

รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากรุวรรณ ตาลสุกเรือง

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุซฐึบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา"

ของ จารุวรรณ ตาลสุกเรือง

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรูปะชีวิน)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เขาวนชัย)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรรองกาญจน์ ชูทิพย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ผู้วิจัย	จาวรรรณ ตาลสุกเรื่อง
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรูประชีวิน
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สสิริพร เซาว์นชัย
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ กศ.ด. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร, คุณภาพผู้เรียน, สถานศึกษา, ประถมศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการสังเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 362 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชา องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำรูปแบบไปประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

Title	THE MANAGEMENT MODEL OF THE KING'S PHILOSOPHY TO DEVELOP THE QUALITY OF STUDENTS IN SCHOOL UNDER THE PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE
Author	Jaruwan Tansukrueng
Advisor	Associate Professor Chalong Chatruprachewin, Ed.D.
Co-Advisor	Assistant Professor Sathiraporn Chaowachai, Ed.D.
Academic Paper	Ed.D. Dissertation in Educational Administration - (Type 2.1), Naresuan University, 2022
Keywords	The Management Model of the King's philosophy, The Quality of Students, School, Primary

ABSTRACT

This research aimed to develop guidelines of the administration of the king's philosophy to improve the quality of school students under Primary Educational Service Area Office. The research procedure followed 3 steps. The first step is studying guidelines of the administration of the king's philosophy to improve the quality of school students via document synthesis and studying guidelines of the administration of the King's philosophy to improve the quality of school students. The second step is creating the guidelines of the administration of the king's philosophy to improve the quality of school students under Primary Educational Service Area Office. Creating and checking the guideline propriety by means of content analysis via 9 experts. The third step is evaluating guidelines of the administration of the king's philosophy to improve the quality of school students under Primary Educational Service Area Office. The sample consisted of 362 school administrators and head of academics under the Primary Educational Service Area Office in Lower North Region by means of stratified random sampling. The data was analyzed by mean and standard deviation.

The research revealed that the administration of the king's philosophy to improve the quality of school students under Primary Educational Service Area Office consisted of 4 compositions: 1) principle of the administration of the king's philosophy. 2) The administration process of the king's philosophy. 3) Quality of students according to the king's philosophy. 4) Successful Factors according to the king's philosophy administration. The guidelines propriety evaluation via experts is at the highest level. The evaluation of the feasibility and profitability found that the propriety of usage was at a high level and the profitability was at the highest level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรุประชีวิน ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร เขาวนชัย กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้คำแนะนำติดตามดูแลการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จนทำให้ดำเนินการวิจัยประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศิริ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้อนุเคราะห์ให้ข้อมูลในการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ในการตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา และครอบครัว ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและเป็นแรงใจในการทำวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณครู อาจารย์ที่ให้ความรู้ทุกท่านที่มีส่วนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในวันนี้ คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณุปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาและนโยบายการศึกษา.....	35
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	39
แนวคิดทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....	70
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ.....	73

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	82
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	85
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	88
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ..	94
บทที่ 4 ผลการวิจัย	98
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาและคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา....	98
ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	108
ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	154
บทที่ 5 บทสรุป.....	175
สรุปผลการวิจัย.....	176
อภิปรายผลการวิจัย	178
ข้อเสนอแนะ	187
บรรณานุกรม	189
ภาคผนวก.....	198
ประวัติผู้วิจัย	275

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงผลการศึกษา ศาสตร์พระราชา หลักการของศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา	31
ตาราง 2 แสดงกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ที่น้อมนำศาสตร์พระราชาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	88
ตาราง 3 แสดงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ	93
ตาราง 4 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	95
ตาราง 5 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา	99
ตาราง 6 แสดงผลการศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	104
ตาราง 7 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์ พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	117
ตาราง 8 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	137
ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินความเป็นไปได้/ความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	155

ตาราง 10 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวม.....	156
ตาราง 11 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา	158
ตาราง 12 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา หลักการมีส่วนร่วม.....	160
ตาราง 13 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา เข้าใจ	162
ตาราง 14 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา เข้าถึง.....	166
ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา พัฒนา.....	169
ตาราง 16 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	

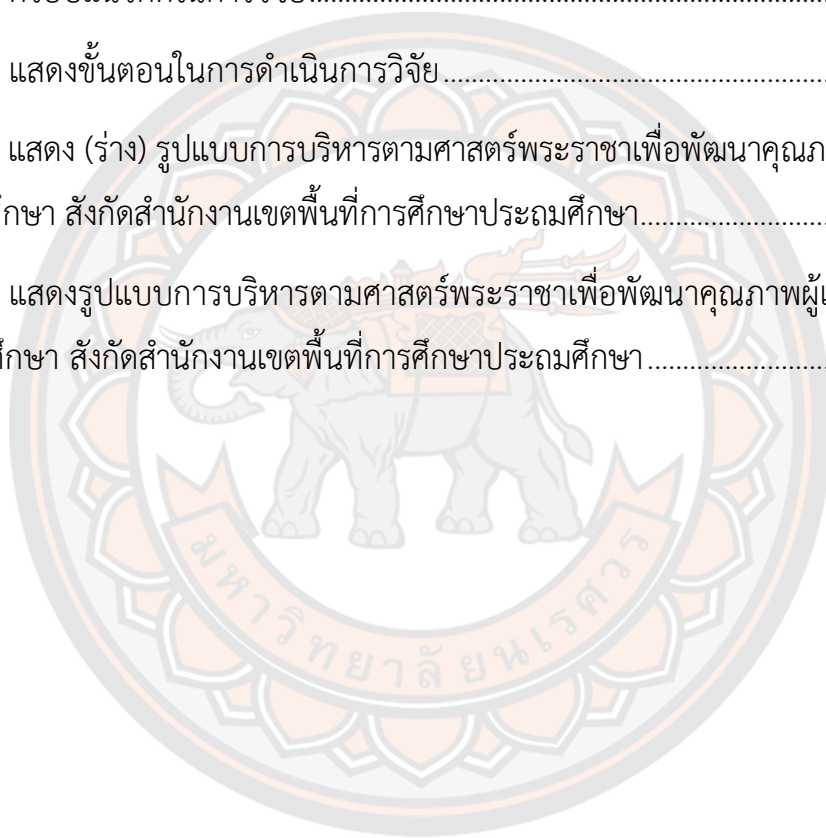
การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่ตามศาสตร์
พระราชธา..... 172

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตาม
ศาสตร์พระราชธาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์
พระราชธา..... 174

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	33
ภาพ 2 แสดงกระบวนการบริหารตามวงจร Deming.....	42
ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	82
ภาพ 4 แสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	83
ภาพ 5 แสดง (ร่าง) รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....	110
ภาพ 6 แสดงรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....	147

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม สร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขัน และยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญ และทุ่มกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 1) การศึกษาตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มีหลักหรือจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาสร้างองค์ความรู้ความคิดเป็นพื้นฐานของบุคคล และสังคมที่จะพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ใหม่รองรับการเปลี่ยนแปลงด้วยหลักบูรณาการ ความรู้ ความคิด เชื่อมโยง และสอดคล้องกับสภาพการณ์ครอบคลุมความรู้ การเรียนรู้ หลักการ ทฤษฎี ทักษะปฏิบัติ ความคิดของเหตุผล รู้เท่าทัน รู้จักตนเอง ควบคุมตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นพื้นฐานของบุคคลให้มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่แข็งแกร่งสมบูรณ์ (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์, 2560, น. 69)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงให้ความสำคัญด้าน “ การพัฒนาคน ” ด้วยการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยทรงพัฒนาด้านการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนมาโดยตลอด เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง แม้แต่ผู้ที่ด้อยโอกาสและสถานที่ห่างไกล ทั้งที่เป็นชาวไทยภูเขาหรือประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นชายแดนห่างไกลการคมนาคม โดยการพระราชทานพระราชทรัพย์ร่วมสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อสอนหนังสือแก่พี่น้องประชาชนเหล่านั้น โดยพระราชทานนามว่า “โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์” ทรงสร้าง “โรงเรียนร่มเกล้า” ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร และในพื้นที่ปฏิบัติการของผู้มีอุดมการณ์ทางการเมือง ทรงตั้ง “โรงเรียนราชประชานุเคราะห์” สำหรับบุตรธิดาของผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อนให้ได้มีโอกาสได้เรียนและไม่ถูกรังเกียจ และอีกหลายโรงเรียนที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของพสกนิกรชาวไทย ศาสตร์พระราชาเป็นศาสตร์ที่ครอบคลุมถึงเรื่องเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชน ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทย ที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

ทรงให้ข้อคิดการประพฤติปฏิบัติตน อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคนด้วยความดี มีมิตรภาพด้วยความรัก ความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดา ผู้มีพระคุณ ประเทศชาติ และพระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามศาสตร์ของพระราชาก็จะเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศชาติก็จะมีแต่คนดี และทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เกิดความสมดุลและยั่งยืน “ศาสตร์พระราชา” จึงเป็นเสมือนองค์ความรู้ที่อยู่คู่แผ่นดินไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 1)

ศาสตร์พระราชาคือศาสตร์พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชทานพระราชดำริ พระบรมราโชวาท ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจมากมายในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการองค์ความรู้ 6 มิติ ได้แก่ น้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม หลักการทรงงาน 23 หลักการ ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นศาสตร์ที่เกิดจากการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่อยู่บทหลักของวิทยาศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ มีเหตุผล มีการศึกษาวิจัย มีการทดลองโดยเน้นการศึกษาค้นคว้า และได้ขยายการดำเนินไปสู่ประชาชนชาวไทยในรูปของโครงการต่าง ๆ ที่จะเป็นการดำเนินงานที่ประชาชนชาวไทยได้รับประโยชน์ จากรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชามาเพื่อการปฏิรูปประเทศ (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, น. 11)

หนึ่งในหลักการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานเพื่อการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของประเทศที่ถือเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาคือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยมีความเป็นมาและสาระสำคัญ ดังนี้ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นยุทธศาสตร์พระราชทานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ได้รับการยอมรับในการเผยแพร่และเป็นที่ยอมรับกัน คือ เป็นกรณีที่พระองค์ได้พระราชทานให้แก่หน่วยงาน ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงาน แต่ยุทธศาสตร์นี้เป็นที่ทราบกันว่าเป็นพระอัจฉริยภาพพระองค์ได้ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้แก่เหล่าข้าราชการใต้เบื้องพระยุคลบาท ได้ประจักษ์ถึงผลสัมฤทธิ์แห่งยุทธศาสตร์นี้มาเป็นเวลานานแล้ว โดยจะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจในการทรงงานต่าง ๆ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปจากพระราชกรณียกิจ ในการที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงแก้ปัญหาในสถานที่ต่าง ๆ พระองค์จะทรงศึกษาเพื่อทรงทราบข้อมูลก่อน เมื่อได้ข้อมูลพอสมควรก็จะเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พื้นที่ โดยจะเห็นว่าทรงงานของพระองค์ในพื้นที่นั้น ในพระหัตถ์จะมีแผนที่ ดินสอ เพื่อทรงเปรียบเทียบในพื้นที่จริง หากไม่ถูกต้องจะทรงแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูล หรือเป็นการกำหนดจุดพิกัดต่าง ๆ ไว้ใช้ประโยชน์ และทรงใช้กล้องถ่ายรูปบันทึกภาพในสถานที่จริง และอาจทรงใช้กล้องส่องทางไกลร่วมด้วย ตลอดจนการที่พระองค์ทรงสอบถามข้อมูล

เพิ่มเติมจากข้าราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจะทรงสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำไปประกอบพระราชวินิจฉัยในการแก้ไขปัญหา การเข้าไปทรงงานในพื้นที่ จึงเป็นกรณีที่พระองค์ทรงเก็บข้อมูล ทั้งทางด้านกายภาพและข้อมูลทางด้านสังคม ในอีกทางหนึ่งก็จะเป็นการสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของฝ่ายราชการ ผู้ปฏิบัติกรร รวมถึงทรงสอบถามข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ที่จะได้รับการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ทรงดำเนินการเพื่อการ “เข้าใจ” และขณะเดียวกันก็เป็นการ “เข้าถึง” ด้วย และหลังจากนั้น จึงเป็นการเข้าแก้ไขปัญหาตามที่พระองค์ได้ทรงกำหนดแนวทาง คือ การ “พัฒนา” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 15)

รัฐบาล ฯพณฯ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้นำ “ศาสตร์พระราชา สู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน” ในการพัฒนาเศรษฐกิจสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 รวมทั้งการพัฒนาประเทศ เพื่อก้าวเข้าสู่สังคมโลกทั้งในระดับภูมิภาค และในระดับโลก โดยน้อมนำพระราชดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ให้ “ประชาชนเป็นศูนย์กลาง” ของการพัฒนา มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในพื้นที่ ประชาชนมีส่วนร่วม และได้ประโยชน์จากการพัฒนาอย่างแท้จริง ให้มีความ อยู่ดี กินดี และได้เชื่อมโยง “ศาสตร์พระราชา” ในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs - Sustainable Development Goals) จนประสบความสำเร็จในการสร้างความตระหนัก และการยอมรับในเวทีระหว่างประเทศในระดับหนึ่ง ยกตัวอย่าง 1) ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง เพื่อแก้ปัญหา การขาดน้ำกินและน้ำใช้ การขาดที่ดินทำกิน ซึ่งมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างง่าย 2) ธนาคารอาหารเป็นกิจกรรมจากกองทุนอาหารกลางวันแบบยั่งยืน ให้เด็กนักเรียนทุกคนนำไปลงทุน เพื่อประกอบอาชีพทำการเกษตร และปศุสัตว์ขนาดเล็ก 3) โรงเรียนพระดาบส จัดให้มีการสอน วิชาชีพ หลักสูตร 1 ปี มุ่งให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง เสริมด้วยทักษะชีวิต ให้สามารถดำรง ตนได้อย่างเหมาะสม 4) กังหันชัยพัฒนา เป็นการเพิ่มปริมาณออกซิเจนในน้ำ ลดกลิ่น น้ำไม่เน่าเสีย เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำได้ 5) บริษัท ประชาธิปไตย รักสามัคคี จำกัด ดำเนินการตามรูปแบบ “วิสาหกิจ เพื่อสังคม” บนกลไก “ประชารัฐ” ที่ไม่มุ่งเน้นผลกำไรจากการประกอบการ ฯลฯ

ประเทศไทย วิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดไว้สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน กล่าวคือ "คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข และยังสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21" โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพ คนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม ทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ

6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 78) ดังนั้นหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้ คือ การกำหนดเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDG) เศรษฐกิจพอเพียงและโลก ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาในระยะ 20 ปี ในด้านระบบ การบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ และ การลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) กล่าวคือ หน่วยงาน สถานศึกษา และสถาบันการศึกษาทุกแห่งสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยคุณภาพและ มาตรฐานระดับสากล จัดให้มีระบบการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน และส่งเสริมสนับสนุน ให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพ และความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุน และร่วมรับ ภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในสังคมและ ผู้เรียน ผ่านมาตรการทางการเงินและการคลังที่เหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 81) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 9 (3) ได้กำหนดระบบการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการศึกษา ให้ยึดหลักสำคัญข้อหนึ่งคือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา 31 ให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล การศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการ ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนถูกกำหนดโดยมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพ เป็นเครื่องมือตรวจสอบ และชี้วัดถึงความเข้มแข็งของโรงเรียนในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องสร้างองค์กรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อทำ หน้าที่เป็นผู้จัดการความรู้ พัฒนาความรู้ พัฒนาคำคิดและพัฒนาศักยภาพ การจัดการศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์การ (Swot Analysis) จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า มีจุดอ่อน (Weaknesses) ด้านคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งผลมาจากผู้เรียน จำนวนมากขาดทักษะในการอ่านทักษะ การคิดเชิงวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ผู้เรียนขาดทักษะความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ การให้เหตุผลและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 111) ปัญหาการดำเนินการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2552, น. 10) พบว่า มีปัญหาด้านคุณภาพ การศึกษาและด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งพบว่ายังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งผลให้ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพต่ำ ผู้เรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, น. 2) มีนโยบายยกระดับ ความแข็งแกร่งของมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยเร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็น องค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนเป็นสถานศึกษาที่มี คุณภาพมีประสิทธิภาพสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมีมาตรฐานระดับสากล โดยการรายงานผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ผลการประเมิน คุณภาพฯ รอบที่สาม (พ.ศ. 2555 - 2558) โดยสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) พบว่า สถานศึกษาทุกระดับยังไม่สามารถได้รับการรับรองคุณภาพจาก สมศ. ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 34) จากการรายงาน ผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ด้านคะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าอยู่ในระดับ ที่ไม่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้หลัก ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และต่ำ โดยในปี 2559 ผลคะแนน O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 52.29 วิชาวิทยาศาสตร์ และ สังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 31.62 และ 36.89 ตามลำดับ ในส่วนวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 27.36 และ 24.82 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาระหว่าง สถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันสูง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 33-34)

จากผลการทดสอบระดับชาติแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้านคุณภาพ ผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัย ปัจจัยหลัก คือ ครู อันได้แก่ การขาดแคลนครู ไม่มีครูสอนวิชาเฉพาะ หรือเกิดจากหลักสูตรที่ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษายังมีความรู้ ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้การเรียนการสอน ไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่เน้นการฝึกภาคปฏิบัติ ไม่เน้น การฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา หรือเกิดจากการวัดผลประเมินผลที่เน้นการท่องจำ เครื่องมือ วัดไม่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน เกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ ผู้เรียนเบื่อการเรียน นอกจากนี้เกิดจากการขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบ ประกันคุณภาพภายใน

กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 83) รวมถึงสภาพการณ์ของระบบการศึกษาไทยประสบปัญหาด้านคุณภาพต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนานที่เห็นได้อย่างชัดเจน และได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด คือ ปัญหาคุณภาพผลผลิต (Outputs) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพทางวิชาการของผู้เรียน ซึ่งสามารถดูได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามหลักสูตรในระดับชั้นต่าง ๆ ที่ยังปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ทำคะแนนจากการประเมินได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวัง ไม่ว่าจะเป็นการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ (ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, 2558) ปัจจุบันที่นิยมใช้เป็นตัวบ่งชี้เพื่อแสดงถึงคุณภาพผู้เรียนคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยใช้ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติจากผลคะแนนสอบทุกปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จหรือคุณภาพในการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2558, น. 1)

รวมถึงในด้านการประเมินความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเทียบกับนานาชาติประเทศทั่วโลกและในอาเซียน (Programme for International Student Assessment: PISA) ซึ่งมุ่งเน้นการประเมินความสามารถของนักเรียนในการนำความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ การอ่านและคณิตศาสตร์จากการเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตหรือ สถานการณ์จริง พบว่า ผลการประเมิน PISA 2015 (ปี 2558) คะแนนเฉลี่ยด้านการรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์ การรู้เรื่องการอ่าน และการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ของนักเรียนไทยอายุ 15 ปี ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 36) และผลการประเมิน PISA นี้ สะท้อนให้เห็นระดับความรู้ของนักเรียน และหากวัดระดับความสามารถระดับ 1 (ต่ำสุด) จนถึงระดับ 6 (สูงสุด) แล้ว ประเทศไทยยังอยู่ในระดับไม่ถึง 2 ในวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาการอ่าน ส่วนในวิชาวิทยาศาสตร์นั้นถือว่าอยู่ในระดับต่ำสุด ซึ่งจากการวัดระดับ ถ้าระดับ 2 นั้นหมายถึง ระดับพื้นฐานเบื้องต้น แสดงว่า นักเรียนเริ่มรู้และใช้ประโยชน์จากความรู้ในชีวิตจริงในอนาคต และจำนวนนักเรียนที่ระดับต่ำกว่าระดับ 2 จะเป็นตัวชี้วัดถึงระบบการศึกษาทั่วไปที่ยังน่าเป็นห่วงเพราะนั่นเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพของทุนมนุษย์ในตลาดแรงงานในอนาคต และเป็นตัววัดความสามารถในการแข่งขันของชาติในประชาคมโลก (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560)

จากสภาพปัญหาย่อมแสดงให้เห็นถึง ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถแก้ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงทำให้การบริหารสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ศาสตร์พระราชาก็เป็นศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพระราชทาน และครองพระองค์เป็นแบบอย่างของนักพัฒนาให้กับประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ ในการดำรงชีวิตตลอดรัชสมัยการครองราชย์ของพระองค์ ในการประกอบอาชีพ การศึกษา การพัฒนาประเทศ การทำให้มีความยั่งยืน ยุทธศาสตร์พระราชทาน คือ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา"

แนวคิด คือ เข้าใจปัญหา เข้าใจในงานที่ปฏิบัติ และที่เกี่ยวข้อง ส่วนการเข้าถึง คือเข้าถึงทุกพื้นที่ รวมถึงเข้าถึงจิตใจของทุกคน และพัฒนา คือ การพัฒนาในทุกด้านควบคู่กันไป กำหนดเป้าหมาย การพัฒนาอย่างชัดเจนเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบ ศาสตร์พระราชาได้ถูกนำไปใช้ในการพัฒนา ด้านการศึกษา การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ปฏิบัติงานอย่างคิดวิเคราะห์ และส่งผลให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากปัญหา ด้านการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และความสำคัญของศาสตร์พระราชา โดยเฉพาะ หลักการของศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา โดยการน้อมนำศาสตร์พระราชาเข้าสู่ศาสตร์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรมีรูปแบบอย่างไร
3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำ
รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ตามขั้นตอนการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น
3 ขั้นตอน รายละเอียดดังต่อไปนี้

**ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา** ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

**ชั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา จากเอกสาร**

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารตามศาสตร์
พระราชา หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา และ
กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

**ชั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา**

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักวิชาการศึกษามีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการน้อมนำ
ศาสตร์พระราชาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษาที่น้อมนำศาสตร์
พระราชาไปใช้ในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหาร
สถานศึกษา จำนวน 3 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามเกณฑ์

ที่กำหนด คือ เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารสถานศึกษาที่น้อมนำศาสตร์พระราชาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนที่ประสบผลสำเร็จเป็นแบบอย่างได้ จำนวน 3 โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แบ่งออกเป็น 2 ชั้นย่อย ดังนี้

ชั้นที่ 2.1 การยกกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มายกกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม

3. ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มอาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีคุณสมบัติเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนระดับอุดมศึกษามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา และเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

1.2 กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา หรือเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานตามศาสตร์พระราชาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 คน

1.3 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษามีผลงานหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานตามศาสตร์พระราชานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 2,930 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 5,860 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 362 คน ผู้วิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, n.d. อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 43) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชามา 2) กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชามา 3) คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชามา 4) ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชามา ดังต่อไปนี้

1.1 แนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชามา หมายถึง การน้อมนำแนวคิดตามศาสตร์พระราชามาของรัชกาลที่ 9 เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.1.1 หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา หมายถึง

1) เข้าใจ หมายถึง การศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจปัญหา เข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท ของสถานศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

2) เข้าถึง หมายถึง การระเบิดจากข้างในเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อทำให้เกิดปัญญา ในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

3) พัฒนา หมายถึง การดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน ที่เริ่มต้นจากผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครู นำความรู้ ความเข้าใจในปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เริ่มจากตนเอง โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาจนสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาและมีการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ

1.1.2 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาคุณภาพ โดยร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจ เข้าถึง ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ร่วมวางแผนและตัดสินใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ร่วมดำเนินงาน

ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา และร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา หมายถึง การนำแนวทางศาสตร์พระราชามาใช้กับการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 เข้าใจ หมายถึง การศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาร่วมกันโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

1) การศึกษาข้อมูล หมายถึง วางแผนศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ดำเนินการด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของสถานศึกษา ค้นหาปัญหาและรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ การใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างผู้มีความรู้ระดับระมัดระวัง รอบคอบ รวมถึงต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และปรับปรุงข้อมูลแก้ไขในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาให้ครบถ้วนรอบด้าน และได้ข้อมูลถูกต้องตรงกับเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

2) การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดกลุ่มข้อมูล การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องไปใช้ในการสร้างความเข้าใจในปัญหากับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสร้างความเข้าใจในปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

3) การทำความเข้าใจปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนและดำเนินการทำความเข้าใจปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ร่วมกัน ประเมินผล และปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในการทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2.2 เข้าถึง หมายถึง การระเบิดจากข้างใน เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา และการสร้างปัญญา การเข้าถึงทุกพื้นที่รวมถึงเข้าถึงจิตใจของทุกคน เป็นเรื่องการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วม โดยมุ่งสื่อสารสร้างความเข้าใจ และความมั่นใจกับชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

1) ระเบิดจากข้างใน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อวางแผนดำเนินงานหาแนวทางร่วมกันตรวจสอบ และปรับปรุงผลการดำเนินการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน

2) เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา หมายถึง การดำเนินการทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษา เพื่อสร้างปัญญานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

3) สร้างปัญญา หมายถึง การดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้จากการศึกษาดูงาน การสืบค้นทางเทคโนโลยี เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2.3 พัฒนา หมายถึง การเริ่มต้นพัฒนาด้วยตนเอง ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) เริ่มต้นด้วยตนเอง หมายถึง การหาแนวทางในการสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอน โดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจากความต้องการของตนเอง ดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการบริหารสถานศึกษา โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับการทำงาน สร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจ และการเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) พึ่งพาตนเองได้ หมายถึง การดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาจากการพึ่งพาตนเอง โดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากทำความเข้าใจปัญหา และเข้าถึงปัญหา

3) ต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันในการจัดทำคู่มือ และจัดทำแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเป็นแหล่งศึกษาดูงาน และเป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้

4) การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.3 คุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการบริหารตามศาสตร์พระราชา หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.3.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ หมายถึง นักเรียน มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความพอเพียง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และนักเรียนน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

1.4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี

3. สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีนักเรียนจำนวน 1-120 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

4. สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีนักเรียนจำนวน 121-600 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

5. สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีนักเรียนจำนวนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

7. **หัวหน้างานวิชาการ** หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

8. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา** หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. **ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา** หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องและถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย

9.1 **ความเป็นไปได้** หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามีความสอดคล้องกับบริบท สภาพความเป็นจริงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

9.2 **ความเป็นประโยชน์** หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามีความสอดคล้อง และสภาพความเป็นจริงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานความคิด สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา

- 1.1 ความหมายของศาสตร์พระราชา
- 1.2 หลักการของศาสตร์พระราชา (เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา)
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาและนโยบายการศึกษา

- 2.1 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561
- 2.2 กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

- 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 3.2 องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO)
- 3.3 หลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM)
- 3.4 หลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
- 3.5 หลักการบริหารการเปลี่ยนแปลง

4. แนวคิดทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- 4.1 แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน
- 4.2 ความหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 4.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

- 5.1 ความหมายของรูปแบบ
- 5.2 ประเภทของรูปแบบ

5.3 ลักษณะของรูปแบบที่ดี

5.4 การพัฒนารูปแบบ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา

1. ความหมายของศาสตร์พระราชา

คำว่า “ ศาสตร์พระราชา ” เป็นองค์ความรู้ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนคนไทย ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ศาสตร์พระราชา หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ที่เกิดจากภูมิปัญญา (Wisdom) ด้วยการศึกษา ค้นคว้าทดลองจนเกิดเป็นองค์ความรู้ (Body of knowledge) ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร จนกระทั่งเป็นโครงการตามพระราชดำริ จำนวน 4,685 โครงการ ครอบคลุมปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญต่อชีวิต ได้แก่ ด้านแหล่งน้ำ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตร ด้านคมนาคม และการสื่อสาร ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม ด้านการศึกษา ฯลฯ และด้านการส่งเสริมอาชีพของมนุษยชาติตั้งแต่เกิดจนตายเป็นองค์ความรู้ทั้งหมด ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา เกิดจากแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สมบัติ นพรัก, 2561, น. 28)

ศาสตร์พระราชา หมายถึง บรรดาองค์ความรู้และภูมิปัญญาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ได้พระราชทานผ่านวิธีการต่าง ๆ ด้วยความมุ่งหมายที่จะพัฒนา ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์สุขแก่เหล่าพสกนิกรและส่งผลมนุษยชาติทั้งปวงให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง สันติสุข และยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 8)

ศาสตร์พระราชา คือ สิ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงทดลองทำ ทรงมีพระราชดำรัส ทรงริเริ่ม ทรงแนะนำให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้เป็นองค์ความรู้แห่งการพัฒนาที่แท้จริง เป็นปรัชญาที่ยิ่งใหญ่ที่คนไทย และนานาชาติให้การยอมรับ เป็นศาสตร์แห่งการครองตน เป็นแบบปฏิบัติและเป็นตัวอย่างที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขบนพื้นฐานของการใช้ชีวิตแบบพอประมาณหรือความพอเพียง (กองพัฒนายุทธศาสตร์ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม)

ศาสตร์พระราชา คือ ภูมิปัญญาของพระราชา (king wisdom) รัชกาลที่ 9 ที่พระองค์ทรงทดลองใช้ นำไปปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จแล้วจึงนำไปบอกแนะนำให้พสกนิกรของพระองค์นำไปใช้ นอกจากบอกแล้วยังตามไปดูว่าได้ผลหรือไม่อย่างไร เป็นกระบวนการทำงานเชิงวิจัยของพระองค์

ซึ่งเป็นไปตามพระประสงค์ที่พระองค์ได้ทรงตั้งปณิธานไว้เมื่อคราวเสด็จขึ้นครองราชย์ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกกว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” เป็นประโยคที่อัศจรรย์มาก (Magic word) ไม่ใช่เพียงคำที่ผ่านเลยไป หากแต่อยู่ในดวงพระราชหฤทัยของพระองค์ท่านตลอดมา ผลงานเป็นสักขีพยานชี้ชัดในเวลามากกว่า 70 ปี ที่ทรงครองราชย์ที่พระองค์ได้ทรงปฏิบัติตนลงไปเยี่ยมราษฎรทุกพื้นที่ของประเทศ โดยเฉพาะถิ่นทุรกันดาร ที่ห่างไกลความเจริญ พระองค์เข้าถึงและเข้าไปแบบธรรมชาติเพื่อให้เห็นปัญหาอย่างแท้จริง พระองค์จึงเป็นผู้ที่ได้รวมจิตใจของชาติอย่างแท้จริงพระองค์มิใช่เป็นเพียงสัญลักษณ์ของสถาบันพระมหากษัตริย์เท่านั้น แต่ทรงเป็นสัญลักษณ์ของทั้งชาติ กล่าวคือ “สัญลักษณ์ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” (สุพิมล ศรศักดิ์ดา, 2561, น. 136)

จากการศึกษาความหมายของศาสตร์พระราชา สรุปว่า ศาสตร์พระราชา หมายถึง องค์ความรู้และภูมิปัญญา แนวทางในการพัฒนาที่เกิดจากปัญญา (Wisdom) ด้วยการศึกษา ค้นคว้า ทดลองจนเกิดเป็นองค์ความรู้ (Body of knowledge) ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่พระองค์ทรงที่ได้พระราชทานผ่านวิธีการต่าง ๆ ด้วยความมุ่งหมายที่จะพัฒนา ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์สุขแก่เหล่าพสกนิกร ทรงมีพระราชดำรัส ทรงริเริ่ม ทรงแนะนำให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ ทรงทดลองใช้ นำไปปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จแล้ว จึงนำไปบอกแนะนำให้พสกนิกรของพระองค์นำไปใช้ เป็นศาสตร์แห่งการครองตน เป็นแบบในการปฏิบัติ และเป็นตัวอย่างที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขบนพื้นฐานของการใช้ชีวิตแบบพอประมาณ หรือความพอเพียงครอบคลุมในทุกมิติ เป็นการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนคนไทยให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง สันติสุขเป็นสำคัญ และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2. หลักการของศาสตร์พระราชา (เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา)

การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลาง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย และสามารถปฏิบัติได้จริง โดยทรงเน้น “การพัฒนาคน” เป็นตัวตั้ง และยึดหลักผลประโยชน์ของปวงชน และการมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน ตลอดจนภูมิสังคม ที่คำนึงถึงความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ และการพึ่งตนเอง โดยรู้จักประมาณตน และดำเนินการ ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และ “ทำตามลำดับขั้น” อย่างบูรณาการ ซึ่งอาศัยความ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และการ “รู้ รัก สามัคคี” ของทุกฝ่าย ส่งผลให้ประชาชนและชุมชนในชนบทที่ได้ดำเนินการ ตามแนวพระราชดำริมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม มีเทคโนโลยี ที่เหมาะสม ดำเนินการได้อย่างประหยัด และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อันนำไปสู่ชุมชน สังคมที่เข้มแข็ง และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 13)

หลักการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานเพื่อการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของประเทศ ที่ถือเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาก็คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยมีความเป็นมาและสาระสำคัญ ดังนี้ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นยุทธศาสตร์พระราชทานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ได้รับการยอมรับในการเผยแพร่ และเป็นที่ยอมรับกัน คือ เป็นกรณีที่พระองค์ได้พระราชทานให้แก่หน่วยงาน ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงาน แต่ยุทธศาสตร์นี้เป็นที่ทราบกันว่าเป็นพระอัจฉริยภาพพระองค์ได้ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้แก่เหล่าข้าราชการใต้เบื้องพระยุคลบาท ได้ประจักษ์ถึงผลสัมฤทธิ์แห่งยุทธศาสตร์นี้มาเป็นเวลานานแล้ว โดยจะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจในการทรงงานต่าง ๆ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปจากพระราชกรณียกิจ ในการที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงแก้ปัญหาในสถานที่ต่าง ๆ พระองค์จะทรงศึกษาเพื่อทรงทราบข้อมูลก่อน เมื่อได้ข้อมูลพอสมควรก็จะเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พื้นที่ โดยจะเห็นว่าการทรงงานของพระองค์ในพื้นที่นั้น ในพระหัตถ์จะมีแผนที่ ดินสอ เพื่อทรงเปรียบเทียบในพื้นที่จริง หากไม่ถูกต้อง จะทรงแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูล หรือเป็นการกำหนดจุดพิกัดต่าง ๆ ไว้ใช้ประโยชน์ และทรงใช้กล้องถ่ายรูป บันทึกภาพในสถานที่จริง และอาจทรงใช้กล้องส่องทางไกลร่วมด้วย ตลอดจนการที่พระองค์ ทรงสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากข้าราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจะทรงสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อนำไปประกอบพระราชวินิจฉัยในการแก้ไขปัญหา การเข้าไปทรงงานในพื้นที่จึงเป็นกรณีที่พระองค์ทรงเก็บข้อมูล ทั้งทางด้านกายภาพและข้อมูลทางด้านสังคม ในอีกทางหนึ่งก็จะเป็นการสร้าง ความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของฝ่ายราชการ ผู้ปฏิบัติการ รวมถึงทรงสอบถามข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ทรงดำเนินการเพื่อการ “เข้าใจ” และขณะเดียวกันก็เป็นการ “เข้าถึง” ด้วย และหลังจากนั้น จึงเป็นการเข้าแก้ไขปัญหาตามที่พระองค์ได้ทรงกำหนดแนวทาง คือ การ “พัฒนา” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 15)

“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นยุทธศาสตร์พระราชทานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ได้รับการยอมรับในการเผยแพร่และเป็นที่ยอมรับกัน คือ เป็นกรณีที่พระองค์ได้พระราชทานให้แก่หน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์นี้เป็นที่ทราบกันว่าเป็นพระอัจฉริยภาพพระองค์ได้ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้แก่เหล่าข้าราชการใต้เบื้องพระยุคลบาทได้ประจักษ์ถึงผลสัมฤทธิ์ แห่งยุทธศาสตร์นี้มาเป็นเวลานานแล้ว โดยจะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจในการทรงงานต่าง ๆ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปจากพระราชกรณียกิจ ในการที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงแก้ปัญหาในสถานที่ต่าง ๆ พระองค์จะทรงศึกษาเพื่อทรงทราบข้อมูลก่อน เมื่อได้ข้อมูลพอสมควรก็จะเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พื้นที่โดยจะเห็นว่าการทรงงานของพระองค์ในพื้นที่นั้น ในพระหัตถ์จะมีแผนที่ ดินสอ เพื่อทรงเปรียบเทียบพื้นที่จริงหากไม่ถูกต้อง จะทรงแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูล หรือเป็นการกำหนดจุดพิกัดต่าง ๆ ไว้ใช้ประโยชน์ และทรงใช้กล้อง

ถ่ายรูปแบบที่ภาพในสถานที่จริง และอาจทรงใช้กล้องส่องทางไกลร่วมด้วย ตลอดจนการที่พระองค์ทรงสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจะทรงสอบถามจากประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำไปประกอบพระราชวินิจฉัยในการแก้ไขปัญหา การเข้าไปทรงงานในพื้นที่จึงเป็นกรณีที่พระองค์ทรงเก็บข้อมูล ทั้งทางด้านกายภาพ และข้อมูลทางด้านสังคม ในอีกทางหนึ่งก็จะเป็นการสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของฝ่ายราชการ ผู้ปฏิบัติการ รวมถึงทรงสอบถามข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าทรงดำเนินการเพื่อการ "เข้าใจ" และขณะเดียวกันก็เป็นการ "เข้าถึง" ด้วย และหลังจากนั้นจึงเป็นการเข้าไปแก้ไขปัญหา ตามที่พระองค์ได้ทรงกำหนดแนวทาง คือ การ "พัฒนา" ดังตัวอย่างที่มีอยู่อย่างมากมาย รวมถึงกรณีที่เป็นที่ทราบกันอย่างแพร่หลายในการดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่พรุแม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี ซึ่งเริ่มโครงการเมื่อ พ.ศ. 2535 มีพื้นที่พรุแมประมาณ 11,000 ไร่ ที่สามารถแก้ปัญหาดินให้เป็นดินที่สามารถใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรมได้ ในเวลาต่อมาอันเป็นที่มาของเรื่องราว พระสหายแห่งสาบบุรี นามวาเต็ง ปูเต๊ะ รวมถึงในหลาย ๆ กรณีที่พระองค์ทรงสอบถามข้อมูลจากประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงพื้นที่ทรงงานแบบไม่ได้มีอยู่ในหมายกำหนดการมาก่อน และประชาชนเหล่านั้นไม่ได้มีเวลาเตรียมตัว เพราะแม้แต่เสื้อผ้าก็อาจไม่ได้สวมใส่ให้เรียบร้อยในการกราบบังคมทูลถวายข้อมูลแก่พระองค์ (สำนักกรรมการ 1 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, น. 13-14)

สมบัติ นพรัก (2561, น. 76-103) ได้สรุปหลักการของศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงใช้เป็นวิธีการทรงงานมาตลอดรัชสมัยของพระองค์โดยที่ทรงศึกษาข้อมูล และสภาพปัญหาในพื้นที่จนเข้าใจอย่างถ่องแท้ในโครงการพระราชดำริที่ทรงงานอย่างเข้าถึง ประชาชนจึงนำมาสู่การพัฒนาที่ได้ผลในที่สุด เข้าใจ (Understanding) คือการเรียนรู้ (Learning) โดยต้องเข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คน เข้าใจปัญหาทางด้านกายภาพ จารีตประเพณี และวัฒนธรรม ด้วยกระบวนการเรียนรู้แต่ต้องให้ผู้คนที่เราไปทำงานกับเขานั้นเข้าใจในตัวของเราด้วย เข้าถึง (connecting) คือการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เมื่อรู้ปัญหาแล้วเข้าใจแล้ว ก็ต้องเข้าถึง คือ การจัดระบบความรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ เมื่อเข้าถึงแล้วจะดำเนินการอย่างไรให้เกิดผลให้เขาอยากเข้าถึงในตัวเราด้วย การพัฒนา (Developing) คือการนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและการขยายเครือข่าย คือองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO) จะทำอย่างไรหากต่างเข้าใจกันอย่างเข้าถึงการพัฒนาเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่ายโดยผู้ให้ และผู้รับทำให้เกิดเครือข่ายในชุมชนเพิ่มขึ้นด้วย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีหลักการทรงงานเข้าใจ (Understanding) เข้าถึง (Connecting) และพัฒนา (Developing) สรุปได้ดังนี้

เข้าใจ (Understanding)

เข้าใจ (Understanding) เป็นแนวทางในการทรงงานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การใช้ข้อมูล (Data) ทรงหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และข่าวสารทั้งในประเทศ และต่างประเทศส่งตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่กับสภาพพื้นที่จริงทุกครั้ง ทรงใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาได้อย่างลึกซึ้ง โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างผู้มีความรู้ ระมัดระวัง รอบคอบ เป็นอย่างยิ่ง หากพบว่ามีความผิดพลาดก็ทรงแก้ไขความถูกต้องของข้อมูล นอกจากนี้พระองค์ยังทรงใช้ข้อมูลจากการสังเกต และการสัมภาษณ์

2. การทดลอง (Experiment) ห้องทดลองขนาดใหญ่ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร คือ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เช่น ทรงทดลองเลี้ยงโคนม ทำนา ปลูกต้นยางนา ปลูกป่า ทำโรงสี ทำนมผงอัดเม็ด ผลิตสารชีวภาพ เป็นต้น ทรงทดลองจนกว่าจะทรงมั่นใจว่าได้ผลดีจริง จึงจะนำไปเผยแพร่ความใส่ใจในการทดลองทุกอย่าง แสดงให้เห็นเด่นชัดตลอดพระชนม์ชีพ บางโครงการใช้เวลาทดลองยาวนานถึง 30-40 ปี เช่น การทำฝนหลวง ก่อนที่พระองค์ทรงนำไปสร้างต้นแบบหรือขยายผลให้ความรู้แก่ประชาชนจะทำต่อเองได้ ทรงต้องมั่นใจผลของการทดลองว่าได้ผลจริงก่อนที่จะนำไปเผยแพร่หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประชาชน

3. การวิจัย (Research) การวิเคราะห์และการวิจัยโครงการพระราชดำริ พระองค์ทรงสร้างองค์ความรู้ที่มั่นใจว่าได้ผลก่อนนำไปปฏิบัติจริง ตัวอย่างโครงการพระราชดำริที่ใช้การวิเคราะห์มากที่สุด คือ โครงการหลวง (Royal Project) โดยเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกพืชเมืองหนาว และการเลี้ยงสัตว์เมืองหนาว การจัดตั้งสถานีวิจัยโครงการหลวง และสถานีเกษตรหลวงจำนวนมาก รวมไปถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์การบรรจุหีบห่อ เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว และการวิจัยการตลาด ผลสำเร็จจากการวิจัยทำให้โครงการหลวงมีความก้าวหน้ามากส่งผลต่อการแก้ปัญหาการปลูกพืช และการทำไร่เลื่อนลอยบนพื้นที่สูงรวมทั้งทำให้คนไทยได้บริโภคสินค้าคุณภาพสูง และทดแทนการนำเข้าได้อย่างมหาศาล

4. การเป็นแบบอย่างคุณค่า (Value) พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นต้นแบบในการทำงานที่พระองค์มีความมุ่งมั่นทุ่มเททำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในความสำเร็จที่พระองค์เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติเกิดค่านิยม และศรัทธาโดยจะเห็นว่าโครงการพระราชดำริจำนวนถึง 4,865 โครงการ เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาความอยู่ดีกินดีของประชาชนทั้งสิ้น การประสบความสำเร็จทุกโครงการเป็นการสร้างค่านิยมด้านจิตใจเป็นตัวอย่งให้ประชาชนดำเนินรอยตามก็เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนทั้งสิ้น ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงงานเพื่อประชาชนที่เหน็ดเหนื่อยที่สุดในโลก

5. การสร้างทักษะ (Skill) โครงการพระราชดำริ 8 กลุ่มประเภท ได้แก่ โครงการด้านแหล่งน้ำ โครงการสวัสดิการสังคม และการศึกษาโครงการพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาด้านการเกษตร โครงการพัฒนาด้านคมนาคมและการสื่อสาร โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข และโครงการพัฒนาแบบบูรณาการ และอื่น ๆ เกิดจากการที่พระองค์มีกระบวนการเรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยพระองค์เองจนเกิดเป็นทักษะ คือ ความชำนาญ ซึ่งผู้ปฏิบัติในโครงการพระราชดำริทุกระดับ และทุกคนจะดำเนินรอยตามพระองค์ท่านตั้งแต่การเรียนรู้ การปฏิบัติจนเกิดทักษะความชำนาญโดยอัตโนมัติ กลายเป็นทักษะแนวทางการเข้าใจ (understanding) จากกิจวัตรปฏิบัติของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้แบบนักปราชญ์

แนวทางการเรียนรู้ของการเข้าใจ (understanding) เป็นแนวทางที่สามารถอธิบายด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม โดยสรุปได้ดังนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้ Learning คือหลักในกระบวนการของประสบการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่อนข้างถาวรโดยเป็นการฝึกฝนไม่ได้รับการเสริมแรง ซึ่งบลูมได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากพฤติกรรมด้านสมอง เป็นความสามารถทางสติปัญญาความรู้ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดอย่างมีประสิทธิภาพพฤติกรรมพุทธิพิสัยแบ่งเป็น 6 ระดับคือ 1) ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถในการเก็บรักษาผลประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้และระลึกถึงได้เมื่อต้องการใช้ความรู้ เนื่องจากการจำ 2) ความเข้าใจ (Comprehend) เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของความรู้ที่ผ่านจากประสบการณ์สามารถแสดงออกมาจากการแปลความ ตีความ การคาดคะเนหรือขยายความ 3) การนำความรู้ไปใช้ (Application) เป็นขั้นที่สามารถนำความรู้ไปใช้ นำประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ซึ่งต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจนาน ๆ 4) การวิเคราะห์ (Analysis) คือความสามารถในการคิดหรือแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ออกเป็นกลุ่มย่อยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน สามารถวิเคราะห์ได้ตามประสบการณ์และวิธีคิดของแต่ละคน 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานสิ่งที่คิดวิเคราะห์แล้วเข้ามาเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์ และดีกว่าเดิม 6) การประเมินค่า (Evaluation/Create) เป็นความสามารถในการตัดสินตีราคาหรือประเมินเรื่องราวที่มีคุณค่า เป็นการสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปแบบของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของสังคม

2. จิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านจิตใจในเรื่องค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้งทัศนคติความเชื่อ ความสนใจ และคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที แต่จะเกิดจากการสั่งสม การจัดประสบการณ์โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรก

สิ่งดีงามอยู่ตลอดเวลาจะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ คือ 1) การรับรู้ (Receiving) เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์หรือ สิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเหล่านั้นแล้ว จะแสดง ออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น 2) การตอบสนอง (Responding) เป็นการกระทำที่แสดงออกมา ในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น 3) การเกิดค่านิยม (Valuing) เป็นการเลือก ปฏิบัติในสิ่งที่ยอมรับกันในสังคมการยอมรับนับถือในคุณค่า นั้น ๆ แล้วเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น 4) การจัดระบบ (Organizing) เป็นการสร้างแนวคิดจัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไป แต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับ อาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิก ค่านิยมเก่า 5) บุคลิกภาพ (Characterizing) การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัย ประจำตัวให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่จะต้องดีงามพฤติกรรมด้านนี้จะเกี่ยวกับความรู้สึก และจิตใจ

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) คือ พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาทที่บ่งบอก ถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลา และ คุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย ๆ 5 ชั้น ดังนี้ 1) การรับรู้ (Perception) เป็นการรับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือเป็นการเลือกหาตัวแบบ ที่สนใจ 2) การกระทำตามแบบหรือการชี้แนะ (Guided Response) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายาม ฝึกฝนตามแบบที่ตนเองสนใจและพยายามฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะ สามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ 3) การหาความถูกต้อง (Mechanism) เป็นพฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้อง การชี้แนะก็ทำได้จนชำนาญเป็นนิสัยด้วยความเชื่อมั่น และชำนาญ 4) การกระทำอย่างต่อเนื่อง (Complex overt Response) ขึ้นหลังจากการตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นตัวของตนเอง จะกระทำ ตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติงานที่ยุ่งยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องคล่องแคล่ว การที่ผู้เรียนเกิดทักษะได้ต้องอาศัยการฝึกฝน และการกระทำอย่างสม่ำเสมอ 5) การกระทำ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Adaptation) เป็นพฤติกรรมที่ได้จากการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จนสามารถปฏิบัติ ได้คล่องแคล่วว่องไวโดยอัตโนมัติ เป็นไปอย่างธรรมชาติซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติ

เข้าถึง (Connecting) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ระเบิดจากข้างใน (Inside-out Blasting) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชบรมนาถบพิตรทรงมีพระราชประสงค์ให้ “การพัฒนาเป็นการระเบิดจากข้างใน” หมายถึง การพัฒนาให้ประชาชนหรือชุมชนอยู่รอดพระองค์จึงทรงเน้นการพัฒนาคน และชุมชนให้เกิด การเปลี่ยนแปลงภายในตัวเองก่อนและองค์กรหรือหน่วยงานราชการเข้าไปเป็นกำลังเสริมเพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลง และพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นแนวคิดการ “เข้าถึง” ด้วยการพัฒนาคนโดยต้องสร้าง ความตระหนักรู้ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลง หลักการในข้อนี้ ตรงกับหลักการบริหารการเปลี่ยนแปลง

2. เข้าใจวิธีพัฒนา (Understand way of Developing) พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจ กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคือ ประชาชนว่าประชาชนต้องการอะไรก่อนที่จะทรงงาน ภาพคนไทยทุกคนได้พบเห็นเป็นประจำ คือ ภาพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร โปรดที่จะประทับกับพื้นดินเพื่อพูดคุยกับชาวบ้านในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อที่จะทรงเข้าใจความเดือดร้อนปัญหาความทุกข์ยากของชาวบ้าน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไปได้จากส่งเข้าใจวิธีการพัฒนาอย่างลึกซึ้งแล้วทรงมีพระเมตตาอย่างสูงต่อประชาชนในการที่จะเข้าใจปัญหาของประชาชน

3. สร้างปัญญา (Wisdom Education) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ครูของแผ่นดินทรงเลือกใช้วิธีการพูดที่ทำความเข้าใจสร้างปัญญาให้เหมาะสมกับผู้ฟังด้วยคำพูดง่าย ๆ การเข้าถึงความรู้ มีเป้าหมายสำคัญ คือ การสร้างปัญญา ซึ่งจะต้องรวบรวมเรียบเรียงความรู้ไปสู่การสร้างปัญญาด้วยการจัดระบบความรู้ หรือการจัดการความรู้ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการที่จะส่งผลให้การเข้าถึงมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีแนวทางดังนี้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) การจัดการความรู้ คือ การรวบรวมองค์ความรู้สร้างระเบียบ จัดระเบียบแลกเปลี่ยนและประยุกต์ใช้ความรู้ในองค์กรซึ่งกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือหลักฐานเอกสารมาพัฒนา และจัดการให้เป็นระบบโดยการพัฒนาระบบจากข้อมูลไปสู่สารสนเทศเพื่อให้เกิดภูมิปัญญาในที่สุดความรู้มี 2 ประเภทคือ 1) ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในโคลนเป็นความรู้ที่เกิดจากสัญชาตญาณหรือสัญชาตญาณ และประสบการณ์เป็นเทคนิคเฉพาะตัวเป็นความรู้ที่ได้จากปฏิภาณไหวพริบ และสติปัญญาของแต่ละบุคคลเป็นความรู้ที่ไม่ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลักษณะอักษรได้โดยง่าย 2) ความรู้ที่ชัดแจ้งเป็นความรู้ที่เป็นหลักการหลักวิชาที่ผ่านการทดสอบ และพิสูจน์สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้โดยผ่านพิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรทฤษฎีคู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเป็นความรู้แบบรูปธรรม

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ (Knowledge Process)

1. คน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นแหล่งความรู้ และการเรียนรู้รวมทั้งเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์
2. ความรู้ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าสะสมฝึกฝนรวบรวมด้วยวิธีการจัดเก็บความรู้จากการสังเกตการศึกษา การสัมภาษณ์ ทั้งความรู้ที่ชัดแจ้ง และความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในคน
3. กระบวนการจัดการความรู้ เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้รู้ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนวัตกรรม และเทคโนโลยี
4. เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการที่ใช้ค้นหาบันทึกการจัดเก็บการแลกเปลี่ยน รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาของความรู้หรือการจัดการความรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร มี 7 ขั้นตอน คือ

1. การบ่งชี้ความรู้เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายคืออะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และจะใช้ความรู้ใดบ้างเป็นความรู้ในแบบใดใช้อะไรเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. การสร้าง และแสวงหาความรู้เป็นการแสวงหาความรู้จากภายนอก การสร้างความรู้ใหม่การรักษาความรู้เก่า การกำจัดความรู้ที่ไม่ทันสมัยแล้ว

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบเป็นการวางระบบโครงสร้างความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อการใช้งานได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็วในอนาคต

4. การประมวล และกลั่นกรองความรู้เป็นการสร้างระบบ และวิธีในการปรับปรุงรูปแบบการจัดเก็บเอกสารให้เป็นมาตรฐานใช้ภาษาเดียวกันปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์

5. การเข้าถึงความรู้เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่าย และสะดวก เช่น ระบบการค้นคว้าเอกสารข้อมูลข่าวสารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ตามลักษณะของความรู้แต่ละประเภทหากเป็นความรู้ที่แท้จริงอาจจะเก็บเป็นเอกสารฐานความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือหากเป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในคนอาจจะทำทีมถอดบทเรียน ทีมข้ามสายงานกิจกรรมกลุ่มคุณภาพ และนวัตกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ระบบที่เลี้ยงการสับเปลี่ยนงาน การยืมตัวจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้

7. การเรียนรู้ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น การสร้างระบบการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้การนำความรู้ไปใช้การสร้างประสบการณ์ใหม่ และการต่อยอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

รากฐานความรู้ คือ การเข้าใจ และการเข้าถึงซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ และจัดการความรู้ ส่วนปรัชญาความสำเร็จของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนา

พัฒนา (Developing)

แนวพระราชดำริ ในการพัฒนานั้น เมื่อผ่านกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนานั้นทรงมีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เริ่มต้นด้วยตนเอง (Self-Initiated) แนวพระราชดำริ ในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตรทรงเน้นการพัฒนาที่เกิดจากความต้องการของประชาชนตลอดรัชสมัยในการทรงงานบางครั้งประชาชน และชุมชนก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับโครงการพระราชดำริเช่นกัน แต่พระองค์ก็ไม่เคยทรงฝืนบังคับประชาชนให้ร่วมมือหรือเห็นด้วยแต่อย่างใดกลับทรงเริ่มต้นโครงการพระราชดำริใหม่อย่างสม่ำเสมอจนมีโครงการพระราชดำริกว่า 4,000 โครงการ

การเริ่มต้นด้วยตนเอง ด้วยการสร้างจิตสำนึกรักตนเอง รักบ้านเกิดรักชุมชน จึงเป็นปัจจัยแรกของการพัฒนาที่จะขยายผลในชุมชนด้วยแนวพระราชดำริต่าง ๆ ในการพัฒนา

2. พึ่งพาตนเองได้ (Self-reliance) แนวการคิด การพัฒนาพึ่งตนเองของเกษตรกร แนวพระราชดำริการพัฒนาคือ การที่ทรงมุ่งช่วยเหลือพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเองได้ของคนในชนบทเป็นหลัก กิจกรรม และโครงการตามแนวพระราชดำริ ที่ดำเนินอยู่หลายพื้นที่ทั่วประเทศในปัจจุบัน ทั้งด้านอาชีพ และส่งเสริมการเกษตรให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่นล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายสุดท้าย คือ การอยู่ที่ยั่งยืนพึ่งตนเองได้ของราษฎรทั้งสิ้น แนวพระราชดำริด้านการพัฒนา มีวิธีการดังต่อไปนี้ 1) ทรงยึดหลักไม่ใช้วิธีการสั่งการให้ปฏิบัติตาม 2) ทรงเน้นการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก 3) ทรงใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 4) ทรงใช้หลักประชาธิปไตยในการดำเนินการเห็นได้ชัดเจน 5) ทรงยึดหลักสภาพของท้องถิ่น ทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นในแต่ละประเทศ แต่ละภูมิภาค 6) ทรงสร้างความเข้มแข็งแข็งแรงให้ชุมชนโดยโครงสร้างพื้นฐานหลักที่จำเป็น เช่น แหล่งน้ำ เส้นทางคมนาคม 7) ทรงเน้นความจำเป็นด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และทรงนำความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมให้เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติได้จริง 8) ทรงนำหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนชนบทซึ่งเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาพึ่งตนเองโดยเฉพาะการรวมตัวเป็นรูปของสหกรณ์ และการสร้างผู้นำในชุมชนโดยเน้นคุณธรรม ความร่วมมือ ความเป็นคนในท้องถิ่น และรักท้องถิ่น

3. ต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ (Prototype and role model) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงตั้งศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการสร้างต้นแบบการเผยแพร่ความรู้จากพระราชดำริต่าง ๆ เช่น ที่ห้วยทราย เขาหินซ้อน ภูพาน ห้วยฮ่องไคร้ อ่าวคุ้งกระเบน และพิบูลทอง ทรงสร้างต้นแบบแห่งการเรียนรู้ให้ประชาชนได้ศึกษา ที่วัดมงคลชัยพัฒนาจังหวัดสระบุรี ทรงโปรดที่จะเลือกพื้นที่ที่มีปัญหาหนักที่สุด ในการตั้งเป็นศูนย์การศึกษาพัฒนา เช่น บริเวณที่ห้วยทราย มีการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ทำเกษตรแบบผิดวิธีจนทำให้ดินเสื่อมโทรม แห้งแล้ง เป็นดินดาน เพราะหน้าดินพังทลายไปหมดสิ้น ทรงเลือกเป็นต้นแบบให้ประชาชนได้เห็นและทำตาม เพื่อแสดงให้เห็นว่าแม้พื้นที่ที่มีปัญหาหนักที่สุดก็ยังสามารถพัฒนาได้ดี ประชาชนเองก็ทำตามได้เป็นการเรียนรู้จากตัวแบบที่จะเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาประชาชนและประเทศชาติ

การเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา คือ หลักการของศาสตร์พระราชา เพื่อแก้ปัญหาพื้นที่และพัฒนา ชีวิตของประชาชน ดำเนินการอย่างมีแผนผ่านโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีใช้ความสำเร็จเพียงชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น หากแต่เป็นการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน หลักการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ทรงยึดแนวทางแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่ทำลายทรัพยากร

ธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน หากแต่ให้เกิดความสอดคล้องกับความเป็นอยู่ โดยไม่ให้เกิดความขัดแย้งกัน บ้านก็มีผู้นำ วัดมีพระสงฆ์ และโรงเรียนมีครู ประสานสัมพันธ์ในชุมชน ชีวิตพื้นฐานคือ การประกอบอาชีพ ภายใต้ปัจจัยสี่ แต่ละพื้นที่ย่อมมีอาชีพที่แตกต่างกันทุกพื้นที่ของประเทศไทย ได้มีการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระองค์ คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติเพื่อทำให้หลายชุมชนเกิดความเข้มแข็งเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชนอื่น เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงในท้องถิ่น ที่เน้นทั้งในด้านการเกษตร และแหล่งน้ำ วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน จากหลักการดังกล่าวประชาชนได้นำไปศึกษามีความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติในการประกอบอาชีพแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อการดำรงชีวิตของตน และชุมชน และชุมชน ประกอบกับความรู้ของตนที่คิดค้นการทดลองใช้ และทำซ้ำครั้งแล้วครั้งเล่า จนเกิดเป็นผลดี และนำไปบอกต่อหรือแนะนำตลอดทั้งการไปเรียนรู้และเกิดความรู้ใหม่ในชุมชน (สุพิมล ศรศักดิ์, 2561, น. 137)

วิธีการแห่งศาสตร์พระราชามีการแสดงถึงกระบวนการของศาสตร์พระราชามาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักการทรงงาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงใช้กับทั้ง คน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม มีความลุ่มลึก และมีโครงการพระราชดำริหรืองานอื่นที่ทรงทำเป็นตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจนที่ประกอบด้วย (บุษกร วัฒนบุตร, พระครูโอภาสนนทกิตติ และพระอุดมสิทธินายก, 2560, น. 543-546)

1. เข้าใจ (Understanding) ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

1.1 การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (Existing data) ทรงสนใจค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และทรงรับฟังข่าวสารจากทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะแผนที่ ทรงตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ทุกครั้งที่เสด็จทอดพระเนตรสภาพพื้นที่จริง เมื่อเสด็จประทับบนเฮลิคอปเตอร์ พระที่นั่งก็ทรงทอดพระเนตร และตรวจสอบ หากไม่ถูกต้องจะทรงส่งข้อมูลให้หน่วยราชการ เช่น กรมแผนที่ทหารไปดำเนินการแก้ไขในทางวิทยาการข้อมูล (Data Science) นั้น การทำความสะอาดข้อมูล (Data cleaning) มีความจำเป็นอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงทำเช่นนั้นมาโดยตลอด เช่น ทรงสอบถามความถูกต้องของแผนที่กับพระสหายแห่งสายบุรี เมื่อเสด็จพรุฒ ที่ปัตตานี เป็นต้น บรรดานักสถิติต่างทราบกันดีว่าเมื่อใส่ข้อมูลที่ไม่สะอาดเข้าไป วิเคราะห์ตีใช้แบบจำลองได้อย่างไรก็ได้แบบจำลองขยะออกมา เช่น (Garbage-in, Garbage out (GIGO) model) อันแสดงให้เห็นว่าทรงใช้หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนาได้อย่างลึกซึ้งเช่นเดียวกันกับที่มีความรู้ทางสถิติศาสตร์อย่างลุ่มลึก การที่ทรงแก้ไขความถูกต้องของข้อมูลที่มีอยู่แล้ว การแก้ไขแผนที่จะสะท้อนให้เห็นถึงพระนิสัยในการทรงงานอย่างมีวิริยะ และมีความเข้าใจในวิชาการเป็นอย่างดี

1.2 การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชทรงเอาพระทัยใส่ในการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะระบบสถิติทางการ (Official statistics) และการสำมะโนประชากร (Census) และสถิติศาสตร์ศึกษา (Statistical Education) ทรงมีความรู้ความเข้าใจอย่างลุ่มลึกถึงความสำคัญของการใช้สถิติในการพัฒนา

1.3 การวิเคราะห์และวิจัย (Analytics and Research) โครงการพระราชดำริ กว่า 4,000 โครงการ อาศัยการวิเคราะห์และการวิจัย สร้างองค์ความรู้ที่มั่นใจว่าได้ผลก่อนที่จะนำไปปฏิบัติจริง โครงการพระราชดำริโครงการหนึ่งที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และการวิจัยมากที่สุด คือ โครงการหลวง (Royal Project) โดยเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกพืชเมืองหนาว และการเลี้ยงสัตว์จากเมืองหนาว เช่น ปลาเทราท์ มีการจัดตั้งสถานีวิจัยโครงการหลวง และสถานีเกษตรหลวงมากมาย การค้นคว้าวิจัยดังกล่าว รวมไปถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อด้วยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ไปจนถึงการวิจัยตลาดผลสำเร็จจากการวิจัยทำให้โครงการหลวงมีความก้าวหน้ามาก ทำให้แก้ปัญหาการปลูกฝิ่น และการทำไร่เลื่อนลอยบนพื้นที่สูง ทำให้คนไทยได้บริโภคสินค้าคุณภาพสูงและทดแทนการนำเข้าได้มากมาย

1.4 การทดลองจนได้ผลจริง (Experiment till actionable results) พระดำนึกิจิตรลดารโหฐานเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าให้ตั้งขึ้น มีทั้งการเลี้ยงโคนม ทำนา ปลูกต้นยางนา ปลูกป่า ทดลองทำโรงสี ทดลองทำนมผงอัดเม็ด ผลิตถ่านชีวภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย ทั้งหมดนี้ทรงทดลองจนกว่าจะทรงมั่นใจว่าได้ผลดีจริงนำไปใช้งานได้จริง จึงทรงเผยแพร่ต่อไป ความใส่พระทัยในการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ นั้นแสดงให้เห็นเด่นชัดตลอดพระชนม์ชีพ บางโครงการทดลองใช้เวลาทดลองยาวนานสิบสามถึงสิบสี่ปี เพื่อให้มั่นใจว่าทำแล้วได้ผลจริง เช่น การทำฝนหลวงหรือฝนเทียม ก่อนที่จะนำไปสร้างต้นแบบหรือขยายผลให้ความรู้แก่ประชาชนที่จะทำต่อเองได้ ทรงต้องมั่นใจผลของการทดลองว่าได้ผลจริงก่อนเผยแพร่หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประชาชน

2. เข้าถึง (Connecting) นั้นประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ

2.1 ระเบิดจากข้างใน (Inside-out blasting) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงต้องการให้การพัฒนาเป็นการระเบิดจากข้างใน เป็นการให้ประชาชนหรือชุมชนที่เข้าไปพัฒนาหรือทำงาน เกิดการปรับตัวที่จะพัฒนาตนเอง เกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเสียก่อน ไม่ใช่สิ่งที่ทางราชการเข้าไปบังคับให้ประชาชนหรือชุมชนทำซึ่งจะไม่ยั่งยืน จึงทรงเน้นการพัฒนาคนให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองก่อน แล้วจึงเข้าไปพัฒนาเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเข้าถึงก่อนจะพัฒนา ไม่นำการพัฒนาเข้าไปโดยที่ประชาชนยังไม่ตระหนัก หรือเห็นความสำคัญของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลง ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงต้องทำให้คนตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้อง

เปลี่ยนแปลง (Establishing a Sense of Urgency) ต้องสื่อสารวิสัยทัศน์ (Communicate the vision) เพื่อให้คนได้เห็นทิศทางที่ชัดเจนที่จะเปลี่ยนแปลง

2.2 เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Understand target)

"ฉันทรงราชย์สองปีแรก ฉันไม่มีผลงาน เพราะฉันยังไม่รู้ว่าราษฎรต้องการอะไร" พระราชปราชญ์สะท้อนให้เห็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชชาในการเข้าถึงแล้วจึงพัฒนาได้เป็นอย่างดีทรงให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคือประชาชนว่าประชาชนต้องการอะไร ก่อนที่จะทรงงาน ภาพคนไทยทุกคนได้พบเห็นจนเจเนตา คือภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชโปรดที่จะประทับกับพื้นดินเพื่อพูดคุยกับชาวบ้านในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อที่จะทรงเข้าใจความเดือดร้อนปัญหา ความทุกข์ยากของชาวบ้าน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป ทรงมีพระเมตตาอย่างสูงต่อประชาชนในการที่จะเข้าใจปัญหาของประชาชน โดยเฉพาะเมื่อประชาชนจะถวายฎีกาเพื่อขอพระราชทานพระเมตตาในการปิดเป่าความทุกข์ร้อนต่าง ๆ ในหลายครั้งทางราชการเองกลับขัดขวาง ทั้งนี้ทรงพยายามเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย คือประชาชนของพระองค์ในแต่ละท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งมากที่สุด

2.3 สร้างปัญญา (Educate) การสร้างปัญญาสังคมเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเข้าถึงประชาชน หากประชาชนยังขาดความเข้าใจก็ต้องสร้างปัญญาสังคมให้ประชาชนเข้าใจ ครูแห่งแผ่นดิน เลือกจะใช้วิธีที่ง่ายที่สุดในการสื่อสารกับประชาชนเพื่อสร้างปัญญา ทรงเลือกใช้วิธีการพูดที่จะสร้างปัญญาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ในคราวหนึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทาน “โคพันธ์และสุกร” แก่ชาวไทยภูเขาในภาคเหนือ ทรงพระกรุณาสอนด้วยพระองค์ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายว่า “ฟังให้ดี ๆ นะ จะเลี้ยงหมูให้มันอ้วน โตเร็ว ๆ ต้องให้มันกินให้อิ่ม”

3. พัฒนา แนวพระราชดำริในการพัฒนานั้นเมื่อทรงเข้าใจ เข้าถึง แล้วจึงพัฒนานั้นทรงมีหลักการสำคัญ คือ

3.1 เริ่มต้นด้วยตนเอง (Self-initiated) แนวพระราชดำริในการพัฒนาทรงเน้นการพัฒนาที่เกิดจากประชาชนต้องการจะพัฒนา ตลอดรัชสมัยในการทรงงานในบางครั้งประชาชนก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับโครงการพระราชดำริเช่นกัน ไม่เคยทรงฝืนบังคับประชาชนให้ร่วมมือแต่อย่างใดด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน กลับทรงเริ่มต้นโครงการพระราชดำริใหม่อย่างสม่ำเสมอจนมีโครงการพระราชดำริกว่าสี่พันโครงการ และความต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มที่ ดังที่ทรงเน้นเสมอว่าการพัฒนานั้นต้องระเบิดจากข้างในก่อน

3.2 พึ่งพาตนเองได้ (Self-reliance) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเน้นว่าการพัฒนาต้องทำให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ ทรงโปรดให้ประชาชนทำอะไรได้ด้วยตนเอง ทรงโปรดความเรียบง่าย และพึ่งพาตนเองได้ ดังที่ได้พระราชทานพระราชดำริ "การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก" ปลอ่ยให้ธรรมชาติช่วยในการฟื้นฟูธรรมชาติ หรือ แม้กระทั่ง "การปลูกป่า 3 อย่าง

ประโยชน์ 4 อย่าง" ได้แก่ ปลูกไม้เศรษฐกิจ ไม้ผลและไม้พื้น นอกจากได้ประโยชน์ตามประเภทของการปลูกแล้วยังช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ พื้นดินด้วย พระองค์จึงทรงเข้าใจธรรมชาติ และมนุษย์ที่อยู่อย่างเกื้อกูลกัน ทำให้คนอยู่ร่วมกับป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน แนวพระราชดำริในเรื่องการพึ่งพาตนเองได้ปล่อยให้ไปไปตามธรรมชาติ ไม่เร่งร้อนจะพัฒนาโดยการยึดยึดเทคโนโลยีต่าง ๆ หรือเงินเข้าไปในการพัฒนาก็สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในเรื่องของการปลูกป่า

3.3 ต้นแบบเผยแพร่ความรู้ (Prototype and role model) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงโปรดการสร้างต้นแบบการเผยแพร่ความรู้ โดยทรงตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การทรงเลือกใช้พื้นที่ที่มีปัญหา และความยากลำบากในการพัฒนานั้นก็เพื่อเป็นต้นแบบให้ประชาชนได้เห็นและทำตาม ซึ่งหากแม่พื้นที่ที่มีปัญหามากที่สุดก็ยิ่งพัฒนาให้ได้ดี ประชาชนเองก็จะทำตามได้เป็นการเรียนรู้จากตัวแบบ (Role model) ที่เป็นแรงบันดาลใจการพัฒนาประชาชน และประเทศชาติ

ดังนั้น การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จึงเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชารเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นการปกครองแผ่นดินโดยรวมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยามอย่างแท้จริง

รอง ปญฺ์สังกั และคณะ (2561, น. 24) ได้สรุปแนวคิดของศาสตร์พระราชาร “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” สรุปว่า

1. เข้าใจ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา และศึกษาให้ประจักษ์
  - 1.1 รู้จักวิเคราะห์ปัญหา คือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์งานที่ต้องปฏิบัติด้วยเหตุผล
  - 1.2 ศึกษางานให้ประจักษ์ รู้จักจำแนกผู้เรียน คัดกรองผู้เรียนรายบุคคล
2. เข้าถึงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ใช้หลักการเปิดจากข้างใน แก้ไขจากจุดเล็ก ลงมือทำให้สำเร็จ รู้ขอบเขตภูมิสังคัม
  - 2.1 ใช้หลักการเปิดจากข้างใน โดยศึกษาและเข้าใจให้ถ่องแท้ ตระหนัก ซาบซึ้ง กำหนดรูปแบบวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหา
  - 2.2 แก้ไขจากจุดเล็ก คือ แก้ไขปัญหาโดยไม่เพิกเฉย ว่าเล็กหรือใหญ่
  - 2.3 ลงมือทำให้สำเร็จ คือ รู้จักสร้างโอกาสมองการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาและเกิดประโยชน์ต่อสังคัมอย่างมหาศาล
  - 2.4 รู้ขอบเขตภูมิสังคัม คือ เข้าใจบริบท สภาพชุมชน สังคัม และสถานการณ์ปัจจุบัน
3. พัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้
  - 3.1 ง่าย เหมาะสม เชื่อมโยงแนวทางแก้ไข คือ ใช้วิธีการแก้ไข ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

3.2 มีส่วนร่วม เกิดประโยชน์ส่วนรวม คือ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการออกนิเทศ ติดตาม

3.3 รวบรวมนำมาสะท้อนผล คือ ถอดบทเรียน ประเมินระหว่างการจัดกิจกรรม ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง นำองค์ความรู้ที่ได้มาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.4 เผยให้คนเกิดแรงบันดาลใจ คือ นำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จ ร่วมชื่นชม แลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของแต่ละชั้นเรียน

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ หลักการในการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการศึกษา ศาสตร์พระราชา หลักการของศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

สมบัติ นพริก (พ.ศ. 2561)	บุษกร วัฒนบุตร และคณะ (พ.ศ. 2561)	สรุปหลักการบริหารตามศาสตร์ พระราชา (พ.ศ. 2565)
1. เข้าใจ ประกอบด้วย 1.1 การใช้ข้อมูล 1.2 การทดลอง 1.3 การวิจัย 1.4 การเป็นแบบอย่างคุณค่า 1.5 การสร้างทักษะ	1. เข้าใจ ประกอบด้วย 1.1 การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว 1.2 การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ 1.3 การวิเคราะห์และวิจัย 1.4 การทดลองจนได้ผลจริง	1. เข้าใจ ประกอบด้วย 1.1 การศึกษาและการใช้ข้อมูล 1.2 การวิเคราะห์และวิจัย 1.3 การทดลอง 1.4 การเป็นแบบอย่างด้านคุณค่า 1.5 การสร้างทักษะ
2. เข้าถึง ประกอบด้วย 2.1 ระเบิดจากข้างใน 2.2 เข้าใจวิธีพัฒนา 2.3 สร้างปัญญา	2. เข้าถึง ประกอบด้วย 2.1 ระเบิดจากข้างใน 2.2 เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย 2.3 สร้างปัญญา	2. เข้าถึง ประกอบด้วย 2.1 ระเบิดจากข้างใน 2.2 เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย 2.3 สร้างปัญญา
3. พัฒนา ประกอบด้วย 3.1 เริ่มด้วยตนเอง 3.2 พึ่งพาตนเองได้ 3.3 ต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้	3. พัฒนา ประกอบด้วย 3.1 เริ่มด้วยตนเอง 3.2 พึ่งพาตนเองได้ 3.3 ต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้	3. พัฒนา ประกอบด้วย 3.1 เริ่มด้วยตนเอง 3.2 พึ่งพาตนเองได้ 3.3 ต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ 3.4 การมีส่วนร่วม

กล่าวโดยสรุปหลักการของศาสตร์พระราชาก็คือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา คือ ก่อนจะทำอะไร ต้องมีความเข้าใจ เสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านจารีตประเพณีและวัฒนธรรม และระหว่างการทำดำเนินการนั้น จะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขา หรือทำงาน ให้เขานั้น เข้าใจเราด้วย เพราะถ้าเราเข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่เขาไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดขึ้นตามที่เรามุ่งหวังไว้ ในการเข้าถึงก็เช่นกัน เมื่อรู้ปัญหาแล้ว เข้าใจแล้วก็ต้องเข้าถึง เพื่อให้เข้าไปสู่การปฏิบัติให้ได้ และเมื่อเข้าถึงแล้วจะต้องทำ อย่่างไรก็ตาม ให้เขาอยากเข้าถึงเราด้วย ดังนั้น จะเห็นว่าเป็นการสื่อสารสองทางทั้งไปและกลับ ถ้าสามารถทำสองประการแรกได้สำเร็จ ในส่วนของการพัฒนาจะประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

3. แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งคน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551, น. 7)

ภาพ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551, น. 6

จากการศึกษาแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาหลักที่สำคัญในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนในทุกระดับ การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ รวมทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลางเพื่อให้เกิดความสมดุล พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลง สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และมั่นคง ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยมีหลักสำคัญ คือ การดำเนินชีวิตที่คำนึงถึงความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี จากผลกระทบทั้งภายนอก และภายใน และต้องอาศัย 2 เงื่อนไข คือ มีความรู้ และมีคุณธรรม ในการดำเนินชีวิต และการทำงาน

การบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 36-37)

1. ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้าง และกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้อง หรือรองรับการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ สมดุลกับภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษาอย่างเป็นพื้นฐานทาง

การวางแผนอย่างรอบคอบเป็นเหตุเป็นผล และไม่ประมาทหรือเสี่ยงในการจัดการ โดยต้องเตรียมสร้างภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

2. กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

3. พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และสามารถจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการในสถานศึกษา

5. การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังหล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

5.1 จัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดลอมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น สวยงาม ประโยชน์ใช้สอยเป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.2 กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ กติกา ของสังคมส่วนรวม มีจิตอาสาจิตสาธารณะ การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เช่น การมีวินัย การเข้าคิวการรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

5.3 ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริมผู้กระทำความดี การส่งเสริมการแบ่งปัน การช่วยเหลือกันและกัน ฯลฯ

5.4 ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดการแข่งขัน การหาความรู้โดยสื่อเทคโนโลยี และอื่น ๆ

5.5 ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

5.6 จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอนตามแนวทาง ดังนี้

6.1 ร่วมกำหนดแนวนโยบายและการวางแผน

6.2 ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

6.3 ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพ และบรรยากาศภายในสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.4 ส่งเสริมการเรียนรู้ และการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่บ้าน และสถานที่อื่น ๆ

6.5 ร่วมติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาและนโยบายการศึกษา

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา

และทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน
ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุง

การจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาสรุปว่า มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561
มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ
การจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

ข้อ 1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตนแล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) ด้านวิชาการ ประกอบไปด้วย 17 งาน ดังต่อไปนี้ ก) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ข) การวางแผนงานด้านวิชาการ ค) การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา ง) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จ) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ฉ) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ช) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ซ) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ฌ) การนิเทศการศึกษา ฎ) การแนะแนว ฏ) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ฐ) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ฑ) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ท) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ฒ) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา ณ) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ค) การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) ด้านงบประมาณ ประกอบไปด้วย 22 งาน ดังต่อไปนี้ ก) การจัดทำ แผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี ข) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับ จัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง ค) การอนุมัติการใช้จ่าย งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ง) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ จ) การรายงานผล การเบิกจ่ายงบประมาณ ฉ) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ ช) การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ ซ) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ฌ) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา ฎ) การบริหารจัดการ ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ฏ) การวางแผนพัสดุ ฐ) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ ของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี ฑ) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ ท) การจัดหาพัสดุ ฒ) การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ ณ) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ค) การเบิกเงินจากคลัง ต) การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและ การจ่ายเงิน ถ) การนำเงินส่งคลัง ท) การจัดทำบัญชีการเงิน ธ) การจัดทำรายงานทางการเงินและ งบการเงิน น) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน 3) ด้านการบริหารงาน

บุคคล ประกอบไปด้วย 20 งาน ดังต่อไปนี้ ก) การวางแผนอัตรากำลัง ข) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ค) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ง) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จ) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ฉ) การลาทุกประเภท ช) การประเมินผลการปฏิบัติงาน ซ) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ ฌ) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ฎ) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ ฏ) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ฐ) การออกจากราชการ ฑ) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ ท) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ฒ) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ณ) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ ค) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ต) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ถ) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต ท) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4) ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบไปด้วย 22 งาน ดังต่อไปนี้ ก) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ข) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา ค) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา ง) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน จ) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ฉ) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน ช) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซ) การดำเนินงานธุรการ ฌ) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ญ) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน ฎ) การรับนักเรียน ฏ) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา ฐ) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ท) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ฒ) การทัศนศึกษา ณ) งานกิจการนักเรียน ด) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ต) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ถ) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ท) การรายงานผลการปฏิบัติงาน ธ) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน น) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากการศึกษาสรุปว่ากฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ข้อ 1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหาร

การบริหารการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารนักริชาการและนักรการศึกษา ได้ให้ความหมายของการบริหาร ไว้ดังนี้

Carter, V. Good (1973, p. 13) ได้ให้ความหมายของ การบริหาร หมายถึง การบริหาร หรือการจัดการทางการศึกษา ที่มุ่งทิศทางการควบคุม และการจัดการทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับ งานหรือกิจการสถานศึกษา เช่น การบริหารงานธุรการ ในความหมายนี้ หมายถึงการบริหาร การศึกษาทั่ว ๆ ไป และที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เช่น ครู นักเรียน โปรแกรมการเรียน การสอน กิจกรรมการแนะแนวกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิธีการสื่อสารการเรียนการสอน

Drucker (2001, pp. 13-18) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำให้มนุษย์สามารถ ทำงานร่วมกันได้โดยดึงเอาจุดเด่นของแต่ละคนมาใช้ในการทำงาน และลดจุดอ่อนของแต่ละคนที่มีอยู่ ในการทำงาน การบริหารจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการดำเนินการขององค์กร ซึ่งการบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์เนื่องจากต้องการอาศัยองค์ความรู้ การจัดการความรู้ รู้จัก ตนเอง การมีสติปัญญา และมีภาวะผู้นำ โดยการบริหารที่เป็นศาสตร์ และศิลป์นั้น คือภาวะผู้นำ ที่ผู้บริหารต้องมี และผู้นำต้องปฏิบัติกรนำเอาหลักการหรือทฤษฎีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้

Hersey Blanchard, & Johnson (2001, p. 9) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการ ทำงานร่วมกับบุคคล และกลุ่มบุคคล ซึ่งพร้อมด้วยปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ เครื่องมือต่าง ๆ งบประมาณ และเทคโนโลยี เพื่อที่จะนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

จรุณี แก้วเอียน (2557, น. 1-3) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานกับคน และโดยคนที่มีการจัดระเบียบเป็นระบบเน้นการพัฒนาคนให้เกิดการเรียนรู้มีจุดหมายชัดเจน เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายสูงสุด ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 4) ได้สรุปว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์ และ ศิลป์ ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ วางไว้ ร่วมกันโดยอาศัยกระบวนการ และทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัด และเกิด ประโยชน์สูงสุด

ธีระชัย ช่างบุญศรี (2558, น. 50) ได้สรุปว่า การบริหาร คือ กระบวนการเป็นกลุ่มหรือ คณะทำงานโดยมีผู้บริหารหรือคณะกรรมการบริหารรับผิดชอบหน้าที่บริหารจัดการให้งานหรือ กิจกรรมต่าง ๆ ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างกันทุกภาคส่วน

สุรินทร์ แก้วมณี (2558, น. 68) ได้สรุปว่า การบริหารเป็นศาสตร์ และศิลป์ของ กระบวนการทำงานโดยอาศัยกลุ่มบุคคลในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการบริหาร คือ กระบวนการทำงานร่วมกับบุคคล และกลุ่มบุคคล โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ ความร่วมมือกันระหว่างกันทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัย โดยดำเนินการอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด

กระบวนการบริหาร

นักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ดังต่อไปนี้

Gurick, & Urwick (1937) กล่าวว่า กระบวนการบริหารประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การวางแผน (Planing)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing)
- 4) การสั่งการ (Directing)
- 5) การประสานงาน (Coordinating)
- 6) การรายงานผล (Reporting) และ
- 7) การจัดงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งที่เรียกว่า กระบวนการบริหารแบบ POSDCoRB

Luther Gulick, & Lyndall Urwick (1956, pp. 39-47) ได้อธิบายหน้าที่การบริหาร 7 ประการดังนี้

1. Planning (P) หมายถึง การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
2. Organizing (O) หมายถึง การจัดหน่วยงาน กำหนดโครงสร้างของหน่วยงาน การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงานตำแหน่งต่าง ๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน
3. Staffing (S) หมายถึง การจัดตัวบุคคล เป็นการบริหารงานด้านบุคลากร อันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงาน และการให้พ้นจากงาน
4. Directing (D) หมายถึง การอำนวยความสะดวก นับตั้งแต่การตัดสินใจ การวินิจฉัย สั่งการ การควบคุมการบังคับบัญชา และการควบคุมการปฏิบัติงาน
5. Coordinating (Co) หมายถึง การประสานงาน ประสานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงานให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
6. Reporting (R) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้แก่ ผู้บริหาร และสมาชิกของหน่วยงานให้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าไปเพียงใด
7. Budgeting (B) หมายถึง การงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ บัญชีการใช้จ่ายเงิน การควบคุมและการตรวจสอบด้านการเงิน

Koontz, & Wehrich (1990) กล่าวว่า กระบวนการบริหารนั้น ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planing) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การจัดบุคลากร (Staffing) 4) การอำนวยความสะดวก (Directing) และ 5) การควบคุมการทำงาน (Controlling)

Robins, & Coulter (2007) กล่าวว่า กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planing) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controllng) โดยกระบวนการบริหารนี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อ กระบวนการบริหารแบบ POLC

Schermerhorn (2008) กล่าวว่า กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling) โดยกระบวนการบริหารนี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อ กระบวนการบริหารแบบ POLC

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, น. 42, 324-325) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ

1. การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการในการวางแผนแนวทางที่นำไปดำเนินการ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดกับองค์การ โดยประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายและขอบข่ายงานขององค์การ

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการออกแบบโครงสร้างและบรรจุคนเข้า ในตำแหน่งงานต่าง ๆ ตามโครงสร้างเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดหมายขององค์การ เป็นกิจกรรม ที่ควรตรวจสอบอยู่เสมอเนื่องจากปัจจัยจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์การ

3. การนำ (Leading) เป็นศักยภาพของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงาน บรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้นำต้องเข้าใจทฤษฎีแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และการบริหารกลุ่มเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

4. การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการทางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงาน ขององค์การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 6-8) กล่าวถึงกระบวนการบริหารวิชาการว่า มีความสำคัญ ต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนา อย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการบริหาร PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P) เป็นการดำเนินงานเพื่อจัดเตรียม วางแผน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การวางแผนพัฒนา หลักสูตร การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

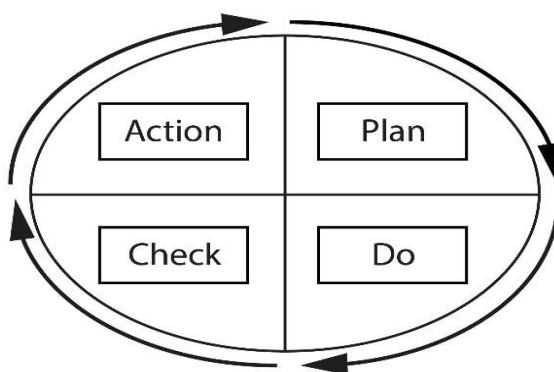
2. การปฏิบัติตามแผน (Do: D) เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้

3. การตรวจสอบ (Check: C) เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ผู้เรียน ผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพื่อสรุป ประเมินผลว่าสามารถ บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ได้แก่ การนิเทศภายใน การวัดและการประเมินผล

4. การปรับปรุง (Act: A) เป็นการดำเนินงาน ที่เกี่ยวกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจากการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

จรูณี เก้าเอี้ยน (2557, น. 39) กล่าวว่า แนวคิดของ Edward Deming (PDCA) เป็นนักบริหารที่มีแนวคิดมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับความนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นได้นำแนวคิดของ Edward Deming ไปใช้ในงานอุตสาหกรรมและการบริหารทำให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการบริหารตามแนวคิดของ Edward Deming สามารถหมุนได้หลายรอบและถ้าวงจร PDCA หมุนได้หลายรอบการบริหารจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กระบวนการบริหารตามแนวคิดนี้จึงกำหนดออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. Plan (P) หมายถึง การวางแผนในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีการวางแผนวิชาการของสถานศึกษา
2. Do (D) หมายถึง การนำแผนบริหารสถานศึกษาที่วางไว้ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
3. Check (C) หมายถึง การตรวจสอบเมื่อปฏิบัติงานตามแผนบริหารไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคก็สามารถหาแนวทางและทำการแก้ไข
4. Action (A) หมายถึง การนำแผนบริหารที่แก้ไขแล้วมาปฏิบัติใหม่ พร้อมทั้งตรวจสอบขณะดำเนินการในแต่ละขั้นตอน

ภาพ 2 แสดงกระบวนการบริหารตามวงจร Deming

ที่มา: จรูณี เก้าเอี้ยน, 2557, น. 3

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับกระทรวงศึกษาธิการ (2558, น. 24-26) สรุปวงจรคุณภาพ (PDCA) วงจรคุณภาพเป็นกระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1. การวางแผน (Plan) ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ใช้ข้อมูลใดบ้าง ระบุวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้กำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

2. การดำเนินการตามแผน (Do) การปฏิบัติเป็นการลงมือเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติ

3. การตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินที่ได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

4. การปรับปรุงแก้ไข (Action) พิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบว่าการดำเนินการเหมาะสมเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไร

สุรินทร์ แก้วมณี (2558, น. 70) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่การบริหารสรุปได้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการวางแผน 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ 3) ขั้นตอนตรวจสอบ และ 4) ขั้นตอนปรับปรุงและพัฒนา

สุนทร โคตรบรรเทา (2555, น. 6-9) ได้สรุปว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารองค์การทั่วไปคือ

1. การวางแผน (Planning) เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายพัฒนาแผนแม่บท และยุทธศาสตร์ในการนำไปปฏิบัติ

2. การจัดองค์การ (Organizing) เกี่ยวข้องกับการจัดคนเงินและทรัพยากรทางกายภาพมารวมกันไว้ในวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

3. การควบคุม (Controlling) เกี่ยวกับหน้าที่การประเมินผลของผู้บริหาร การทบทวนการออกกฎระเบียบการควบคุมพนักงานการให้ข้อมูลย้อนกลับ และดูแลมาตรฐานของการบรรลุเป้าหมาย และการรับผิดชอบในการทำนุบำรุงภายในรวมทั้ง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

4. การนำ (Leading) เกี่ยวข้องกับการนำทางการนิเทศ (Gliding) ติดตาม

ณัฐพิมล ธรรมสร่างกูร (2559, น. 40-41) กล่าวว่ากระบวนการบริหารสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. การวางแผน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนจัดเตรียมทรัพยากรต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินงานโครงการ และกิจกรรมให้ครอบคลุมขอบข่ายการบริหาร

2. การปฏิบัติตามแผนเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำ และดำเนินงานตามแผนงานโครงการ และกิจกรรมที่วางไว้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

3. การนิเทศ ติดตามเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบหรือเพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำในเรื่องของการบริหารโครงการสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การตรวจสอบเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนางานผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการประเมินตนเองหรือเป็นการประเมินจากผู้บริหารหรือคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

สัมมนา ธนินิธย์ (2553, น. 38) กล่าวว่า กระบวนการบริหาร เป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารทุกองค์การที่จะต้องเลือกนำมาใช้ ซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธีในปัจจุบันตามความจำเป็นความสำเร็จของทุกองค์การกระบวนการบริหารจะต้องมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องมีวัฏจักรหมุนเวียน ตลอดจนระยะเวลาและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทุกทิศทาง โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวางแผน
2. การจัดองค์การ
3. การจัดบุคลากร
4. การอำนวยการ
5. การควบคุม

จากการศึกษาสรุปได้ว่ากระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) คือ การวางแผนในการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) Do (D) หมายถึง การนำแผนบริหารสถานศึกษาที่วางไว้ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม 3) การตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินที่ได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และ 4) Action (A) หมายถึง การนำแผนบริหารที่แก้ไขแล้วมาปฏิบัติใหม่ พร้อมทั้งตรวจสอบขณะดำเนินการ

หลักการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน (School based management) ซึ่งสถานศึกษามีขอบเขตในการบริหาร และจัดการศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 56-57)

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลัก หรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน

ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายภารกิจงาน ดังนี้ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนวการศึกษา 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนที่ใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณ โดยมีขอบข่ายภารกิจงาน ดังนี้ 1) การจัดทำแผนงบประมาณ 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณ 4) การโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 6) การติดตาม และรายงานการใช้งบประมาณ 7) การตรวจสอบติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน 9) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา 10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 11) การเบิกเงินจากคลัง 12) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 13) การนำเงินส่งคลัง 14) การจัดทำบัญชีการเงิน 15) การจัดทำรายการทางการเงิน และงบการเงิน 16) การจัดทำ และจัดหาแบบบัญชีทะเบียน และรายงาน 17) การวางแผนพัสดุ 18) การกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง 19) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำ และจัดหาพัสดุ 20) การจัดหาพัสดุ 21) การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ และ 22) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

3. การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา และมีความรู้ ความสามารถ

มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะต้องส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขอบข่ายภารกิจงาน ดังนี้ 1) การวางแผน อัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 5) การเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) การดำเนินการทางวินัย และการลงโทษข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 9) การสั่งพักราชการ และสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 10) การรายงานผลการดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ 11) การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ 12) การออกจากราชการ 13) การจัดระบบ และจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 14) การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การส่งเสริม ประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริม และยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรม สำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 19) การสนับสนุนส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต และการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และ 20) การพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

4. การบริหารทั่วไป เป็นงานเกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารขององค์การให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายภารกิจงาน ดังนี้ 1) การพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การประสานงาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3) การวางแผนการบริหารงาน การศึกษา 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบาย และแผน 5) การจัดระบบบริหาร และพัฒนาองค์กร 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) การดำเนินงานธุรการ 9) การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 11) การรับนักเรียน 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องจัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษา 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 15) การทัศนศึกษา 16) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 18) การส่งเสริมสนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 19) งานประสานราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น 20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน 21) การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน และ 22) แนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สรุปได้ว่า ได้มีการกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษา ทั้งในด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อการพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ความหมายการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา มีนักวิชาการชาวไทย และชาวต่างประเทศ ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

Good (1973, p. 14) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การอำนวยการควบคุม และการดำเนินการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้งหมดของสถานศึกษา โดยจะต้องคำนึงถึงผลสุดท้ายของการศึกษาเป็นสำคัญ และการควบคุมการจัดการเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียน แผนการสอน หลักสูตร กิจกรรม วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และการแนะแนว

Campbell et al. (1983 อ้างถึงใน พิณสุดา สิริธรรังศรี, 2556, น. 10) ได้นำเสนองานบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า ประกอบด้วย 1) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และกฎของโรงเรียน เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน 2) กำหนดกลยุทธ์ และมาตรการที่นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียน 3) จัดตั้ง และประสานงานในองค์การเพื่อนำนโยบาย แผนงาน โครงการไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำให้บุคลากรเข้าใจระบบงาน 4) จัดหาแหล่งสนับสนุนทรัพยากร และงบประมาณให้เพียงพอ และประสบความสำเร็จ 5) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และการยอมรับในการบริหารจัดการ 6) บริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างประหยัด และคุ้มค่า

Smith et al. (1980) ได้จำแนกงานบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ประกอบด้วย 1) งานวิชาการ งานบริหารงานบุคคล 2) งานกิจการนักเรียน 3) งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 4) งานการเงิน และ 5) งานธุรการทั่วไป

ศรีพร แก้วโขง (2554, น. 21) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ศาสตร์ และศิลป์ ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ภูติศ พัดพิน (2555, น. 37) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐาน และคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นพพงษ์ บุญจิตราคูล (2557, น. 4) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกคน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน เกี่ยวกับภาระหน้าที่ของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินงาน โดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ และการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

Good (1973, p. 14) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการอำนวยความสะดวก และการดำเนินการ เกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้งหมดของสถานศึกษา โดยจะต้องคำนึงถึงผลสุดท้ายของการศึกษาเป็นสำคัญและการควบคุมการจัดการเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียน แผนการสอนหลักสูตร กิจกรรม วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และการแนะแนว

พิมพกา ธรรมสิทธิ์ (2554, น. 1) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในโลกยุคโลกาภิวัตน์มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ ในบางประเทศการบริหารการศึกษานับว่าเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่น้อยไปกว่าอาชีพอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการบริหารสถานศึกษานั้นจะต้องสัมพันธ์กับพฤติกรรมของมนุษย์และพฤติกรรมของสังคม ซึ่งจะต้องอาศัยทั้งความรู้ทั้งทางด้านศาสตร์และศิลป์

อรุณี ทองนพคุณ (2558, น. 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็นเพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2559, น. 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นต่อการดำเนินการ การควบคุม การจัดการบริหารเกี่ยวกับเรื่องราวในสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นศูนย์รวมของวิชาต่าง ๆ หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง กับภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกส่วน ของสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีกระบวนการบริหารจัดการ ทรัพยากร และส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา ในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม การบริหารการศึกษามีความสำคัญจำเป็นต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

2. องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO)

องค์การแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่เติบโตมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงเรื่อง การเรียนรู้ องค์การและการจัดการ การฝึกอบรมและพัฒนา กล่าวคือหากเป็นกระแสด้านการเรียน การสอนก็จะเปลี่ยนจากศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้สอน และการเรียนรู้อย่างเป็นทางการมาเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้เรียน (learner center) และการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง (action learning) โดยการเรียนรู้จะถูกร้อยเรียงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต และผสมผสานเข้ากับ สภาพแวดล้อมในชีวิตและการทำงาน

ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้

องค์การแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่เติบโตมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงเรื่อง การเรียนรู้ องค์การและการจัดการ การฝึกอบรมและพัฒนา กล่าวคือ หากเป็นกระแสด้านการเรียน การสอนก็จะเปลี่ยนจากศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้สอน และการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ มาเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้เรียน (learner center) และการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง (action learning) โดยการเรียนรู้จะถูกร้อยเรียงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต และผสมผสานเข้ากับ สภาพแวดล้อมในชีวิต และการทำงาน

Peter Senge (1990) กล่าวว่า องค์การแห่งการเรียนรู้คือ สถานที่ซึ่งทุกคนสามารถ ขยายศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างผลงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เป็นที่ซึ่งเกิด รูปแบบการคิดใหม่ ๆ หลากหลายมากมาย ที่ซึ่งแต่ละคนมีอิสระที่จะสร้างแรงบันดาลใจ และเป็นที่ยิ่ง ทุกคนต่างเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งองค์การแห่งการเรียนรู้ในความหมายของ Peter Senge คือ องค์การที่ซึ่งสมาชิกได้มีการขยายขอบเขตความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่บุคคลในระดับต่าง ๆ ต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งประกอบไปด้วยวินัย 5 ประการ ได้แก่ ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษของบุคคล (personal mastery)

แบบแผนทางจิตใจที่มองโลกตามความเป็นจริง (mental model) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (shared vision) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (team learning) และการคิดเชิงระบบ (systems thinking)

David, A. Garvin (1993) กล่าวว่า องค์กรที่มีลักษณะในการสร้าง แสวงหา และถ่ายโอน ความรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากความรู้ใหม่ และการเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างถ่องแท้

Michael Marquardt (1996) กล่าวว่า องค์กรที่ซึ่งมีบรรยากาศของการเรียนรู้ รายบุคคลและกลุ่ม มีการสอนคนของตนเองให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อช่วยให้เข้าใจ ในสรรพสิ่ง ขณะเดียวกันทุกคนก็ช่วยองค์การ จากความผิดพลาด และความสำเร็จ ซึ่งเป็นผล ให้ทุกคนตระหนักในการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาร์ควอตส์ นิยามว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรซึ่งมีบรรยากาศของการเรียนรู้รายบุคคลและกลุ่ม มีวิธีการ เรียนรู้ที่เป็นพลวัต มีการสอนคนของตนเองให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อช่วยให้เข้าใจในสรรพสิ่ง สามารถเรียนรู้ จัดการ และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยี ที่ทันสมัย โดยองค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ พลวัต การเรียนรู้ (learning dynamics) การปรับเปลี่ยนองค์กร (organization transformation) การเพิ่ม อำนาจแก่บุคคล (people empowerment) การจัดการความรู้ (knowledge management) และ การใช้เทคโนโลยี (technology application)

พรทิชา วันตา (2553, น. 24) ได้ให้ความหมาย องค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง องค์กรที่เอื้อให้บุคลากรทุกคนในองค์กรได้มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง และผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา โดยใช้แนวทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นมิติในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในองค์กรให้เกิด จิตวิญญาณร่วมกันที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างจริงจัง มีการแบ่งปัน และถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและ กันอย่างเป็นเครือข่ายในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีพลังร่วมอันจะนำไปสู่วิถี แห่งการพัฒนาที่มีความยั่งยืน และปี่ยมไปด้วยจิตสำนึกที่ดีของบุคลากรทั่วทั้งองค์กร

นันทพร เตศิริ (2554, น. 24) ได้ให้ความหมาย องค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง องค์กรหรือหน่วยงานที่สมาชิกทุกคนใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มีอิสระในการแสดงความสามารถ โดยทุกคนร่วมกันนำความรู้ของตนเองมาพัฒนาองค์กรตามความคิดที่มีต่อองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี

รสสุคนธ์ มั่นคง (2558, น. 3) ได้ให้ความหมาย ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึงองค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถให้บุคลากรในสถานศึกษา ขยายศักยภาพของตนเองได้อย่าง ต่อเนื่อง มีบรรยากาศของการเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม มีการสอนให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ รูปแบบการคิดใหม่ ที่หลากหลายมีการมาร่วมเรียนรู้ถึงวิธีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อสามารถสร้าง

ผลงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้และยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในองค์กรให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โพลิน บุณนา (2559, น. 2) ได้ให้ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง องค์การที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการให้บุคลากรทั่วทั้งองค์กรสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างทั่วถึงตลอดเวลา บุคลากรเกิดการพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นำผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ กระบวนการ และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อสังคม

จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต (2560, น. 37) ได้ให้ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง ระดับความเป็นจริงของโรงเรียนที่สามารถสร้างบรรยากาศที่กระตุ้น ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่บุคคลในแต่ละระดับอย่างแท้จริง โดยการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และส่งเสริมให้นำผลที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความรู้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ เข้าสู่องค์การอย่างต่อเนื่อง

วิจารณ์ พานิช (2552) กล่าวว่า องค์การเอื้อการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamics) มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของพัฒนาการด้านมีชีวิต มีผลงานดีขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ และการสร้างนวัตกรรม (Innovation) รวมทั้งมีบุคลิกขององค์การในลักษณะที่เรียกว่า วัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture) ที่ผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์สามารถรู้สึกได้ องค์การแห่งการเรียนรู้ เป็นองค์การที่มีความปรารถนาในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาการทำงาน มีการแบ่งปันความคิดในการทำงาน มีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม มีการทุ่มเททรัพยากรเพื่อลงทุนให้บุคลากรทุกระดับเกิดการเรียนรู้ตลอดจนสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม และทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ จนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์การ

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์การที่มีความปรารถนาในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาการทำงาน เป็นองค์การที่อำนวยความสะดวกต่อบุคลากร ให้สมาชิก ทุกคนในองค์กรได้แสวงหาความรู้ใหม่ได้มีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยใช้แนวทางแห่งการเรียนรู้เป็นมิติในการเชื่อมโยง คนในองค์กรให้เกิดวิญญานที่จะเรียนรู้ร่วมกัน และนำความรู้ของตนเองมาพัฒนาองค์การให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และมีประสิทธิภาพจนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์การ

แนวคิดขององค์การแห่งการเรียนรู้

องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นแนวคิดหรือปรัชญาในการพัฒนาองค์การรูปแบบหนึ่งที่สามารถนำองค์การไปสู่ความสำเร็จท่ามกลางกระแสการแข่งขันของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีนักวิชาการ ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

Peter Senge (1990, p. 68) มีแนวคิดที่จะผลักดัน และสนับสนุนให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับความสามารถในการเรียนรู้ที่เร็วกว่าคู่แข่ง ซึ่งความสามารถข้อนี้ถือว่าเป็นข้อได้เปรียบทางธุรกิจที่ยั่งยืน (Sustainable Competitive) โดยการเรียนรู้จะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เต็มเปี่ยม (Learning Full) ของทุกคน และทุกระดับในองค์การโดยถือว่าคนทุกคนมีธรรมชาติของการเป็นผู้เรียนรู้ (Learners) มีธรรมชาติที่จะเรียนรู้และรักจะเรียนรู้ เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีให้แก่ชีวิต นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ จะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติ 5 ประการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่รอบรู้ (Personal Mastery) หมายถึง การเรียนรู้ของบุคคลากรจะเป็นจุดเริ่มต้น คนในองค์การจะต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ฝึกฝน ปฏิบัติ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ องค์การที่เรียนรู้ต้องสามารถส่งเสริมให้คนในองค์การสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเอง คือการสร้างจิตสำนึกในการใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล สร้างสรรค์ผลที่มุ่งหวัง และสร้างบรรยากาศกระตุ้นเพื่อนร่วมงานให้พัฒนาศักยภาพไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายถึง การจัดการใด ๆ ในองค์การ ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างองค์การ ระบบสารสนเทศ ระบบการพัฒนาบุคคล หรือแม้แต่วิธีการปฏิบัติงานประจำวัน เพื่อให้คนในองค์การได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพิ่มเติมได้อย่างต่อเนื่อง

2. รูปแบบความคิด (Mental Model) หมายถึง แบบแผนทางความคิด ความเชื่อทัศนคติ จากการสั่งสมประสบการณ์กลายเป็นกรอบความคิดที่ทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสามารถในการทำความเข้าใจ วินิจฉัย ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สิ่งเหล่านี้ถือเป็นพื้นฐานของวุฒิภาวะ (Emotional Quotient: EQ) การตระหนักถึงกรอบแนวคิดของตนเอง ทำให้เกิดความกระจ่างกับรูปแบบ ความคิด ความเชื่อ ที่มีผลต่อการตัดสินใจและการกระทำของตน และพัฒนารูปแบบความคิดความเชื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ยึดติดกับความเชื่อเก่า ๆ ที่ล้าสมัยและสามารถที่จะบริหารปรับเปลี่ยน กรอบความคิดของตน ทำความเข้าใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดในเชิงการรื้อปรับระบบงาน (Reengineering)

3. การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) หมายถึง การสร้างทัศนคติร่วมของคนในองค์การ ให้สามารถมองเห็นภาพ และมีความต้องการที่จะมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการมองในระดับความมุ่งหวัง เปรียบเสมือนหางเสือของเรือที่ขับเคลื่อนให้เรื่อนั้นมุ่งสู่เป้าหมายในทิศทางที่รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย องค์การที่เรียนรู้จะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน ซึ่งจะเป็กรอบความคิดเกี่ยวกับสภาพในอนาคตขององค์กร ที่ทุกคนในองค์การมีความปรารถนา ร่วมกันช่วยกันสร้างภาพอนาคตของหน่วยงานที่ทุกคนจะทุ่มเท ผนึกแรงกายแรงใจกระทำให้เกิดขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้การเรียนรู้ ริเริ่ม ทดลองสิ่งใหม่ ๆ ของคนในองค์การ เป็นไปในทิศทาง หรือกรอบแนวทางที่มุ่งไปสู่จุดเดียวกัน

4. การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในลักษณะกลุ่ม หรือทีมงาน เป็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์กันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ การเรียนรู้ชนิดนี้ เน้นการทำงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ แรงร่วมใจ มีความสามัคคีในการร่วมมือกัน แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในองค์การที่เรียนรู้จะต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม คือการแลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ และทักษะวิธีคิดเพื่อพัฒนาภูมิปัญญา และศักยภาพของทีมงานโดยรวม มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดข้อมูลระหว่างกันและกัน ทั้งในเรื่องของความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้มาจากการค้นคิด หรือจากภายนอกและภายใน การเรียนรู้เป็นทีมนี้ยังควรครอบคลุมไปถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันเป็นทีมด้วย ซึ่งการเรียนรู้และพัฒนาในเรื่องนี้ก็จะช่วยให้การทำงานร่วมกันในองค์การ มีความเป็นทีมที่ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนสามารถแสดงศักยภาพมีอยู่ ออกมาได้เต็มที่

5. การคิดเชิงระบบ (System Thinking) หมายถึง การที่คนในองค์การมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ โดยมองเห็นภาพความสัมพันธ์กันเป็นระบบได้อย่างเข้าใจ และมีเหตุมีผล เป็นลักษณะการมองภาพรวมหรือระบบใหญ่ (Total System) ก่อนว่าจะมีเป้าหมายในการทำงานอย่างไร แล้วจึงสามารถมองเห็นระบบย่อย (Subsystem) ทำให้สามารถนำไปวางแผน และดำเนินการ ทำส่วนย่อย ๆ นั้นให้เสร็จทีละส่วน คนในองค์การสามารถมองเห็นวิธีคิด และภาษาที่ใช้อธิบาย พฤติกรรมความเป็นไปต่าง ๆ ถึงความเชื่อมโยงต่อเนื่องของสรรพสิ่งและเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ผูกโยงกันเป็นระบบเป็นเครือข่ายซึ่งผูกโยงด้วยสภาวะการพึ่งพาอาศัยกัน สามารถมอง ปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นวัฏจักร โดยนำมาบูรณาการเป็นความรู้ใหม่ เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงระบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความเป็นไปในโลกแห่งความจริงจากหลัก 5 ประการนี้ก็คือ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อาศัยพลังแห่งการเรียนรู้เป็นกลุ่ม พลังแห่งการมองภาพรวม มองความเชื่อมโยง มองความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัต มองอนาคต มองเชิงบวก มองเห็นสภาพความเป็นจริง มองแบบไม่ยึดติด ลดอัตตา มองที่ประโยชน์หรือความมุ่งมั่นเพื่อส่วนรวมหรือคุณค่าอันยิ่งใหญ่ และอาศัยพลังแห่งทักษะของการเรียนรู้ร่วมกัน การเปลี่ยนสภาพหรือสิ่งที่ดีดูเหมือนเป็นจุดอ่อนหรือปัญหาให้กลายเป็นจุดแข็ง เป็นโอกาสหรือพลังในการดำเนินงานให้ก้าวหน้าไปได้ ในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

Gephart et al. (1996, p. 35) กล่าวว่า แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ควรมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกระดับของระบบภายในองค์การ ผู้คนร่วมกันเรียนรู้ และถ่ายโอนการเรียนรู้แก่กัน ร่วมกันผลักดันให้เกิดมรรคผลในทางปฏิบัติ

2. มีการสร้างองค์ความรู้และมีการแบ่งปันความรู้ ไม่ใช่แค่เพียงมุ่งสร้างหรือจับกระแสใหม่ ๆ เท่านั้นแต่ยังมีการส่งผ่านความรู้แก่กันอย่างรวดเร็วเผยแพร่ให้แก่ผู้อื่นที่ต้องการใช้ได้อย่างรวดเร็วทันที

3. สนับสนุนการคิดอย่างเป็นระบบและวิพากษ์วิจารณ์ให้ผู้คนได้รู้จักคิดวิธีใหม่ ๆ ตรวจสอบความคิด ความเชื่อค่านิยมของตน

4. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้รางวัลกับความคิดสร้างสรรค์ วัฒนธรรมการบริหารงาน และวัฒนธรรมขององค์กร ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานเกื้อหนุนความเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นครู เป็นพี่เลี้ยง

5. ยึดคนเป็นศูนย์กลางคำนึงถึงความเป็นปกติสุขมีส่วนให้ทั้งองค์กรและได้รับการพัฒนาไปด้วยหัวใจและแนวทางในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้โดยการสร้างวินัย 5 ประการ ให้คนในองค์กรนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

สมบัติ นพรัก (2561, น. 110 -112) ได้สรุปไว้ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่รอบรู้ (Personal Mastery) คือการที่คนในองค์กรมีความตระหนักในตนเอง (Self-awareness) ตอบได้ว่าเรารู้จักตนเองมากเท่าไร และมีพฤติกรรมของเราส่งผลกระทบต่อคนอื่นเพียงใดบ้างสามารถเผชิญ และจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมุ่งมั่นมีความเป็นเลิศด้วยการพัฒนาตนเอง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองอยู่เสมอมีวิสัยทัศน์ที่ลุ่มลึกมีแรงมุ่งมั่นในการเพิ่มศักยภาพของตนเองโดยมุ่งสู่จุดหมาย และความสำเร็จของตนเองและองค์การตามที่ได้ตั้งไว้

2. แบบแผนทางความคิด (Mental Model) คือการที่คนในองค์กรมีความเชื่อในคุณค่า มีความตั้งใจและมีสมมติฐานการตัดสินใจในสิ่งที่คนอื่นคิดและปฏิบัติมีวิธีคิด และมุมมองที่เอื้อต่อการสะท้อนภาพถูกต้องชัดเจน และมีการจำแนกแยกแยะปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการทำความเข้าใจเพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมีความสามารถทางสมอง (Mental Ability) สามารถเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ผลลัพธ์ของการคิดทางใจคือ 1) เจตคติ หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเหตุการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ 2) ทักษะคิด หมายถึง แนวความคิดเห็น และ 3) กระบวนทัศน์กรอบความคิดแนวปฏิบัติที่เราปฏิบัติตามกันไปจนกระทั่งกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์การ

3. การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) คือ คำถามสำคัญที่ว่าอะไรคือสิ่งที่เราต้องการริเริ่มสร้างสรรค์ไปด้วยกันการสร้าง และสานวิสัยทัศน์ร่วมกันนั้นวิสัยทัศน์องค์กร เป็นความมุ่งหวังขององค์การที่ทุกคนต้องร่วมกันบูรณาการให้เกิดเป็นรูปกระทำของคนทั้งในองค์การ องค์การแห่งการเรียนรู้จะต้องเป็นองค์การที่สมาชิกทุกคนได้รับการพัฒนาวิสัยทัศน์ของตนให้สอดคล้องกับ

วิสัยทัศน์รวมขององค์กร ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการรวมพลังของสมาชิกที่มีความคาดหวังต่อการเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าต่อไป ภายใต้จุดมุ่งหมายเดียวกันของคนทั้งองค์การ

4. การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) คือ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของสมาชิกในองค์การเริ่มต้นจากการคิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ข้อมูลเชิงลึกความรู้ และทักษะซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นโดยอาศัยความรู้ และความคิดของมวลสมาชิกในการพัฒนาความฉลาดรอบรู้ และความสามารถของทีมให้บังเกิดผลยิ่งขึ้นเรียกว่าการขออาศัยความสามารถของสมาชิกแต่ละบุคคลองค์การแห่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการรวมพลังของกลุ่มต่าง ๆ ภายในองค์การเป็นการรวมตัวของทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูง เกิดจากการที่สมาชิกในทีมมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5. การคิดเชิงระบบ (System Thinking) คือ กระบวนการคิดที่มีความเข้าใจเชิงระบบในองค์การโดยตระหนักถึงความสัมพันธ์ภายในภายใต้สถานการณ์ที่ซับซ้อนเป็นการเรียนรู้ร่วมกันด้วยจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทักษะของคนในองค์การเพื่อให้เห็นภาพกว้างใหญ่มากกว่าการเห็นภาพแบบแยกส่วนนอกจากนั้นยังเป็นกระบวนการในการหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบที่เกิดขึ้นภายในองค์การมองเห็นแบบแผน และขั้นตอนของการพัฒนาจนบรรลุเป้าหมายขององค์การ ปัจจัยด้านการคิดอย่างเป็นระบบ คือ ความรอบรู้ส่วนบุคคล

วิจารณ์ พานิช (2552, น. 167) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ว่าเป็นองค์การที่ทำงานผลิตผลงานไปพร้อม ๆ กับเกิดการเรียนรู้ สังสมความรู้ และสร้างความรู้จากประสบการณ์ในการทำงานพัฒนาวิธีทำงาน และระบบงานขององค์การไปพร้อม ๆ กัน ผลลัพธ์ขององค์การแห่งการเรียนรู้คือ ผลงานตามภารกิจที่กำหนด การสร้างศาสตร์หรือสร้างความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจขององค์การนั้น รวมทั้งการส่งคน ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การหรือว่ามีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับองค์การจะเกิดการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยอาศัยการทำงานเป็นฐาน องค์การแห่งการเรียนรู้จะมีลักษณะเป็นพลวัตมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของการพัฒนาต่าง ๆ คล้ายมีชีวิตมีผลงานดีขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ และการสร้างนวัตกรรมรวมทั้งมีบุคลิกขององค์การในลักษณะที่เรียกว่าวัฒนธรรมองค์การที่ผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์สามารถรู้สึกได้ การสร้างศาสตร์หรือความรู้ที่หลากหลายทั้งที่เกี่ยวกับงานที่เป็นเนื้อหาขององค์การนั้น ศาสตร์ด้านการจัดการ ศาสตร์ด้านองค์การการเรียนรู้ เป็นต้น โดยอาจร่วมมือกับหน่วยงานวิชาการหรือองค์กรการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อการสร้างศาสตร์เหล่านี้บนฐานวัฒนธรรม และเศรษฐกิจในการสร้างคนเพื่อให้ความรู้และทักษะอันเกี่ยวกับงานขององค์การและมีเจตคติ โลกทัศน์ วิธีคิดในลักษณะของบุคคลเรียนรู้ รวมทั้งมีทักษะของการเป็นบุคคลเรียนรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้เป็นองค์การที่ประหยัดพลังงาน เพราะมีความสามารถในการรวมพลังภายใน (องค์การ) และดึงดูดพลังจากภายนอก (องค์การ) เข้ามาใช้ในการสร้างผลลัพธ์ขององค์การ องค์การแห่งการเรียนรู้พัฒนา

สร้างสรรค์องค์การโดยการผลิตผลงานของศาสตร์และสร้างคน องค์การแห่งการเรียนรู้มีปฏิสัมพันธ์กับภายนอกองค์การอย่างชาวนาตลาด องค์การแห่งการเรียนรู้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันจากการกระทำทั้งในหมู่บุคลากรและระหว่างองค์การกับภายนอก

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าแนวทางในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย วินัย 5 ประการ ดังต่อไปนี้คือ 1) บุคคลที่รอบรู้ (Personal Mastery) 2) แบบแผนทางความคิด (Mental Model) 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) 4) การเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning) และ 5) มีการคิดเชิงระบบ (System Thinking)

ความสำคัญขององค์การแห่งการเรียนรู้

อำนาจ ศรีพูนสุข (2551, น. 7) กล่าวว่า ความสำคัญขององค์การแห่งการเรียนรู้มีดังนี้

1. มีบทสรุปหรือข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าความรู้หรือทุนทางปัญญาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้้องค์การมีความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืน

2. องค์การที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของบุคลากรและมีบุคลากรที่เรียนรู้ตลอดเวลา และเรียนรู้ร่วมกันจะเป็น้องการที่รู้ทำทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ไม่อาจคาดเดาได้ และสามารถปรับตัวอยู่รอด และประสบความสำเร็จมากกว่า้องการที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้

3. องค์การแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับคนด้วยการให้คุณค่ากับการพัฒนาการเรียนรู้ของปัจเจกบุคคล และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และมุ่งสร้างให้คนใน้องการนำความรู้ไปวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาในลักษณะที่เรียกว่าเป็นความคิดที่เป็นระบบสอดคล้องกับแนวคิดทางการบริหารอื่น ๆ ที่ให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์หรือทุนทางปัญญาไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้ง้องการ การบริหารงานคุณภาพ การจัดการความรู้ รวมทั้งเทคนิควิธีการบริหารการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วย

พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์มงคล (2557, น. 66) กล่าวว่า ความสำคัญของ้องการแห่งการเรียนรู้เป็นความสำคัญที่้องการต้องพัฒนาให้เป็น้องการแห่งการเรียนรู้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม และการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลข่าวสารที่มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่องเปิดโอกาสให้ทุกคนมีทางเลือกในการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองมากขึ้น จึงทำให้ทุก้องการต้องหาวิธีการบริหาร้องการแนวใหม่เพื่อพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และได้ผลผลิตของ้องการที่มีคุณภาพ มีความได้เปรียบในการแข่งขันของ้องการ

ไพลิน บุญนา (2559, น. 31) กล่าวว่า ความสำคัญของ้องการแห่งการเรียนรู้ มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการดำเนินงานของแต่ละ้องการต้องการแสวงหาความรู้ หรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้้องการสามารถเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกเพื่อความอยู่รอดและเป็นการสร้างเสถียรภาพให้แก้องการในระยะยาว

จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต (2560, น. 38) กล่าวว่า ความสำคัญขององค์การแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ประการ คือ การสำรวจความรู้ภายในองค์การ การวางแผนความรู้เพื่อการรวบรวม และจัดเก็บการพัฒนาความรู้และการถ่ายทอดความรู้หรือการแบ่งปันความรู้

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ มีความสำคัญเป็นอย่างมาก องค์การต้องพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถปรับตัวได้ มีแนวคิดที่ทันสมัยเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลข่าวสารที่มีความทันสมัย ส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จได้อย่างต่อเนื่อง

3. หลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ (TQM)

การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management: TQM) เป็นการบริหารองค์การทั้งหมดด้วยการจัดการคุณภาพ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในด้านผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าหรือเป็นการควบคุมคุณภาพ ซึ่งมุ่งที่เงื่อนไขขององค์การจากการใช้ความพยายามปรับปรุงคุณภาพของสมาชิกในองค์กรร่วมกัน การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์การช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายจากผู้ทำการแทนบริษัทและลูกค้า ทำให้บริษัทเกิดความน่าเชื่อถือในการมีหลักเกณฑ์สำหรับผลิตสินค้า การบริการ ตลอดจนการสั่งซื้อของลูกค้าโดยหลักของ แนวคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ มีหลักการที่จะสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมขององค์การ ดังนี้

1. มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement) หรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า ไคเซ็น เป็นแนวความคิดที่จะปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา โดยใช้ความร่วมมือของพนักงานเป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ที่เกิดจากการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานและเทคโนโลยีที่มีอยู่ เกิดการพัฒนาทักษะของพนักงาน การมีส่วนร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารที่มุ่งหมายจะแบ่งปันข้อมูลกันใช้อย่างกว้างขวาง

2. ให้การมีส่วนร่วมของพนักงาน (employee involvement) เป็นส่วนสำคัญที่สุดในการบริหารคุณภาพ เพราะงานทุกอย่างต้องอาศัยการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และเอาใจใส่จากพนักงาน การทำงานที่จะประสบผลสำเร็จต้องให้การร่วมมือทำงานกันเป็นทีม ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน โดยทุกคนในทีมต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ผลงานของกลุ่มซึ่งเป็นผลงานของทุกคน และมีการอภิปรายกันอย่างอิสระ

3. สร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า (customer satisfaction) การมุ่งเน้นที่ลูกค้า โดยการปรับปรุงกระบวนการทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบวงจร ด้วยการเอาใจใส่ลูกค้าภายใน (internal customer) และลูกค้าภายนอก (external customer) กล่าวคือ พนักงานทุกคนต้องถือว่ากระบวนการผลิตหรือให้บริการถัดไปก็เป็นลูกค้า เช่นกัน โดยมีการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องจึงสามารถทำให้พนักงานเรียนรู้วิธีการลดความผิดพลาดต่าง ๆ ให้เหลือน้อยที่สุด และ

สามารถหาแนวทางการในกระบวนการทำงานให้เกิดสินค้าและบริการ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว และลูกค้ามีความพอใจได้

สอดคล้องกับวีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2552, น. 111) ได้สรุปวัตถุประสงค์ ของ TQM คือ การปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน มีคุณภาพ ผลการทำงานที่มีคุณภาพจะได้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณภาพตามความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า หลักการสำคัญของ TQM โดยสรุปมี 3 ประการคือ

1. การมุ่งความสำคัญของลูกค้า (Customer Focus) โดยผู้ปฏิบัติงาน จะต้องระบุให้ชัดเจนว่างานในแต่ละเรื่องใครเป็นลูกค้าหรือเป็นผู้ที่จะต้องนำผลที่ได้จากการทำงานของเราไปใช้ และมุ่งทำให้บุคคลเหล่านั้นมีความพึงพอใจในผลงานที่ได้รับ

2. การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Process Improvement) เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานอยู่เสมอ มีวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานโดยมีการวางแผนการดำเนินการแก้ปัญหา การตรวจสอบผลการแก้ปัญหา แนะนำวิธีการแก้ปัญหา ที่ได้ผลไปกำหนดเป็นแนวปฏิบัติ

3. การให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม (Total Involvement) ในงานที่เป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงาน โดยทุกคนต้องรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน โดยรวมของทั้งหน่วยงาน และขององค์กรร่วมกัน

องค์ประกอบหลักของ TQM ที่สำคัญ ที่จะทำให้การนำ TQM ไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุผล ได้แก่

1. ภาวะผู้นำ (Leadership)
2. การศึกษาและการอบรม (Education and Training)
3. โครงสร้างที่เกื้อหนุน (Supporting Structure)
4. การติดต่อสื่อสาร (Communication)
5. การพิจารณาความดีความชอบ (Reward and Recognition)
6. การใช้กระบวนการทางสถิติ (Statistical Process Control) หรือการวัดผลการปฏิบัติงาน (Measurement)

7. การทำงานเป็นทีม (Teamwork)

การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์การ

การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management: TQM) เป็นกิจกรรมปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงผู้ปฏิบัติการในการร่วมมือ ร่วมใจ และมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของงานทุกระดับ การปรับปรุงสมรรถนะในการทำงานเพื่อที่จะทำให้การบริหารงานตามเป้าหมาย (Cross - functional goal) ได้บรรลุผลสำเร็จ จนทำให้เป็นที่พึงพอใจ

ของลูกค้า ซึ่งคุณภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดเชิงระบบของการจัดการ (Systematic approach of management) กล่าวคือ การกระทำที่เป็นระบบต่อเนื่องจะสอดคล้องกับวงจรคุณภาพ (PDCA cycle)

ช่วงโชติ พันธุเวช (2552, น. 39) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพทั่วทั้งองค์กร เป็นคุณภาพมีลักษณะ ได้แก่

1. คุณภาพ เกี่ยวกับผลผลิต การบริการ คน กระบวนการและสภาพแวดล้อม
2. คุณภาพเป็นสิ่งที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า
3. คุณภาพเป็นงานของทุกคน
4. คุณภาพเกิดจากการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
5. คุณภาพเป็นสิ่งที่มาที่ระบบและอยู่ในระบบ
6. คุณภาพเกิดจากการทำงานเป็นทีม
7. คุณภาพเป็นสิ่งที่วัดประเมินได้
8. คุณภาพเกิดจากการปัญหาเชิงระบบ และทั้งกระบวนการอย่างไรก็ตามโครงสร้าง

หลักของระบบ TQM สำหรับภาคการศึกษามีหลักการพื้นฐาน เช่นเดียวกับภาคอุตสาหกรรม

พันศักดิ์ พลสารมย์, และเพ็ญจันทร์ แสนประสาน (2541) กล่าวถึง การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) เป็นแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ เป็นการประสานแนวคิดของการบริหารจัดการกับการพัฒนาคุณภาพ โดยระดมทรัพยากรทั้งหมดขององค์กรมาร่วมกันปรับปรุงระบบ หรือกรรมวิธีการทำงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยและผู้ให้บริการ โดยมีการเรียนรู้และปรับปรุงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

อนุวัฒน์ ศุภชุตินกุล (2541) แนวความคิด การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) มีวิวัฒนาการทางความคิดมาจากการผลิตด้านอุตสาหกรรม โดยมีแนวคิดเดิมเกี่ยวกับการผลิตว่า การผลิตต้องมีคุณภาพ และต้องมีการตรวจสอบ (inspection) ส่วนใหญ่เป็นการตรวจสอบเมื่อเสร็จสิ้นการผลิตแล้ว ต่อมาได้มีแนวคิดการควบคุมคุณภาพ (QC) ซึ่งเน้นที่กระบวนการผลิต เน้นการตรวจสอบ ค้นหาข้อผิดพลาดเพื่อหาทางแก้ไข และแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไป โดยมีระบบการประกันคุณภาพ (QA) เพื่อให้สินค้านั้นได้มาตรฐาน ระบบนี้จะมุ่งเน้นที่การป้องกัน เพื่อลดความสูญเสียในการผลิต เน้นการผลิตสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และให้ได้ตรงตามความต้องการของลูกค้า โดยให้เกิดคุณภาพในทุก ๆ ด้าน และปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

Bamess et al. (n.d.) ได้ศึกษาโดยการสำรวจโรงพยาบาลมากกว่า 3,300 แห่ง ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ประมาณร้อยละ 69 ของโรงพยาบาล ได้มีการนำ TQM ไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการบริการ และได้ทำการสำรวจพบว่ามีเทคนิคการบริการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร มีความหลากหลายและแตกต่างกันเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติการที่องค์กรจะนำแนวคิดเกี่ยวกับ

การบริหารคุณภาพทั้งองค์การของผู้เชี่ยวชาญท่านใดท่านหนึ่งหรือหลายท่านนำมาผสมผสานกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมขององค์การ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในแนวคิดนั้น ๆ ของผู้บริหาร แต่อย่างไรก็ตาม ได้ยึดหลักการของเดมมิ่ง มาเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาคุณภาพทั้งองค์การ ในโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการพัฒนา และรับรองคุณภาพโรงพยาบาลทั้งหมด 35 แห่ง โดยมีแนวคิดของญี่ปุ่น และเทคนิคของ แคนาดา และของคนอื่น ๆ มาผสมผสานกัน

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์การเป็นกิจกรรมปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงผู้ปฏิบัติการในการร่วมมือร่วมใจ และมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของงานทุกระดับ การปรับปรุงสมรรถนะในการทำงานเพื่อที่จะทำให้การบริหารงานตามเป้าหมาย ให้บรรลุผลสำเร็จ จนทำให้เป็นที่พึงพอใจของลูกค้า ทำให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ โดยมีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4. หลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการของการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคลใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ไขปัญหาทางการบริหารที่สำคัญซึ่งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นักบริหารและนักวิชาการหลายคนได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอย่างหลากหลาย ดังนี้

Gustova (1992, p. 4) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่บุคคลได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรม หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม ซึ่งการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นส่วนที่ต้องร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานการประสานงานการบริหารงาน และการพัฒนางาน

Gamage, & San Antonio (2006) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) คือ หลักการ และวิธีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามความคาดหวังของสังคม วิธีการทำงานที่ต้องอาศัยหลักการบริหารมากกว่ากระบวนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งให้ความสำเร็จในโรงเรียนขยายตัวกว้างออกไปสู่สังคม สามารถสร้างสังคมแห่งความสุขได้

วิวัฒน์ อ้นน่วม (2557, น. 76) ได้ให้ความหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การสร้างความตระหนัก การระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา สำนวความต้องการและหาแนวทางร่วมกัน การร่วมกำหนดเป้าหมาย การร่วมวางแผนดำเนินงาน การร่วมลงมือปฏิบัติ การร่วมปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน และประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลต่อตนเอง องค์กรและส่วนรวม

นฏกร ปิ่นสกุล (2557, น. 42) ได้สรุปกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

- 1) การร่วมในการวางแผนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการขององค์กรหรือหน่วยงาน
- 2) การร่วมในการตัดสินใจ
- 3) การร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานราชการ
- 4) การร่วมในการประเมินผล ตามเกณฑ์ที่กำหนดตัวชี้วัด เครื่องมือ และวิธีการในการประเมินผล

จรุณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 229-231) ได้เสนอว่า การบริหารในปัจจุบันหรือจะเรียกว่า การบริหารสมัยใหม่มีการนำแนวคิดเชิงมนุษย์สัมพันธ์ด้วยการบริหาร และการตัดสินใจ โดยการให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการบริหารซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องผูกพันกับงานหรือองค์กร สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผู้ร่วมงานมีโอกาสได้ใช้ความสามารถ และทักษะในการทำงานร่วมกัน ทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีลักษณะดังนี้

1. เป็นกระบวนการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ
2. เป็นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล
3. ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหาร
4. ผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา
5. ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญในองค์กร

นอกจากนี้ การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความจำเป็นต่อการบริหารงานเพราะ

1. ความเป็นประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ ความมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับ ความเหมาะสม และความสำเร็จของเป้าหมาย ส่วนความมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของความสำเร็จของเป้าหมาย

2. ทำให้พฤติกรรมของบุคคลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร การให้โอกาสแก่บุคคลในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สามารถควบคุมการทำงานของพวกเขารองในการใช้ความสามารถ และสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นได้

3. ช่วยสร้างแรงจูงใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมสนองความต้องการทางจิตใจตาม ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Need Hierarchy Theory)

เรณู บุญเศรษฐ์ (2561, น. 29) สรุปการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการบริหารสมัยใหม่ ที่นำแนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ด้วยการบริหาร และการตัดสินใจ โดยการให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ความคิด สร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญมีส่วนร่วมในรูปแบบของการทำงานที่เกิดจากการประสานงานกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในลักษณะของกัลยาณมิตรที่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน โดยการร่วมกัน ด้านความคิด กำลังคน ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนทรัพยากรของแต่ละสถานศึกษา ร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย การร่วมในการวางแผนการร่วม ในการตัดสินใจ การร่วมในการดำเนินงาน และการร่วมในการประเมินผล

จากการศึกษาสรุปว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการบริหารสมัยใหม่ที่น่า แนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ด้วยการบริหารและการตัดสินใจ โดยการให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ความคิด สร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญมีส่วนร่วมในรูปแบบของการทำงานที่เกิดจากการประสานงานกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในลักษณะของกัลยาณมิตรที่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน โดยการร่วมกัน ด้านความคิด กำลังคน ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนทรัพยากรของแต่ละสถานศึกษา ร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย การร่วมในการวางแผน การร่วม ในการตัดสินใจ การร่วมในการดำเนินงาน และการร่วมในการประเมินผล

หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้แนวคิดที่แตกต่างกัน ดังนี้ สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 62-63) ได้ให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าการบริหาร แบบมีส่วนร่วมเป็น การบริหารอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้ศิลปะในการบริหารมากกว่า ใช้ศาสตร์ สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานให้เขามีส่วนร่วมปริมาณเท่าใด เป็นคำถามที่ตอบได้ยาก มากซึ่งไม่มีสูตรสำเร็จ ขึ้นอยู่กับทักษะ ประสบการณ์ รวมถึงความสามารถในการจัดการของผู้บริหาร แต่ละคน ดังนั้นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำแนกได้ดังนี้

1. การร่วมคิด หมายความว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานบางคน บางกลุ่มหรือ ทั้งหมดร่วมคิด อาจจะเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม การร่วมคิดมีประโยชน์หลายประการต่อองค์กร โดยทั่วไปก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นการเปิดใจของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามการคิดเป็น กระบวนการขั้นต้นของการดำเนินงาน สำหรับการเริ่มต้นด้วยการคิดก็คือการแสดงความเป็นเจ้าของ ตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2. การร่วมทำ หมายความว่า ผู้บริหารจะต้องนำผลของการร่วมคิดที่ได้ตกผลึกแล้ว นำไปสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานในแต่ละคน

ในความแตกต่างที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงต่อองค์กร ดังนั้นการร่วมทำจะต้องคำนึงถึงทีมงานที่มีศักยภาพเป็นสำคัญ

3. ร่วมประเมินผลงาน หมายความว่า การประเมินผลงานต้องไม่มอบหมายให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะที่เรียกว่า ฝ่ายประเมินผล แต่การประเมินผลงานที่ดีจะต้องเป็นผลมาจากการกำหนดเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ โดยผู้ร่วมงานในแต่ละฝ่ายแต่ละแผนกได้มีโอกาสร่วมกันเสนอประเด็นที่ต้องการวัดผล พร้อมทั้งกำหนดค่าคะแนนที่เหมาะสม เมื่อได้คะแนนจากการวัดผลแล้วนำคะแนนดังกล่าวไปใช้ในการประเมินผล โดยเทียบกับเกณฑ์หรือเทียบเคียงกับการปฏิบัติในรอบปีที่ผ่านมาได้

4. ร่วมยอมรับในผลการประเมิน หมายความว่า ผลของการประเมินที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ผลของการประเมินจะปรากฏออกมาในรูปแบบลักษณะใดก็ต้องยอมรับและไม่ควรโยนความรับผิดชอบเกิดจากการปฏิบัติให้บุคคลใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้จะต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งทีมงาน

5. ร่วมปรับปรุงวิธีการทำงานใหม่ หมายความว่า การปฏิบัติในทุกองค์กรเมื่อวงจรการปฏิบัติงานจบลง ผลของงานทั้งผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ มีความจำเป็นจะต้องเสนอแนะปรับปรุงการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นไป โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปปรับปรุงตามความเหมาะสม เพื่อยกระดับวิธีการบริหารของตนเองต่อไป

จากการศึกษาสรุปได้ว่าหลักการมีส่วนร่วมการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้ศิลปะในการบริหารขึ้นอยู่กับทักษะ ประสบการณ์ รวมถึงความสามารถในการจัดการของผู้บริหารแต่ละคน

รูปแบบและวิธีการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 65) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือ บุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถได้เข้ามาร่วมงานกับผู้บริหาร การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยทั่วไปมี 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบคณะกรรมการ สำหรับคณะกรรมการที่มาร่วมงานกับผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับ การแต่งตั้งอย่างเป็นทางการทั้งที่มีการแต่งตั้งเป็นการถาวรตามวาระ หรืออาจจะแต่งตั้งเป็นการชั่วคราว ตามภาระหน้าที่ คณะกรรมการสามารถช่วยเหลือผู้บริหารได้มาก เนื่องด้วยคณะกรรมการได้ช่วยกัน กลั่นกรองอย่างรอบคอบในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ การดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ ผู้บริหารต้องเป็นนักประชาธิปไตยที่แท้จริง พร้อมทั้งมีไหวพริบในการจับประเด็นของกรรมการแต่ละท่าน ที่ให้ความเห็น ซึ่งมีคุณค่ายิ่งต่อการวินิจฉัยในเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะต่อการเลือกสรรกรรมการที่มีคุณภาพ

2. รูปแบบบุคคล สำหรับการเชิญบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหาร ก็สามารถกระทำได้เป็นลักษณะของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เนื่องด้วยผู้บริหารมีภาระมากต้องทำงานรอบด้าน หากได้มีผู้ช่วยเหลือกลั่นกรองงาน ชี้แนะในรายละเอียดหรือเป็นที่ปรึกษาบรรยายสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในความชัดเจนในเรื่องนั้น ๆ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยทั่วไปมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบคณะกรรมการ การแต่งตั้งอย่างเป็นทางการทั้งที่มีการแต่งตั้งเป็นการถาวรตามวาระ หรืออาจจะแต่งตั้งเป็นการชั่วคราว ตามภาระหน้าที่ และรูปแบบบุคคล เป็นการเชิญบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหาร ก็สามารถกระทำได้เป็นลักษณะของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้นจะเกิดความสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้หลายหมวด หลายมาตรา ซึ่งบัญญัติสาระที่เป็นหลักสำคัญเพื่อเปิดโอกาสให้ หน่วยงานทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังปรากฏในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

จันทรานี สงวนนาม (2553, น. 68) ได้กล่าวถึง ข้อดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้ 1) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร 2) ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 4) ช่วยให้ผู้ร่วมงานสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ 5) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร 6) ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม 7) ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 8) ช่วยให้พนักงานรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, น. 228) กล่าวถึง ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลายทั้งความรู้และประสบการณ์ 2) ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้ 3) เป็นการขจัดปัญหา มิให้การดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้ 4) ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่น

และมีประสิทธิภาพ 5) การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อน กิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

Anthony (1978, pp. 27-29) สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติ ที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัวจากสภาพเคยชิน แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง บุคลากรในหน่วยงานก็สามารถรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะนี้

2. ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน และผู้บริหารกับสหภาพแรงงานราบรื่นขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มต่าง ๆ กล้าเปิดเผยความไม่พอใจต่าง ๆ ออกมา ทำให้ลดความสูญเสียต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการขาดงาน การนัดหยุดงานหรือการทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ

3. ทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อหน่วยงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงาน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของหน่วยงานทำให้พนักงานเกิดความนับถือตนเองและรู้ว่า ตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่าง ๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความรักความผูกพันต่อหน่วยงาน

4. ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหารพนักงานจะเข้าใจถึงเหตุผล และความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหารลักษณะนี้ ก็ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้นเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมากขึ้น การแก้ปัญหาที่สามารถดำเนินไปอย่างตรงไปตรงมา

5. ทำให้การบริหารพนักงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงานและมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น ส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิดและการได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น

6. ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนมาช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกันทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น ดังคำว่า “สองหัวดีกว่าหัวเดียว” และการที่มีฝ่ายพนักงานมาช่วยตัดสินใจทำให้ฝ่ายบริหารได้ข้อมูลในการตัดสินใจมากขึ้น

7. ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไปมักสื่อสาร จากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสารจากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น

8. ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานเข้าใจเป้าหมาย ได้ตรงกัน และมีทิศทางการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งผลให้ ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญและมีประโยชน์ ดังนี้

1) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร 2) ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 4) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร 5) ลดค่าใช้จ่ายและช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. หลักการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ความหมายการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ปีณรส มาลากุล ณ อยุธยา (2553) ให้ความหมายว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Management of Change) คือ การจัดการกับกลไกส่วนประกอบต่าง ๆ ขององค์กรให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพื่อให้องค์กรได้รับผลดี และลดผลกระทบในทางที่ไม่ดีของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะช่วยให้องค์กรดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว สามารถอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าไปได้

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2550) ให้ความหมายของการบริหารการเปลี่ยนแปลงว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงเป็นการนำเอาองค์ประกอบการบริหารงาน คือ 4M ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ มาสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้น โดยมีการจัดการปัจจัยสำคัญในการดึงพลังจากบุคลากรให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงโดยมีการจัดสรรงบประมาณที่สามารถสนับสนุนให้บุคลากรมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตามรวมถึงการสรรหาวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2549) ให้ความหมายว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การวางแผน การดำเนินการต่าง ๆ ที่จะลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง และสนับสนุนให้เกิดการปรับตัวและการยอมรับ พร้อมทั้งสร้างศักยภาพใหม่ ๆ เพื่อรองรับให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างเป็นผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้การบริหารการเปลี่ยนแปลงเป็นการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนให้องค์กรและบุคลากรสามารถที่จะปรับตัวและตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงหรือ Change lititive ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบุคลากรและองค์กร เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นเกิดขึ้นได้ และส่งผลดีต่อองค์กรอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้

จากการศึกษาสรุปได้ว่าองค์กรทุกองค์การต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ที่มีสภาวะการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งหากองค์การไม่สามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม จะทำให้องค์การไม่สามารถอยู่รอด หรือแข่งขันได้ในยุคปัจจุบัน โดยความหมายของการบริหารการเปลี่ยนแปลงกล่าวโดยสรุป คือ การเปลี่ยนแปลงองค์การจากสถานภาพหนึ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในแง่โครงสร้าง กระบวนการ วัฒนธรรมองค์การ คน ไปสู่อีกสถานภาพหนึ่งที่กำหนดไว้ เพื่อให้้องค์การสามารถอยู่รอด เจริญเติบโตก้าวหน้า และบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

ความสำคัญของการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ปีณรส มาลากุล ณ อยุธยา (2553) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารการเปลี่ยนแปลง ว่า

1. องค์กรที่มีการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ดี จะปรับตัวได้ทันกับปัญหา และการท้าทาย จากสภาพแวดล้อมได้ ความสำเร็จขององค์กรในยุคของการเปลี่ยนแปลงไม่ได้อยู่ที่ขนาด แต่อยู่ที่ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีตลาดคู่แข่ง ลูกค้า ผู้รับบริการ และแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ
2. การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ดี ช่วยให้้องค์การเห็นโอกาส และภัยคุกคามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและสามารถปรับการดำเนินงานเพื่อคว้าโอกาส หรือจัดการกับภัยคุกคามได้อย่างเหมาะสม และทันต่อเหตุการณ์
3. การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานของ้องค์การเป็นไปโดยราบรื่น ต่อเนื่อง ไม่ต้องติดขัดชะงักงันโดยเฉพาะในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง

กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบของกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ (ศรีไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล, และเจษฎาพร ยุทธธนวิบูลย์ชัย, 2549) โดยในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทาง (Transition and Behavior Management) เป็นการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมของผู้บริหาร และบุคลากร ให้เป็นผู้ยึดแนวการทำงานที่เปิดรับและสร้างความพร้อมจะสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ พร้อมเป็นผู้แบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีมุมมองของผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาในเชิงบวก เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน และให้โอกาสทีมงานด้วยความสมัครใจปลูกฝังแนวคิดที่เอื้อต่อการทำงาน เช่น ความตั้งใจจริงการเอาชนะอุปสรรคการทำงานที่ให้ผลงานออกมาดีที่สุดความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในความถูกต้อง ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 2 การสื่อสาร (Communication) เป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะดำเนินการร่วมกันการสื่อสารที่สำคัญได้แก่ 1) สื่อสารเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น เช่น ความหมายความสำคัญ องค์ประกอบประโยชน์ของการจัดการความรู้ 2) สื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนในการจัดการความรู้ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้ 3) สื่อสารถึงบทบาทหน้าที่คณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการความรู้ และ 4) สื่อสารเกี่ยวกับเป้าหมายของการจัดการความรู้ตลอดจนความพยายามแก้ไขปัญหาที่อาจจะพบในการจัดการความรู้

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการและเครื่องมือ (Process and Tools) ช่วยในการค้นหาเข้าถึงถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ความสะดวกรวดเร็วขึ้น โดยการเลือกใช้กระบวนการและเครื่องมือขึ้นอยู่กับชนิดของความรู้ลักษณะขององค์กร ลักษณะการทำงานวัฒนธรรมขององค์กร ทรัพยากร เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ถ้าเป็นการจัดการความรู้ประเภทชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) มักจะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้ประเภทฝังลึก (Tacit Knowledge) เป็นกระบวนการที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันได้ เช่น การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกัน การสอนงาน coaching การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Action Learning) การจัดชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice) หรือ CoP

องค์ประกอบที่ 4 การเรียนรู้ (Learning) เพื่อสร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญ และหลักการของการจัดการความรู้โดยการเรียนรู้ต้องพิจารณาถึงเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย วิธีการ การประเมินผลและปรับปรุง เช่น การเรียนรู้โดยการจัดชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) มีกระบวนการขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมาย (Desired State) ซึ่งเป็นความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อตอบคำถามว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องใด และจะทำให้ใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์ในการจัดการความรู้นั้น 2) สรรหาผู้ปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) เข้าร่วมแลกเปลี่ยนแบ่งปันประสบการณ์สมาชิกทุกคนที่เข้าร่วมเวทีต้องเป็นความจริง คือเป็นผู้ปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ ที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ เป็นแบบอย่างที่ดีและมาจากความแตกต่างหลากหลายจึงจะเกิดพลัง 3) ค้นหาความรู้ฝังลึกในตัวผู้ปฏิบัติ ซึ่งเขามีวิธีการปฏิบัติอย่างไร จึงประสบผลสำเร็จ ผ่านเทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling) โดยใช้กระบวนการสกัดขุมความรู้ (Knowledge Assets) เป็นรายบุคคลแล้วหลอมรวมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของทุกคนให้เป็นแก่นความรู้ (Core Competence) 4) สร้างความรู้ที่กระจายอยู่มากมายมารวมไว้เพื่อจัดทำเนื้อหาให้เหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยจัดทำเป็นฐานข้อมูลต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 5) เลือกและกลั่นกรอง (Refine) โดยสรรหาเลือกความรู้ที่เป็นประโยชน์ และโดดเด่น ซึ่งอาจจะนำไปเทียบเคียงทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดที่มีบันทึกไว้ หากไม่ตรงกับหลักการใด เราอาจจะได้หลักการปฏิบัติใหม่ๆ เพิ่มขึ้น 6) การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Distribution) กิจกรรมนี้นำการจัดการที่เป็นระบบแล้วเผยแพร่แก่นักปฏิบัติที่มี

ความต้องการจะนำองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ประโยชน์ 7) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (Use) เป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อมีการจัดการความรู้แล้วไม่นำไปใช้ประโยชน์ก็ไม่บังเกิดผลใด ๆ ทำให้เกิดความสูญเปล่าในการจัดการความรู้ 8) การนำความรู้ที่ได้มาและผ่านการนำไปใช้แล้วทำให้เกิดประโยชน์จริง มาเก็บไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต ไว้เป็นแหล่งความรู้ (Knowledge Assets) เพื่อให้เกิดพลังในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 9) การตรวจสอบ (Monitor) เป็นการทบทวนดูว่าทุกขั้นตอนของการจัดการกระบวนการความรู้ มีขั้นตอนใดที่จะต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ขั้นตอนใดมีความเหมาะสมดีแล้ว

องค์ประกอบที่ 5 การวัดผล (Measurement) เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีการนำผลของการวัดมาใช้ในการปรับปรุงแผนและการดำเนินการให้ดีขึ้น มีการนำผลการวัดมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากรในทุกระดับ ให้เห็นประโยชน์ของการจัดการความรู้ และการวัดผลต้องพิจารณาด้วยว่าจะวัดผลที่ขั้นตอนไหน อันได้แก่ วัดระบบ (System) วัดที่ผลลัพธ์ (Output) หรือวัดที่ประโยชน์ที่จะได้รับ (Outcome) การวัดผลจะทำให้เราได้ว่าจัดการความรู้ก่อให้เกิดการพัฒนาได้และเป็นรูปธรรมจริงหรือไม่

องค์ประกอบที่ 6 การยกย่องชมเชยและการให้รางวัล (Recognition and Rewards) เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ โดยข้อควรพิจารณา ได้แก่ ค้นหาความต้องการของบุคลากร แรงจูงใจระยะสั้นและระยะยาว บูรณาการกับระบบที่มีอยู่ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับกิจกรรมที่ทำในแต่ละช่วงเวลา ในการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้นั้นจะต้องมีสิ่งกระตุ้น ผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพิจารณาเรื่องการยอมรับและให้รางวัล ก็เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญ ความสอดคล้อง และความเต็มใจถ่ายทอดร่วมกับผู้อื่น ซึ่งแต่ละองค์กรต้องพิจารณาตามความเหมาะสม เช่น ของรางวัล ประกาศเกียรติคุณ ค่ายยกย่องชมเชย เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management Process: CMP) ทั้ง 6 ขั้นตอน เป็นแผนช่วยในการนำบุคลากรเข้าสู่กระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งถือเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสร้าง แสวงหา และบริโภครู้ขององค์กรนั้น ๆ

แนวคิดทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)" และในมาตรา 7 ที่ว่า "ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง" นอกจากนี้ เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2561) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ และเป็นพลเมืองที่ดีของโลก ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ดังนั้น ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพของผู้เรียน จึงมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาย่อยจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้นในระดับ "ปานกลาง" ที่การมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ รวมทั้ง การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูงได้แก่ระดับ "ดี" "ดีเลิศ" และ "ยอดเยี่ยม" จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน ในเรื่องความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รวมทั้ง การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2562, น. 4)

2. ความหมายคุณภาพผู้เรียน

จิตติวรรณ ลิพพานิช (2550) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วน คือ ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขตามความคาดหวังของหลักสูตร อันเป็นผลมาจากการที่หน่วยงานและบุคคลทุกฝ่ายทุกระดับ ทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สุริรัตน์ ชำมสาม (2550) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมต้องการ คือ ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขตามมาตรฐานทางการศึกษา มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของภาครัฐและตรงกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคตหลักสูตร

วิญชลี คำจริง (2552) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน คือ การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามที่เกณฑ์กำหนด และเป็นคุณภาพของนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ ด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนดคุณลักษณะของคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีสมรรถนะสำคัญตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้ง การที่ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามช่วงวัย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ที่กำหนดตามกรอบจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สหชัย วันทอง (2553) ได้กล่าวว่า คุณภาพนักเรียน คือ นักเรียนที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผ่านการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) และการรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ภัคพร บุญเกล้า (2555) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตร และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดทั้งด้านผลผลิต (outputs) และผลลัพธ์ (outcomes) เนื่องจากหน่วยงาน และบุคคลทุกระดับทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชน จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วน คือ นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานทางการศึกษา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้มีนักวิชาการได้ให้แนวทางไว้ดังนี้

กัญนิภา พราหมณ์พิทักษ์ (2554) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 2 แนวทางดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้

1.1 โรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น พร้อมทั้งผลักดันส่งเสริม ให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจเต็มศักยภาพของผู้เรียน

1.2 การจัดการเรียนรู้พึงจัดให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต การปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน โดยจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน

1.3 ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ

1.4 แสวงหาความร่วมมือจากชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนรู้

1.5 ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนกำกับ ดูแล นิเทศการจัดการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู

2. การวัดและประเมินผล ครูผู้สอนต้องวัดและประเมินผลผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะด้วย วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงและนำผลการประเมินมาใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามจุดเน้นที่กำหนด

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 2 แนวทาง คือการจัดการเรียนรู้ต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ และการวัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้พึงจัดให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต การปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

1. ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความหมาย ของรูปแบบ ดังนี้

ชิรวัดน์ นิจนตร (2560, น. 75) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปัจจัยหรือตัวแปรของสิ่งที่ศึกษาเพื่ออธิบายลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ให้เข้าใจง่าย มองเห็นเป็นรูปธรรมใช้ข้อมูลเหตุผลและฐานคติมาประกอบ สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ส่งผลต่อการปรับปรุงหรือการยกระดับไปสู่การพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ที่มีความแม่นยำและน่าเชื่อถือได้ทางสถิติ

พัฒนา พรหมมณี (2560, น. 128) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึงแบบจำลองหรือตัวแบบอย่างง่าย หรือย่อส่วนของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ผ่านการศึกษาและพัฒนาขึ้น เพื่อแสดง หรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจง่ายขึ้น เป็นสิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น จากหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการแนวคิด และความเชื่อที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการแสดงถึงโครงสร้างทางความคิดหรือองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญ เป็นขั้นตอนสำหรับถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโดยใช้สื่อหรือเครื่องมือเข้าช่วยเพื่อทำให้เกิดความรู้ เข้าใจง่ายและกระชับถูกต้องสามารถตรวจสอบและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจได้

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553, น. 2) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการวิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ของระบบ ที่ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, น. 124) กล่าวว่า รูปแบบ มีความหมาย จำแนกได้ 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพคล้ายหรือภาพร่าง ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่เรียกว่า “Mathematical model”

3. แผนภาพแสดงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรียกว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

Cummings, & Worley (2013, p. 789) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การย่อส่วน (Simplification) ปรากฏการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดให้ง่ายต่อการศึกษาและทำความเข้าใจ เป็นการแสดงให้เห็นแบบแผนที่เป็นรูปธรรมของทฤษฎี หรือเป็นการประพจน์ ปฏิบัติในเชิงอุดมคติเพื่อให้คนอื่น ๆ สามารถเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน โดยอ้างอิงหรือดัดแปลงจากพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นเป็นแบบอย่าง

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แผนภาพแสดงองค์ประกอบการทำงานของทฤษฎีกรอบความคิด ทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ของระบบ ที่ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่ออธิบายลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้เข้าใจง่าย มองเห็นเป็นรูปธรรม ใช้ข้อมูล เหตุผล สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ส่งผลต่อการปรับปรุงหรือการยกระดับไปสู่ การพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ที่มีความแม่นยำและน่าเชื่อถือได้

2. ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของรูปแบบ ดังนี้

Keeves (1988, pp. 561-565) แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษาสังคมศาสตร์ เป็น 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมย เทียบเคียงปรากฏการณ์ ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบในการทำนายจำนวนนักเรียนที่เข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งอนุมานแนวคิดมาจากการเปิดน้ำเข้า และปล่อยน้ำออกจากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบเปรียบเสมือนกับน้ำที่ไหลเข้าถัง นักเรียนที่ออกจาก ระบบเปรียบเสมือนกับน้ำที่ไหลออกจากถัง ดังนั้นนักเรียนที่คงอยู่ในระบบจึงเท่ากับนักเรียนที่เข้าสู่ ระบบและนักเรียนที่ออกจากระบบ เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายของรูปแบบก็เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลง ประชากรนักเรียนของโรงเรียน

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยาย หรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ และใช้ข้อความในการอธิบาย เพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่ละจุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้ คือ ขาดความชัดเจน แฉกฉอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

3. รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบหรือตัวแปร โดยสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้าน พฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษารูปแบบลักษณะนี้สามารถ นำไปสู่การสร้างทฤษฎี เพราะสามารถนำไปทดสอบสมมติฐานได้รูปแบบทางคณิตศาสตร์นี้ ส่วนมาก พัฒนามาจากรูปแบบเชิงภาษา

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มมาจากนำเทคนิคการวิเคราะห์ เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุทำให้สามารถศึกษา รูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดง

ความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริง เพื่อทดสอบรูปแบบรูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียวโดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

4.2 รูปแบบเชิงสาเหตุเส้นคู่ (Non - Recursive Model) คือ รูปแบบที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยมีทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรตัวหนึ่ง อาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงเหตุและเชิงผลพร้อมกันจึงมีทิศทางย้อนกลับได้

Smith et al. (1980, p. 461) จำแนกประเภทของรูปแบบออกเป็นดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า เป็นต้น

1.2 รูปแบบเหมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนที่จะทำการทดลองจริง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องบินฝึกบิน เป็นต้น แบบจำลองชนิดนี้ใกล้เคียงความจริงกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) รูปแบบนี้พบมากที่สุด เป็นการใช้อธิบายการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

สรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบ มีทั้งในเชิงกายภาพเป็นรูปธรรมและเชิงแนวคิด ที่เป็นนามธรรม สำหรับรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ ได้แบ่งออกเป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมย เทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม รูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา ด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ และรูปแบบที่นำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น

3. ลักษณะของรูปแบบที่ดี

Keeves (1997, pp. 386-387) กล่าวว่า รูปแบบที่จะใช้ประโยชน์ได้ ควรมีส่วนที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมา ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้

2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วย ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์หรือเรื่องนั้นได้

3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการเสาะแสวงหาความรู้ได้

4. รูปแบบควรจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์แบบเชื่อมโยง (Associative Relationship)

วาร์โร เฟ็งสวัสต์ (2553, น. 6) กล่าวว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา แต่ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงจะมีประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา และสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อทดสอบรูปแบบแล้วถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก

3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่ศึกษา

5. รูปแบบเรื่องใด จะออกมาอย่างไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น

สรุปได้ว่า ลักษณะของรูปแบบที่ดี ต้องนำไปสู่การทำนายผลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรและช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด ความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยสามารถตรวจสอบ และอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างถูกต้องชัดเจน

4. การพัฒนารูปแบบ

Keefe (1994, p. 124) ได้กล่าวถึง หลักการกว้างๆ เพื่อการสร้างรูปแบบไว้แบบ 4 ประการ ดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (ของตัวแปร) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงธรรมดาทั่วไปนั้นก็มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้ โดยการสังเกต และหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3. รูปแบบควรต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์นั้นได้ด้วย

4. นอกจากคุณสมบัติต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างโมโนทัศน์ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษาด้วย

วาโร เฟ็งส์วสต์ (2553, น. 9) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมา เพื่อเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยอาจจะศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบรวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

2. การศึกษาจากบริบทจริง ขั้นตอนนี้อาจดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2.2 การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

3. การจัดทำรูปแบบ ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้สารสนเทศที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัย เพื่อมาจัดทำรูปแบบ

งานวิจัยบางเรื่อง ผู้วิจัยอาจศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการพัฒนารูปแบบก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากการพัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรก ต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนา โดยมียากฐานจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่เป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือ

ตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจปรับปรุงรูปแบบใหม่โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่ามีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างหรือการพัฒนา รูปแบบ (Construct) และ 2) การทดสอบหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ (Validity) ส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะและแนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนี้ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพ การจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กร เครือข่าย 3) ขั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน 4) ขั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพ การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ 1) ลักษณะหรือกิจกรรมสำคัญที่เสริม ประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย 2) ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิก เครือข่าย 4) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ของเครือข่าย 5) คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย และ 6) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและ การสะท้อนผล

จำนง แจ่มจันทรวงษ์ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบระบบเครือข่าย เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการพัฒนารูปแบบและตรวจสอบรูปแบบ เชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามการประเมินรูปแบบ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหาร ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารระบบเครือข่ายเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น คือรูปแบบเครือข่ายปฏิสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์ (SINM Model) โดยมี องค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) ระบบเครือข่าย ประกอบด้วยเครือข่ายโรงเรียนหรือหน่วยงาน การศึกษาและเครือข่ายที่ไม่ใช่หน่วยงานทางการศึกษา 2) การบริหารระบบเครือข่าย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ การทำแผนยุทธศาสตร์ การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ การควบคุมและ ประเมินเชิงยุทธศาสตร์ ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน และ 3) ด้านคุณภาพการศึกษาโดยองค์รวม ได้แก่ คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพนักเรียนและคุณภาพสังคม

อรรวรรณ แสงสุวรรณ (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย คือ เพื่อพัฒนารูปแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ เป้าหมายความสำเร็จ การทำงานเป็นทีม ความเป็นประชาธิปไตย การกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์เชิงบวก และการให้ข้อมูลข่าวสาร และ 2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

มยุรีย์ แพร์หลาย (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านลักษณะของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่วนอุปสรรคด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นปัจจุบัน และการขาดแคลนบุคลากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กตามกระบวนการ PDCA ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อการจัดทำ แบ่งงาน และมอบหมายงานให้บุคลากรพร้อมในการจัดทำระบบสารสนเทศ และสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สุบัน พรเวียง (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาหลักการทรงงานและแนวทางการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การจัดกลุ่มหลักการทรงงาน โดยจัดกลุ่มออกเป็นเป้าหมายและวิธีการ 2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาแนวทางการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้ ด้านคน ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทและหน้าที่

18 แนวทาง ครูผู้สอน มีบทบาทและหน้าที่ 12 แนวทาง ด้านงาน ประกอบด้วย 1) ขอบข่ายงาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้และจัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเครือข่ายการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดระบบการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และการระดมทรัพยากร ดำเนินการโดยการวิเคราะห์ บริบท การวางแผน การดำเนินงาน การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม การวัดและประเมินผล 2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์บริบท การวางแผน การดำเนินงาน การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม การวัดและประเมินผล และด้านเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา

พระวิมลธรรมคณี (เลี้ยว ทองสาม 2557, น. 166-168) ได้ทำการวิจัยองค์ประกอบ การบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนการกุศลของวัด ในภาคใต้ พบว่า องค์ประกอบจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้านคือ 1) การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 3) การพัฒนานักเรียนให้เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ และ 4) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน

รอง ปัญญาสังข์ และคณะ (2562, น. 155) ได้ดำเนินการทำวิจัยรูปแบบการพัฒนา สถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนสีขาว ตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า 1) สภาพการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง รายการที่ปฏิบัติ มากที่สุด ได้แก่ ด้านป้องกัน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การเฝ้าระวังและการค้นหา ตามลำดับ และความต้องการพัฒนาสถานศึกษาสู่ ความเป็นโรงเรียนสีขาวตามแนวทางศาสตร์พระราชา โดยรวม พบว่า มีความต้องการพัฒนาอยู่ใน ระดับมาก และด้านที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ การบริหารจัดการความเข้าใจรองลงมา คือ การป้องกัน และการค้นหา 2) ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนา สถานศึกษาสู่ความเป็น โรงเรียนสีขาวตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ลักษณะของรูปแบบเป็นการดำเนินงานเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) โดยมีผลย้อนกลับทุกขั้นตอน ซึ่ง กระบวนการ พัฒนา ประกอบด้วย **เข้าใจ** ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) รู้จักวิเคราะห์ปัญหา และ 2) ศึกษา ให้ประจักษ์ **เข้าถึง** ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ใช้หลักระเบิดจากข้างใน 2) แก้ไขจากจุดเล็ก 3) ลงมือ ทำให้สำเร็จ 4) รู้ขอบเขตภูมิสังคม และ **พัฒนา** ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ง่าย เหมาะสมเชื่อมโยง แนวทางแก้ไข 2) มีส่วนร่วม เกิดประโยชน์ส่วนรวม 3) รวบรวมนำมาสะท้อนผล 4) เผยให้คนเกิด แรงบันดาลใจ 3) ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา

สู่ความเป็นโรงเรียนสีขาวตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ด้านความรู้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน แต่ละขนาด มีความรู้หลังการพัฒนาสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการประเมิน ความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบอยู่ใน ระดับมาก

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

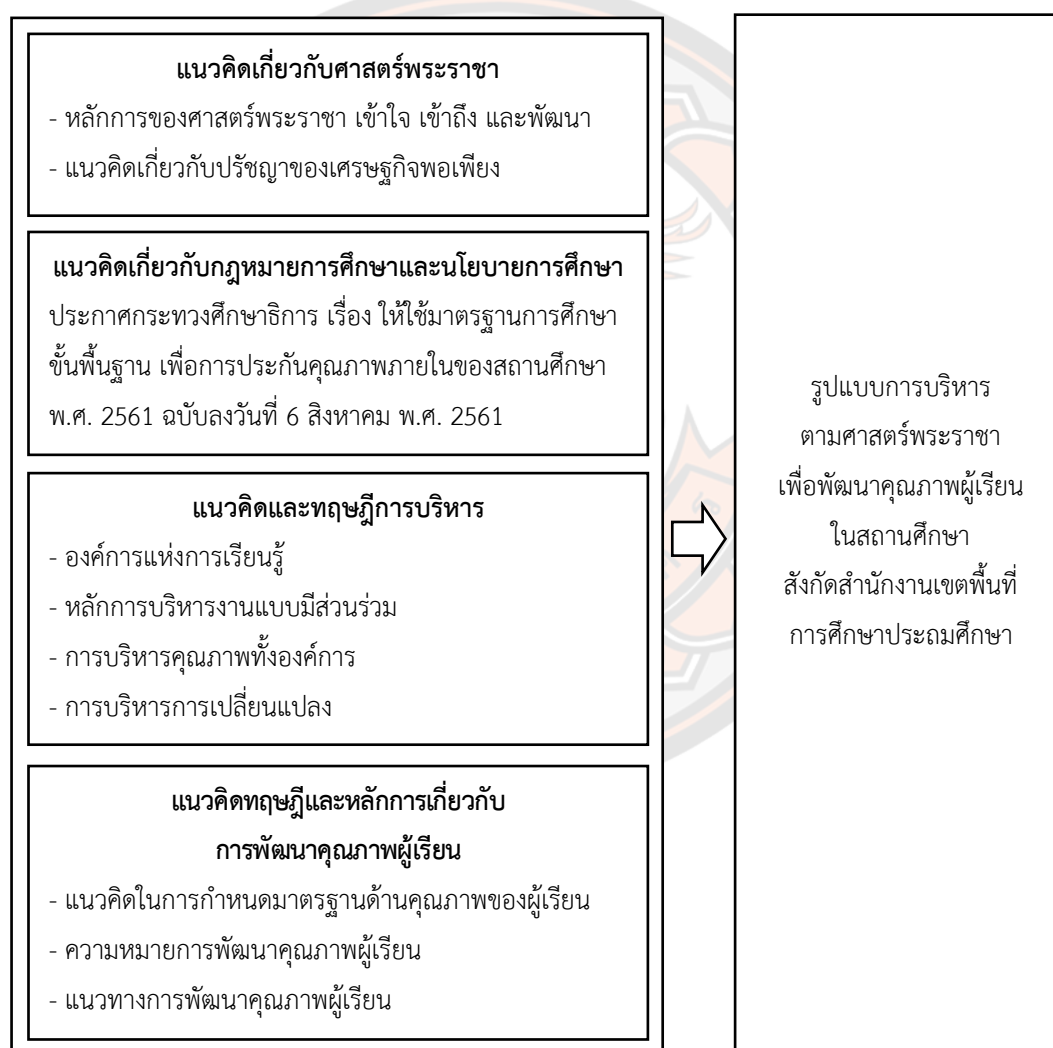
Patti L. Chance, & Susan N. Segura (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่องวิธีการทำงานร่วมกัน ของโรงเรียนในชนบทเพื่อพัฒนาโรงเรียน โดยการศึกษาในครั้งนี้จะตรวจสอบเหตุการณ์และพฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และยั่งยืนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมในชนบท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปรับปรุงที่สำคัญและความสำเร็จที่ยั่งยืนจะใช้ระยะเวลา 3 ปี ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) ผลการทดสอบ 2) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) การเข้าศึกษาต่อและอัตราการสำเร็จ การศึกษา การวิเคราะห์เชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติของบุคคลในองค์กร และพฤติกรรมการเป็น ผู้นำ มีส่วนช่วยในการพัฒนาที่จะให้เกิดการทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การทำงานร่วมกันที่จะประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) เวลาที่กำหนดไว้สำหรับการทำงานร่วมกัน 2) การมี จุดมุ่งหมายเดียวกันในความร่วมมือเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน และ 3) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการวางแผนและความรับผิดชอบที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรม การเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Lamberton (2005) ได้ศึกษาเรื่อง ความพอเพียงอย่างยั่งยืน: ความตรงกันภายใน ของรูปแบบความยั่งยืน พบว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวางไปทั่วโลก ซึ่งเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมสำหรับมนุษยชาติ การนำแนวคิดทั้งระดับ ภาครัฐและเอกชนได้แสดงให้เห็นถึงความยุ่งยากที่เกี่ยวข้องในบางส่วนที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างมิติ ทางนิเวศวิทยา สังคมและเศรษฐกิจ ที่รวมกันอยู่ภายในการแปลความหมายร่วมกันของการพัฒนา อย่างยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้เป็นการพรรณนาถึงรูปแบบของความยั่งยืนที่มีความชัดเจนและมีแนวทาง เพื่อการทำการตัดสินใจ เป็นการแทนที่รูปแบบมุมมองเศรษฐกิจใหม่ของแนวทางตะวันตก ซึ่งภายใน การแปลความหมายส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับมุมมองของพุทธศาสนิกชนต่อเศรษฐศาสตร์ ที่นำไปสู่รูปแบบความตรงกันภายในของความยั่งยืนที่คำนึงถึงความพอเพียงอย่างยั่งยืน การศึกษา กระบวนการตัดสินใจภายในการดำเนินงานขององค์กรภายในกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ถูกนำไป กำหนดการทำการตัดสินใจภายในกรอบความพอเพียงอย่างยั่งยืน ข้อเสนอของการศึกษาครั้งนี้ คือ แนวคิดความพอเพียงอย่างยั่งยืนจะเป็นการเสริมให้มุมมองของกฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจแนวใหม่

ไปกำหนดอุปสรรคต่อความสำเร็จในวัตถุประสงค์ทางสังคมและนิเวศวิทยาที่จะถูกนำไปสู่การแปลความหมายร่วมกันของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ในการวิจัยรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังแสดงในภาพต่อไปนี้

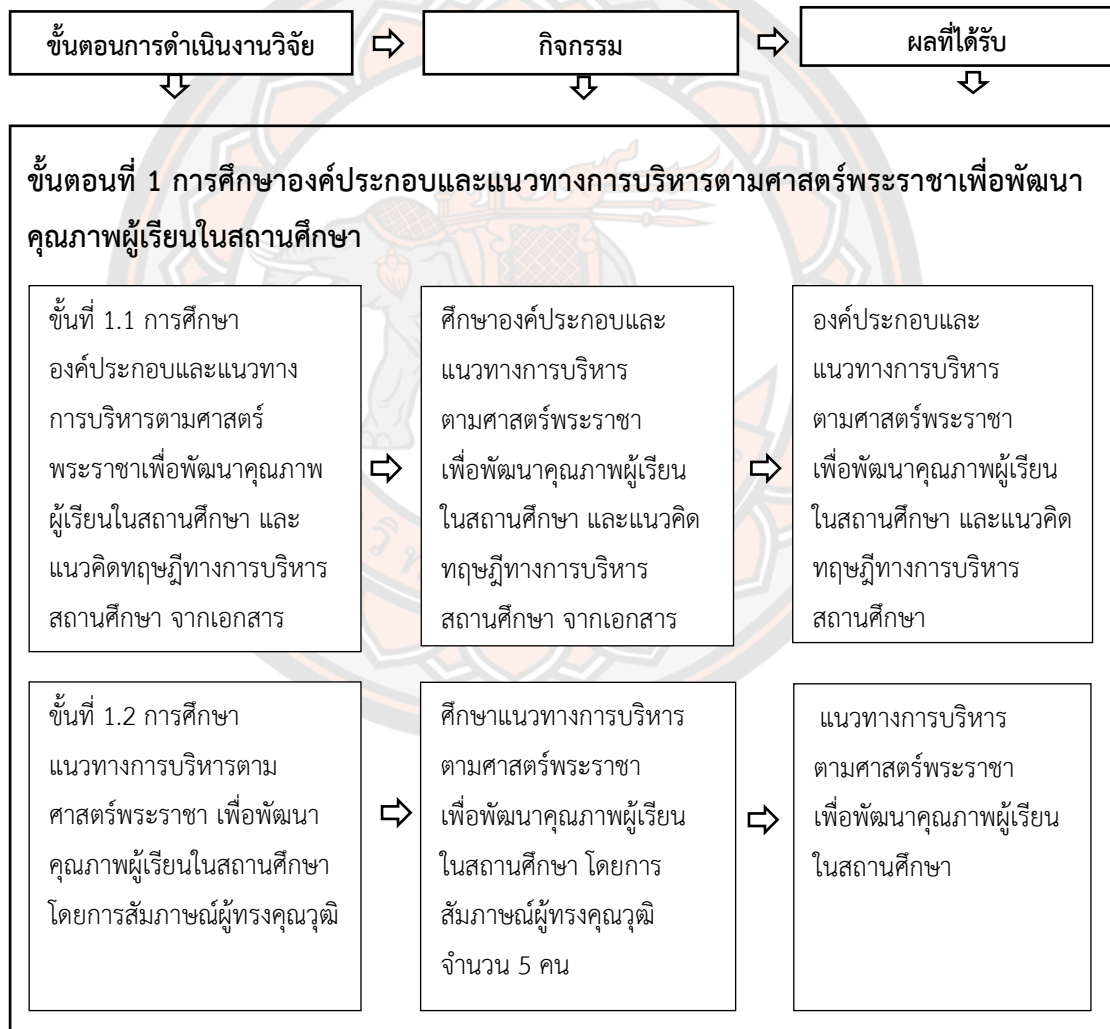
ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

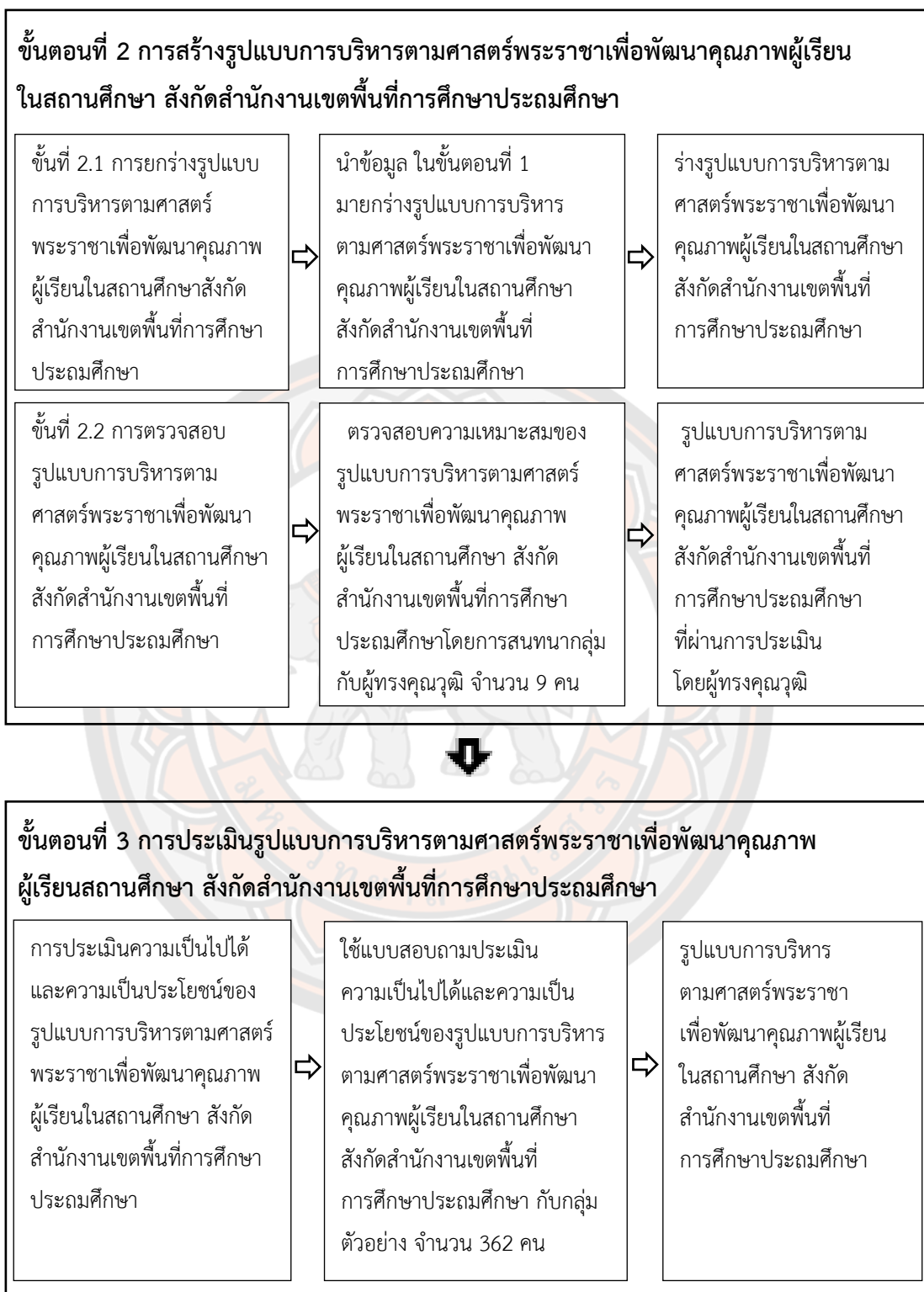
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research Development: R&D) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน แสดงได้ดังภาพนี้

ภาพ 4 แสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ภาพ 4 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และ แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา จากเอกสาร

1. แหล่งข้อมูล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย โดยการศึกษาหลักการตามศาสตร์พระราชารในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางวิเคราะห์เนื้อหา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการตามศาสตร์พระราชารในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ชั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) จำนวน 5 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีคุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีผลงานหรือเป็นนักวิชาการที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 1 คน คือ ดร.สุบัน พรเวียง อาจารย์ภาควิชาพื้นฐาน และการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.2 เป็นผู้บริหารการศึกษา ที่น้อมนำศาสตร์พระราชารใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 1 คน คือ ดร.ไท พานนนท์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

1.3 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่น้อมนำศาสตร์พระราชใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษา จำนวน 3 คน ได้แก่

1.3.1 นายพนม จันทรดิษฐ์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไผ่ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3

1.3.2 นายอาษา เขมะวิบูลย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไม้เสียว สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

1.3.3 นายภควัตร ตรีจักร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำน้ำบึง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง
(Structure Interview) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารตามศาสตร์
พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหาร
ตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ที่มีความเหมาะสม
เพื่อร่างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 กำหนดประเด็นคำถามในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ครอบคลุมกับเนื้อหา
สาระและจุดมุ่งหมายของการศึกษาในการสัมภาษณ์ เพื่อร่างแบบสัมภาษณ์

2.2.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์

2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยที่เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 คน ได้แก่

1) ดร.ประวัติ ยงบุตร อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

2) ดร.เพชรินทร์ สงค์ประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำร้อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

3) ดร.จิรัญธนิน คงจิ้น ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

4) ดร.บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวังขวัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

5) นายทวีศักดิ์ เดชสองชั้น อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) โดยเกณฑ์คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ใช้เป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

2.2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาทางโทรศัพท์เพื่อเข้าสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง และบางท่านสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์ โดยการบันทึกเสียง จดบันทึก และนำมาถอดเทปสรุปวิเคราะห์ประเด็นการสัมภาษณ์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ที่น้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ที่	สถานศึกษา	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
1	ดร.สุบัน พรเวียง	25 กุมภาพันธ์ 2564	08.00-09.30 น.
2	ดร.ไท พานนนท์	1 มีนาคม 2564	9.00- 10.30 น.
3	นายพนม จันทร์ดิษฐ์	1 มีนาคม 2564	14.00- 15.30 น.
4	นายอาษา เขมะวิบูลย์	2 มีนาคม 2564	10.00-11.30 น.
5	นายภควัตร ตรีจักร	5 มีนาคม 2564	13.00-15.00 น.

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดำเนินการดังนี้

การยกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มาวิเคราะห์
2. นำข้อมูลแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ยกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
3. นำร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา
4. ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดำเนินการแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อาจารย์ระดับอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา และเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร ลิ้มสุข อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ภูเจริญ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาหรือเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 คน

2.1 ดร.ภูวนาท มูลเขียน อดีตศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์

2.2 นายสุรินทร์ มั่นประสงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.3 ดร.แดนสวรรค์ ศรีบุรินทร์ อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มีผลงานหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานตามศาสตร์พระราชาราชในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 คน

3.1 ดร.สุทัศน์ ธิยานันท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่งนกแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

3.2 ดร.จำเนียร แสงเสนา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

3.3 ดร.มณฑลลักษณ์ ภักดีชน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางมูลนาก (ราษฎร์อุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ

การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) ของผู้ทรงคุณวุฒิมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์ เพื่อส่งหนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มถึงผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมแนบโครงร่างวิทยานิพนธ์และร่างรูปแบบเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.3 ผู้วิจัยประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแจ้งและยืนยันการเข้าร่วมสนทนากลุ่มทางโทรศัพท์

3.4 ดำเนินการสนทนากลุ่มในวันที่ 26 เดือน พฤศจิกายน 2564 เวลา 13.30 น. - 15.30 น. ทางออนไลน์ โปรแกรม Microsoft-Team โดยในการดำเนินการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ ประธาน คือ ดร.ภูวนาท มูลเขียน อดีตศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สธิพร เขาวนชัย ผู้วิจัยเป็นผู้นำเสนอร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่ม คือ ดร.กัลยาณี รัตนบุตร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับร่างรูปแบบและนำแนวทางส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และการนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ส่วนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดิมจากส่วนที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และจัดทำเป็นรายการข้อคำถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

2.2.2 จัดทำเป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของการใช้ภาษา

2.2.3 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์เพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

2.2.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิท่านเดิมทางโทรศัพท์ เพื่อส่งแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในรูปแบบของ google form เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบกลับ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ประเมิน
1	รศ.ดร.จิตติมา วรณศรี	25 มีนาคม 2565
2	ผศ.ดร.ประยูร ลิ้มสุข	17 มีนาคม 2565
3	ผศ.ศักดิ์ชัย ภูเจริญ	19 มีนาคม 2565
4	ดร.ภูวนาท มูลเขียน	9 มีนาคม 2565
5	ดร.แดนสวรรค์ ศรีบุรินทร์	11 มีนาคม 2565
6	นายสุรินทร์ มั่นประสงค์	12 มีนาคม 2565
7	ดร.มณฑลลักษณ์ ภัคศิชน	27 มีนาคม 2565
8	ดร.จำเนียร แสงเสนา	14 มีนาคม 2565
9	ดร.สุทัศน์ ธิยานันท์	19 มีนาคม 2565

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 121) ระบุ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินมีความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไปใช้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดตาก จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 5,860 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 362 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, n.d. อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 43) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาในแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 สุ่มสถานศึกษาแต่ละจังหวัด ตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษาทั้งหมด

1.2.2 สุ่มเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูหัวหน้างานวิชาการ 1 คน จากสถานศึกษาที่สุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จังหวัด	ขนาด สถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวน สถานศึกษา	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน สถานศึกษา	จำนวน ประชากร (คน)
กำแพงเพชร	ขนาดเล็ก	220	440	14	28
	ขนาดกลาง	162	324	10	20
	ขนาดใหญ่	4	8	1	2
นครสวรรค์	ขนาดเล็ก	336	672	20	40
	ขนาดกลาง	158	316	10	20
	ขนาดใหญ่	7	14	1	2
ตาก	ขนาดเล็ก	71	142	4	8
	ขนาดกลาง	128	256	8	16
	ขนาดใหญ่	25	50	1	2
พิจิตร	ขนาดเล็ก	153	306	9	18
	ขนาดกลาง	99	198	6	12
	ขนาดใหญ่	4	8	1	2
พิษณุโลก	ขนาดเล็ก	224	448	14	28
	ขนาดกลาง	171	342	10	20
	ขนาดใหญ่	9	18	1	2
พชรบูรณ์	ขนาดเล็ก	254	508	15	30
	ขนาดกลาง	183	366	11	20
	ขนาดใหญ่	10	20	1	2
สุโขทัย	ขนาดเล็ก	184	368	11	22
	ขนาดกลาง	96	182	5	10
	ขนาดใหญ่	8	16	1	2
อุทัยธานี	ขนาดเล็ก	134	268	8	16
	ขนาดกลาง	63	124	4	8
	ขนาดใหญ่	5	10	1	2

จังหวัด	ขนาด สถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
		สถานศึกษา	ประชากร (คน)	สถานศึกษา	ประชากร (คน)
อุตรดิตถ์	ขนาดเล็ก	154	308	9	18
	ขนาดกลาง	65	130	4	8
	ขนาดใหญ่	3	6	1	2
รวม		2,930	5,860	181	362

2. เครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ผู้วิจัยนำรายละเอียดของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามากำหนดเป็นข้อคำถาม

2.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2.3 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษาแล้วแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่าง ด้วยระบบ online และบางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ได้รับแบบสอบถาม กลับคืนจำนวน 362 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 รวบรวมแบบประเมินเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 121) ระบุ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไปใช้ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน สำหรับข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาและคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาและคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาและคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาและแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนา
คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

ประเด็นการศึกษา	ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา
องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	
1. หลักการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม	1. หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน 2. แนวทางในการมีส่วนร่วม ดังนี้ 2.1 ร่วมวางแผนในการพัฒนา 2.2 ร่วมดำเนินการในการพัฒนา 2.3 ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน 2.4 ร่วมสะท้อนปรับปรุงผลการดำเนินงาน 2.5 ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของหน่วยงาน
2. หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา	หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ประกอบด้วย 1. เข้าใจ เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน โดยการศึกษาทุกมิติ การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้อง ข้อมูล และการใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการดำเนินงาน 2. เข้าถึง เป็นการเข้าถึงชุมชน เข้าถึงประชาชน เป็นการระเบิดจาก ข้างใน โดยการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ความรักต่อท้องถิ่นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา วางแผนหาแนวทาง ในการดำเนินงาน และสร้างปัญญา จากการรวบรวมองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเผยแพร่องค์ความรู้ในการดำเนินงาน 3. พัฒนา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเป็นการเริ่มต้นด้วยตนเอง เน้นการพึ่งตนเอง การพัฒนาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ โดยจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ จัดทำ คู่มือการดำเนินงาน เอกสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานเผยแพร่ องค์ความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต

ผลการศึกษาระดับองค์ประกอบและแนวทางการบริหาร ตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา	
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	
2. ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2.1 ด้านความเข้าใจ 2.1.1 การศึกษาและ การใช้ข้อมูล	1. การศึกษาข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาที่ตรงกับความต้องการ ในการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2. การรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล 3. การใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการดำเนินงาน และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา
2.1.2 การวิเคราะห์ หรือวิจัย	1. การนำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างเป็นองค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทาง การปฏิบัติ 2. ดำเนินการวิเคราะห์หรือวิจัย โดยการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 3. ดำเนินการวิจัยโดยยึดตามสภาพภูมิสังคมเป็นหลักในการสร้าง องค์ความรู้ 4. ดำเนินการส่งเสริมพัฒนา เพื่อนำข้อมูลมาสร้างเป็นองค์ความรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2.1.3 การทดลอง	1. การศึกษาทดลองการดำเนินงานก่อนนำไปปฏิบัติ 2. ดำเนินการทดลองและนำผลจากการทดลองขยายผลต่อหน่วยงาน ต่าง ๆ
2.1.4 การสร้างทักษะ ในการทำงาน	1. การทำงานแบบมีส่วนร่วมกับบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ 2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างทักษะในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน 3. การสร้างทักษะในการทำงานเพื่อการเป็นศูนย์กลางในการอบรม และถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 4. การทำงานแบบองค์รวม ตามลำดับขั้นตอน
2.2 ด้านความเข้าใจ 2.2.1 ระเบิดจากข้างใน	1. การสอบถามความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา 2. สร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง 3. การช่วยส่งเสริม หาแนวทาง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ผลการศึกษารายข้อประกอบและแนวทางการบริหาร ตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา	
2.2.2 เข้าใจ กลุ่มเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทำความเข้าใจกลุ่มคนในชุมชน และในท้องถิ่น 2. การวางแผนหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 3. แก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน
2.2.3 สร้างปัญญา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การรวบรวมองค์ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 3. การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2.3 การพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามบนพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรม
2.3.1 เริ่มต้นด้วยตนเอง	<ol style="list-style-type: none"> 2. การแนะนำให้ความรู้ และส่งเสริมด้านการศึกษา 3. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2.3.2 พึ่งพาตนเองได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาเน้นการพึ่งตนเอง 2. การพัฒนาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 3. การมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชน 4. การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2.3.3 ต้นแบบเผยแพร่ องค์ความรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ 2. เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต 3. จัดทำคู่มือการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 4. เอกสารประชาสัมพันธ์ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 5. เป็นสถานที่ให้ความรู้และศึกษาดูงาน
2.3.4 เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณค่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณค่า 2. การสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 3. การดำเนินงานด้านการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 4. การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากความตั้งใจ และความมุ่งมั่นในการทำงาน

ประเด็นการศึกษา	ผลการศึกษารายองค์ประกอบและแนวทางการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร	
3. กระบวนการบริหาร	1. การวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน โดย ผู้บริหาร ครูและบุคลากร
ประกอบด้วย	2. สร้างความรู้ ความใจ ความตระหนัก ร่วมกัน
3.1 การวางแผน	3. ดำเนินการจัดทำแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
ในการดำเนินงาน (Planning)	
3.2 การดำเนินงาน (Doing)	1. การดำเนินงานตามแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
ร่วมกัน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่	
2. กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน	
3. ดำเนินการตามแผนงาน ปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้กำหนดไว้	
อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง	
3.3 การตรวจสอบผล	1. วางกรอบในแนวทางการประเมิน
การดำเนินงาน (Checking)	
2. จัดทำเครื่องมือการประเมิน	
3. วิเคราะห์ข้อมูล	
4. สรุปผลการประเมิน	
3.4 การปรับปรุงและพัฒนา	1. การสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกันโดยสิ่งดีส่งเสริมพัฒนาต่อเนื่อง
(Action)	
2. การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อยอดผลการดำเนินงาน	
3. การรายงานผลการประเมินความเหมาะสมว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้	
และบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่	
คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	
1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	
1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	
1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ	
แก้ปัญหา	
1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	
1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	
1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	
1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	

ผลการศึกษาคู่ประคบและแนวทางการบริหาร ตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา	
ประเด็นการศึกษา	
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	
2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	
2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	
2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	
2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม	
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	<ol style="list-style-type: none"> 1 ผู้บริหารหน่วยงาน บุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2 กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา 3 การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ส่วนที่ 1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่บริหารงานตามศาสตร์พระราชาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 5 คน โดยการศึกษาใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2) ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหาร 4) คุณภาพผู้เรียน 5) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ สรุปผลได้ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการศึกษานโยบายบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประเด็นการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	
1.1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม	<p>หลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 บุคคลได้แก่ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา 1.2 หน่วยงาน เครือข่าย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขต สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล/จังหวัด 2. กระบวนการมีส่วนร่วม มีแนวทางในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ร่วมระดมความคิด วางแผน ตัดสินใจ กำหนดนโยบาย ทิศทาง มาตรฐานของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน 2.2 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการดำเนินงานดำเนินงานโดยเป็น คณะทำงาน ปฏิบัติงานร่วมกัน 2.3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้การดำเนินงาน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ 2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2.5 ร่วมชื่นชม ร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จในการดำเนินงาน เมื่อประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างได้
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	
2.1 ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหา ของสถานศึกษา <ol style="list-style-type: none"> 2.1.1 การศึกษาข้อมูล <ol style="list-style-type: none"> ภายในจากนักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษาและภายนอก สถานศึกษาจากกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน 2. การศึกษาสภาพภูมิสังคมโดยรอบของสถานศึกษาและศึกษารวบรวม ข้อมูลจากเครือข่ายหน่วยงานทางการศึกษา 3. การศึกษารวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบจากรายงานคุณภาพ สถานศึกษา (SAR) และหลักสูตรของสถานศึกษา

ประเด็นการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	<p>4. การศึกษารวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาจากความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนโดยการสังเกต สอบถามและสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบสังเกต -แบบสอบถาม – แบบสัมภาษณ์ <p>5. ศึกษารวบรวมข้อมูลด้านปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในส่วนที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็ง โดยดำเนินการ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จุดอ่อนเร่งแก้ไขปัญหา - จุดแข็งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	<p>1. การตรวจสอบข้อมูลและนำข้อมูลที่ต้องมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. การใช้ข้อมูลที่ถูกต้องจากการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา โดยการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา และหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกัน</p> <p>3. การรวบรวมข้อมูลด้านที่เป็นปัญหาตามความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน โดยนำข้อมูลมาวางแผนดำเนินการเพื่อแก้ไข ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามลำดับความจำเป็น ความเร่งด่วน</p> <p>4. การนำข้อมูลมาใช้โดยการจัดกลุ่มข้อมูล จัดลำดับความสำคัญ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>
2.1.3 การทำความเข้าใจ ในปัญหาของผู้เรียน ในสถานศึกษา	<p>1. การดำเนินการเก็บข้อมูลอย่างละเอียดในเชิงลึก</p> <p>2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและรวบรวม ดำเนินการวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>3. การดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p> <p>4. การศึกษาปัญหาในด้านผู้เรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์จุดอ่อนด้านคุณภาพผู้เรียน โดยหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p>

ประเด็นการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราช เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
<p>2.2 ความเข้าถึง</p> <p>2.2.1 ระเบิดจากข้างใน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพูดคุย เปิดใจ สร้างความไว้วางใจ สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างความรัก ความศรัทธา และช่วยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 2. สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและสร้างความตระหนักในจิตวิญญาณ ความเป็นครูและส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3. การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยการอบรมและการศึกษาดูงาน 4. การพัฒนาที่เกิดจากความต้องการของบุคลากร และสร้างเป้าหมาย หารวิธีการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน
<p>2.2.2 การทำความเข้าใจ เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจและสอบถาม ความต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2. การลงพื้นที่ เข้าถึงชุมชน โดยสอบถาม ทำความเข้าใจและเปิดโอกาส ให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม 3. การสื่อสารเชิงบวก เพื่อสอบถามข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา 4. การประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแจ้งข่าวสารข้อมูลและสอบถาม ความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
<p>2.2.3 สร้างปัญญา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การรวบรวมองค์ความรู้จากการไปอบรมและศึกษาดูงาน 2. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน 3. การรวบรวมองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยี เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 4. การสร้างเครือข่ายในการเชื่อมโยงข้อมูล 5. การรวบรวมองค์ความรู้ทางอินเทอร์เน็ต
<p>2.3 การพัฒนา</p> <p>2.3.1 การเริ่มด้วยตนเอง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมให้ทำในสิ่งที่เกิดจากความต้องการจากใจ ของตนเอง 2. จัดวางตัวบุคลากรให้เหมาะสมกับการทำงาน 3. การส่งเสริมให้ทำความดีด้วยใจและสร้างจิตสำนึกในความเป็นครู 4. การสร้างแรงบันดาลใจ การสร้างความศรัทธาในวิชาชีพ 5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงานและ ต้องมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ประเด็นการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราช เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	<p>6. การสร้างความรักสร้างคุณธรรม ความไว้วางใจโดยผู้บริหารต้องมีความจริงใจความจริงใจในการทำงานและการลงมือปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง</p> <p>7. การสร้างความคุ้นเคยความเป็นพี่เป็นน้อง โดยการทำความรู้จักรายบุคคลและการสร้างความรักความผูกพัน ต้องมีความพยายามโดยใช้เวลา และวิธีการที่หลากหลาย</p>
2.3.2 การพึ่งพาตนเองได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อสร้างองค์ความรู้และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ 2. การพัฒนาตนเองโดยการอบรมออนไลน์ 3. การสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 4. การปฏิบัติจริงด้านการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 5. การศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงและนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม 6. การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากความเต็มใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน
2.3.3 การเป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดคู่มือในการดำเนินงานของสถานศึกษาและจดหมายข่าวทางการศึกษา 2. การจัดทำแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา 3. การเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศทางการศึกษาและอินเทอร์เน็ต 4. การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด 5. การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา
2.3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีคุณค่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างความรู้ความเข้าใจ และนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง 2. ดำเนินการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อให้มีการลงมือปฏิบัติจริง 3. การออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และมีกระบวนการในการปฏิบัตินำหลักคิดสู่การปฏิบัติ 4. การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา 5. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน

คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ของผู้เรียน
  - 1.1 นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
  - 1.2 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
  - 1.3 นักเรียนมีความสามารถในการรู้เท่าทันด้านเทคโนโลยีและใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
  - 1.4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีตามหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.5 นักเรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในงานอาชีพ
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
  - 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และสามารถพึ่งพาตนเองได้
  - 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยบนพื้นฐานของความพอเพียง
  - 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
  - 2.4 สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2. กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชา
3. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นการยกร่างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

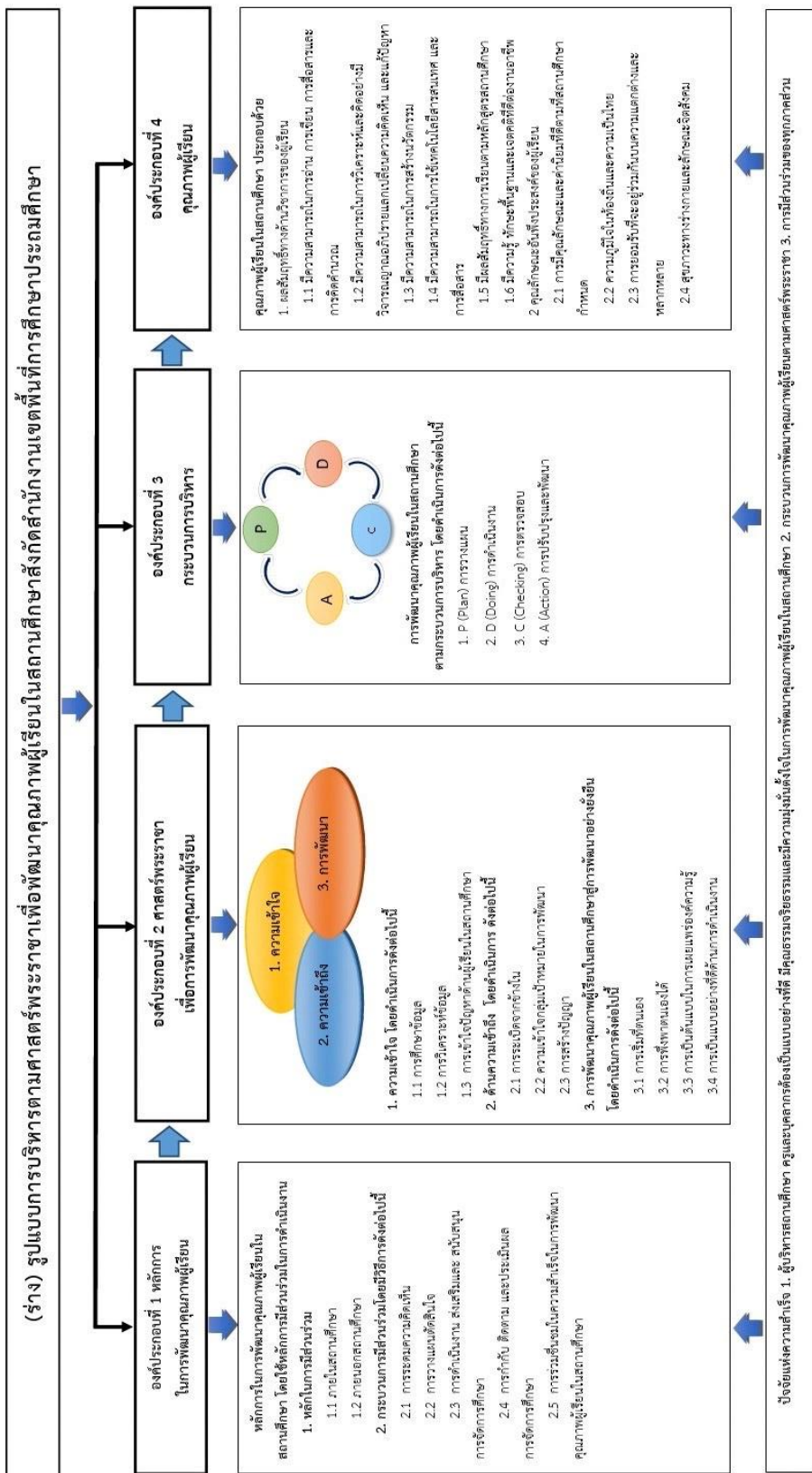
ส่วนที่ 2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการยกร่างรูปแบบ

การบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- องค์ประกอบที่ 1 หลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
- องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
- องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร
- องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียน
- องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ภาพ 5 แสดง (ร่าง) รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากภาพ 5 แสดงร่างรูปแบบบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมี รายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1. หลักในการมีส่วนร่วม โดยมีบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ร่วมดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน

2. กระบวนการมีส่วนร่วม โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย และนโยบาย มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาร่วมกัน

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.4 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

2.5 การมีส่วนร่วมในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ความเข้าใจ เป็นการศึกษาค้นคว้าในทุกด้านของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยการเข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท และเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 การศึกษาข้อมูล

1.1.1 การศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกด้านโดยละเอียด และเป็นระบบจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม

1.1.2 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และจัดกลุ่มข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.1 การวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องปัญหาของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน

1.2.2 การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลโดยจัดลำดับความสำคัญข้อมูลด้านปัญหาของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา

1.3.1 การทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาในทุกด้าน โดยละเอียดจากการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.2 การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน

2. ด้านความเข้าถึง เป็นการเข้าถึงบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 การระเบิดจากข้างใน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักโดยการเข้าถึงบุคคล เข้าถึงชุมชน และ เข้าถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ด้วยการประสานความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.1.1 บุคคลภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ครูโดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิตวิญญาณความเป็นครู สร้างเป้าหมาย ทหาวิธีการในการพัฒนาร่วมกัน และส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ผู้ปกครองนักเรียน โดยการสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษา ในทุกด้านเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

3) คณะกรรมการสถานศึกษา โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษา ในทุกด้านเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.2.2 หน่วยงานภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) การสื่อสาร โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา

2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรายงาน และเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา

2.2.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจกับครู ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสอบถามความต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน

2.2.2 การลงพื้นที่ เข้าถึงชุมชน การสื่อสารเชิงบวก โดยการทำความเข้าใจกับ ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ชี้แจงถึงปัญหา สอบถาม ความต้องการในการพัฒนา และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม

2.3 การสร้างปัญญา

2.3.1 การสร้างความตระหนัก และสร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการใช้ข้อมูลจากสภาพปัญหาของสถานศึกษา

2.3.2 การรวบรวมองค์ความรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา

2.3.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อดำเนินการ หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน

2.3.4 การสร้างเครือข่าย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาโดยการมี ส่วนร่วม

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง

3.1.1 สร้างความรักและความศรัทธาโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจากความต้องการ ของตนเอง โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับการทำงาน

3.1.2 สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู โดยการสร้างความศรัทธาในวิชาชีพ การสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจและการเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1.3 ครูสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาคูงาน และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

3.2 การพึ่งพาตนเองได้

3.2.1 การรวบรวมองค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

3.2.2 การสร้างเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

3.2.3 การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเน้นการพึ่งตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา

3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้

3.3.1 การจัดคู่มือในการดำเนินงานของสถานศึกษาในการเผยแพร่องค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา

3.3.2 การจัดทำแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งศึกษาคูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้

3.3.3 การเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ

3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการดำเนินงาน

3.4.1 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

3.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและแบบอย่างที่ดีในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร แนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการ PDCA เป็นขั้นตอนการบริหารระบบคุณภาพงาน มีลำดับการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการดำเนินงาน (Planning) 2) การดำเนินงาน (Doing) 3) การตรวจสอบ

ผลการดำเนินงาน (Checking) 4) การปรับปรุงและพัฒนา (Action) โดยกระบวนการ ทั้ง 4 ขั้นตอนขับเคลื่อนด้วยระบบคุณภาพ PDCA ทุกขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning) เป็นการศึกษาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบท และปัญหาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จากการประชุมโดยใช้กระบวนการ PLC การศึกษาและการวิเคราะห์ปัญหาซึ่งเกิดจากความต้องการของครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาวางแผนในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน
2. นำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
3. กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ในสถานศึกษา

4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Doing) เป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ขับเคลื่อนตามแผนงาน โครงการและกิจกรรม การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ เน้นการมีส่วนร่วมโดยการสร้างความตระหนัก สร้างเป้าหมายวิธีการในการพัฒนาร่วมกัน ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และนิเทศติดตามเป็นระยะ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่
2. กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน
3. ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้กำหนดไว้อย่างระบบ และ

มีความต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Checking) เป็นการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา โดยบุคคลและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. วางกรอบแนวทางในการประเมิน และจัดทำเครื่องมือการประเมิน
2. ดำเนินการประเมินวิเคราะห์ข้อมูลตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการประเมิน
3. กำกับติดตาม เสริมแรงจูงใจในการแก้ไขปัญหา และรายงานข้อมูลอย่างเป็นระบบและ

ต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Action) เป็นการร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การถอดบทเรียนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อยอดผลการดำเนินงาน
3. ปรับปรุงการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และมาตรฐานของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
  - 1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ
  - 1.2 มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
  - 1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
  - 1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
  - 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
  - 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
  - 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
  - 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
  - 2.4 สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2) กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 3) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ส่วนที่ 2.2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ โดยมีผลการพิจารณาความเหมาะสม สรุปได้ดังนี้

ตาราง 7 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา	ปรับชื่อองค์ประกอบ ให้สื่อความหมายของ รูปแบบการบริหารตาม ศาสตร์พระราช ควรปรับ ให้มี 4 องค์ประกอบ โดยบูรณาการ	องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหาร ตามศาสตร์พระราช องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร ตามศาสตร์พระราช องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ตามศาสตร์พระราช
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชเพื่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	องค์ประกอบที่เชื่อมโยง กันไว้ด้วยกัน	องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ ของการบริหารตามศาสตร์พระราช
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร		
องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา		
องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหาร ตามศาสตร์พระราช		
องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา		
องค์ประกอบที่ 1	ปรับชื่อองค์ประกอบ	องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์ พระราช
1. หลักในการมีส่วนร่วม โดยมีบุคคลและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ร่วมดำเนินการ ดังต่อไปนี้	ปรับและขยายความ 1. หลัก เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา	1. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังต่อไปนี้ 1.1 เข้าใจ โดยการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจปัญหา เข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท ของสถานศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา
1.1 ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>1.2 ภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน</p>		<p>1.2 เข้าถึง โดยการระดมจากข้างในเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดปัญหาในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1.3 พัฒนา โดยการดำเนินการคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืนที่เริ่มต้นจากผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครู นำความรู้ ความเข้าใจในปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อนำไปหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เริ่มจากตนเอง โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาจนสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาและมีการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ</p>
<p>2. กระบวนการมีส่วนร่วม โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมในการระดมความคิด เห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>	<p>ปรับข้อความและขยายความ</p> <p>- หลักการมีส่วนร่วม</p> <p>- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>	<p>2. หลักการมีส่วนร่วม โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 ร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจเข้าถึง ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย และนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน	ปรับข้อความ	2.2 ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย และนโยบาย การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	ปรับข้อความ	2.3 ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และ สนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2.4 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	ปรับข้อความ	2.4 ร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผล การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2.5 การมีส่วนร่วมในความ สำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	ปรับข้อความ	2.5 ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา		
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	ปรับชื่อองค์ประกอบและ ควรบูรณาการองค์ประกอบที่ 2 กับ 3 ไว้ด้วยกัน	องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร ตามศาสตร์พระราชา
2.1 ความเข้าใจ เป็นการศึกษา ข้อมูลในทุกด้านของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยการเข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท และเข้าใจปัญหา ด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สามารถนำข้อมูล ไปใช้ในการแก้ปัญหา และ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้	ปรับและขยายความ - เข้าใจ - ศึกษา วิเคราะห์ และ ทำความเข้าใจปัญหา ของสถานศึกษาร่วมกัน - ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	2.1 เข้าใจ เป็นการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และ ทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาร่วมกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.1.1 การศึกษาข้อมูล 1) การศึกษารวบรวม ข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหา ผู้เรียนในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับสถานศึกษาทุกด้าน โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม 2) การตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูล และจัดกลุ่มข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	ปรับและขยายความ - การศึกษาข้อมูล โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน - ดำเนินการตาม กระบวนการ PDCA P (การวางแผน) D (การดำเนินงาน) C (การตรวจสอบ) A (การปรับปรุง)	2.1.1 การศึกษาข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน วางแผนศึกษารวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา (P) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล สภาพปัจจุบัน และปัญหาในด้านการบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงาน ทั่วไปของสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาโดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม (D) 3) ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ร่วมตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูลด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (C) 4) ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลแก้ไขในด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ให้ครบถ้วนรอบด้านและได้ข้อมูลถูกต้อง ตรงกับเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ (A)

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล 1) การวิเคราะห์ปัญหาของ สถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องปัญหา ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ ปัญหาในการดำเนินงานของ สถานศึกษาเพื่อหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน 2) การจัดลำดับความสำคัญ ของข้อมูลโดยจัดลำดับ ความสำคัญข้อมูลด้านปัญหา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	เพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนร่วม ดำเนินการตาม กระบวนการ PDCA - กระบวนการ PDCA P (การวางแผน) D (การดำเนินงาน) C (การตรวจสอบ) A (การปรับปรุง)	2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผน การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบันและปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของ สถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกลุ่ม และจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล (P) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูล และจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปใช้ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามลำดับของ ความสำคัญของข้อมูล (D) 3) ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C) 4) ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไป และการจัดกลุ่มข้อมูล การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อนำ ข้อมูลที่ต้องไปใช้ในการสร้างความเข้าใจ ในปัญหากับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสร้างความเข้าใจในปัญหาการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)

รายการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข
ความเหมาะสม	ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
1.3 การทำความเข้าใจปัญหา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา 1) การทำความเข้าใจกับ ปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา โดยละเอียด จากการศึกษาข้อมูลและ การวิเคราะห์ข้อมูล 2) การหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน	เพิ่มเติมข้อความ - การทำความเข้าใจ ปัญหาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน - กระบวนการ PDCA P (การวางแผน) D (การดำเนินงาน) C (การตรวจสอบ) A (การปรับปรุง)	2.1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนในการทำความเข้าใจปัญหาของ สถานศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทาง ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ให้กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (P) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษาด้าน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และรายงานปัญหาของสถานศึกษาให้กับ ผู้ปกครองนักเรียนคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทราบ (D) 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกัน ประเมินผลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจปัญหา ของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา (C) 4) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจ ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในการทำความเข้าใจกับ กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา (A)

รายการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข
ความเหมาะสม	ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.2 ด้านความเข้าถึง เป็นการเข้าถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษา ในด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้	ปรับข้อความ -เข้าถึง	2.2 เข้าถึง เป็นการเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มี ส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้
2.2.1 การระเบิดจากข้างใน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักโดยการเข้าถึงบุคคล เข้าถึงชุมชน และ เข้าถึงหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ด้วยการประสานความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ในด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา ดังนี้	คงเดิม	
2.2.1.1 บุคคลภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมี วิธีดำเนินการดังนี้	ตัดข้อความออก	
1) ครูโดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิตวิญญาณ ความเป็นครู สร้างเป้าหมาย หาวิธีการในการพัฒนาร่วมกันและ ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อประสานความร่วมมือในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนกระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	ปรับและขยายความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับ ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษา - กระบวนการ PDCA P (การวางแผน) D (การดำเนินงาน) C (การตรวจสอบ) A (การปรับปรุง)	1) ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือ กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อวางแผนหาแนวทาง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน (P)

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2) ผู้ปกครองนักเรียน โดยการสนทนา แลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูล ของสถานศึกษา ในทุกด้าน เพื่อประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	ปรับและขยายความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษา - กระบวนการ PDCA	2) ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการ สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอนโดยการ พูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิตวิญญาณความเป็นครู สร้างเป้าหมาย หาวิธีการในการพัฒนาร่วมกัน และส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)
3) คณะกรรมการสถานศึกษา โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ข้อมูลของสถานศึกษา ในทุกด้าน เพื่อประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	ปรับข้อความ เพิ่มเติม กระบวนการ PDCA P (การวางแผน) D (การดำเนินงาน) C (การตรวจสอบ) A (การปรับปรุง)	3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันตรวจสอบผลการดำเนินการในการสร้าง ความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการ เปลี่ยนแปลง (C) 4) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันปรับปรุงการดำเนินการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเพื่อทำความเข้าใจ กับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (A)
2.2.1 หน่วยงานภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา โดยมีวิธี ดำเนินการ ดังนี้	ตัดข้อความออก	
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา		
1) การสื่อสาร โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้าง ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของ สถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อประสาน	ตัดข้อความออก	

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรายงาน และเชื่อมโยงข้อมูล ด้านต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p>		
<p>2.2.2 การทำความเข้าใจ กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา</p> <p>2.2.2.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อทำความเข้าใจกับครู ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อสอบถาม ความต้องการด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>	<p>ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - เพิ่มวิธีการที่ผู้บริหาร ดำเนินการทำความเข้าใจ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการ PDCA</p>	<p>2.2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนา ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผน ในการดำเนินการทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหา ของสถานศึกษา เพื่อสร้างปัญญานำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา ทำความเข้าใจ กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินผลและ ตรวจสอบการดำเนินการด้านความเข้าใจ กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับปัญหาด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านความเข้าใจ กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาให้ตรงตาม ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการสร้าง ปัญญาในการหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา (A)</p>

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.2.2.2 การลงพื้นที่ เข้าถึงชุมชน การสื่อสารเชิงบวก โดยการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ชี้แจงถึงปัญหา สอบถามความต้องการในการพัฒนา และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม	ตัดข้อความออก	
2.3 การสร้างปัญญา 1) การสร้างความตระหนัก และสร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการใช้ข้อมูลจากสภาพปัญหาของสถานศึกษา 2) การรวบรวมองค์ความรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วางแผนตาม กระบวนการ PDCA ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการ รวบรวมองค์ความรู้เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพตามกระบวนการ PDCA	2.3 การสร้างปัญญา ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวางแผนดำเนินการ รวบรวมองค์ความรู้ และสร้างองค์ความรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการรวบรวม องค์ความรู้จากการศึกษาดูงาน การสืบค้นทางเทคโนโลยี เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการสร้างองค์ความรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)
3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อดำเนินการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบประเมินผล เป็นการสะท้อนผล ถอดบทเรียนจาก การดำเนินงานตาม กระบวนการ PDCA	3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตรวจสอบประเมินผล การสะท้อนผล ถอดบทเรียนจากการดำเนินงาน รวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ (C)

รายการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข
ความเหมาะสม	ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
4) การสร้างเครือข่าย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วม	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบ ประเมินผล เป็นการ สะท้อนผล ถอดบทเรียน จากการดำเนินงาน ตามกระบวนการ PDCA	4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานปรับปรุงด้านการดำเนินการ รวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (A)
2.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาสู่ความยั่งยืน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 2.3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง 1) สร้างความรักและความศรัทธา โดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจาก ความต้องการของตนเอง โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสม กับการทำงาน	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - การพัฒนา - ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนหาแนวทาง ตาม กระบวนการ PDCA	2.3 พัฒนา เป็นการเริ่มต้นพัฒนาด้วยตนเอง ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นต้นแบบ ในการเผยแพร่องค์ความรู้ และการเป็น แบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 2.3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนหา แนวทางในการสร้างความรักและความศรัทธา ให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอนโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิด จากความต้องการของตนเอง (P)
2) สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู โดยการสร้างความรัก ในวิชาชีพ การสร้างจิตสำนึกของ ความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดี จากใจและการเป็นครูมืออาชีพ ที่ใช้กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน ตามกระบวนการ PDCA - เป็นแบบอย่างที่ดี ในการดำเนินงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจ และ มุ่งมั่นในการบริหาร สถานศึกษา	2) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการ สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน โดยเป็น แบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการบริหาร สถานศึกษา โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสม กับการทำงาน สร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจ และการเป็นครู มืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (D)

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
3) ครูสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และ นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอน สร้างกระบวนการเรียนรู้ ตามกระบวนการ PDCA	3) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และ นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (D)
4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็น แบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการ บริหารจัดการสถานศึกษาให้มี คุณภาพ	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการ เรียนการสอนของครู - ครูผู้สอนปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน - ดำเนินการตาม กระบวนการ PDCA	4) ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผล การสร้างแรงบันดาลใจและการจัดการเรียน การสอนของครูผู้สอน (C) 5) ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุง การดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจและ ครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพ (A)
2.3.2 การพึ่งพาตนเองได้ 1) การรวบรวมองค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ และ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผน การดำเนินงาน - ดำเนินการตาม กระบวนการ PDCA	2.3.2 การพึ่งพาตนเองได้ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้าง องค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจาก มีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (P) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ดำเนินงานในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้าง องค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจาก มีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (D) 3) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วัดและประเมินผลการดำเนินงานในด้าน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความ เข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (C)

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
		<p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา จากการพึ่งพาตนเอง โดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึง ในปัญหาเพื่อการเป็นต้นแบบเผยแพร่ องค์ความรู้ (A)</p>
<p>2) การสร้างเครือข่ายในการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาโดยการมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p>	<p>ตัดข้อความออก</p>	
<p>3) การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาเน้นการพึ่งตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษา</p>	<p>ตัดข้อความออก</p>	
<p>2.3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่ องค์ความรู้</p> <p>1) การจัดคู่มือในการดำเนินงาน ของสถานศึกษาในการเผยแพร่ องค์ความรู้ในด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2) การจัดทำแหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งศึกษา ดูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้</p>	<p>ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการ ดำเนินงานร่วมกันในการ จัดทำคู่มือและจัดทำแหล่ง เรียนรู้ของสถานศึกษา ตามกระบวนการ PDCA</p>	<p>2.3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการดำเนินงานร่วมกันในการจัดทำ คู่มือและจัดทำแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ดูงานและเป็นต้นแบบในการเผยแพร่ องค์ความรู้ (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จัดทำคู่มือ และจัดทำแหล่งเรียนรู้ในด้าน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานในการเผยแพร่ องค์ความรู้ตามศาสตร์พระราชา (D)</p>

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
3) การเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประเมินผล คู่มือการดำเนินงานและ แหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษา - ดำเนินตามกระบวนการ PDCA	3) บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประเมินผลคู่มือการดำเนินงานและ แหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (C) 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานและแหล่งเรียนรู้ ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศทางการศึกษา ของสถานศึกษาเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดี ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (A)
2.3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีใน ด้านการดำเนินงาน 1) ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้าน การปฏิบัติงานในด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ดำเนินตามกระบวนการ PDCA	2.3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา อย่างยั่งยืน ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผน ในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยการนำศาสตร์พระราช มาใช้ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา จากการเข้าใจ เข้าถึง และ พัฒนา (P) 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา อย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำ ศาสตร์พระราช เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (D) 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนประเมินผล การเป็นแบบอย่างที่ดี ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มี คุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการ น้อมนำศาสตร์พระราช เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (C)

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
		<p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึงพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (A)</p>
<p>2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี คุณธรรม จริยธรรมและแบบอย่างที่ดีในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>	<p>ปรับและเพิ่มเติมข้อความ - ดำเนินตามกระบวนการ PDCA</p>	<p>3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประเมินผล การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึงพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p>
		<p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึงพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)</p>
<p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร</p>		
<p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร</p>	<p>ปรับชื่อองค์ประกอบและควรบูรณาการองค์ประกอบที่ 2 กับ 3 ไปด้วยกัน</p>	<p>องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ที่เกิดจากการบริหารตามศาสตร์พระราชา</p>
<p>ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน การดำเนินงาน (Planning) เป็นการ ศึกษาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับบริบท และปัญหา ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จากการประชุมโดยใช้กระบวนการ PLC การศึกษาและการวิเคราะห์ ปัญหาซึ่งเกิดจากความต้องการ ของครู ผู้ปกครองนักเรียน และ</p>	<p>ตัดข้อความออก</p>	<p>นำไปบูรณาการในองค์ประกอบที่ 2</p>

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาวางแผน ในการแก้ปัญหาและการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>1) การศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน และปัญหาของผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน</p> <p>2) นำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไข ปัญหาของสถานศึกษา</p> <p>3) กำหนดนโยบาย แนวทาง การดำเนินงาน และเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>4) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา</p>		
<p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ บริหาร</p>	<p>ปรับชื่อองค์ประกอบและ ควรบูรณาการองค์ประกอบ ที่ 2 กับ 3 ไปด้วยกัน</p>	<p>องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ตามศาสตร์พระราช าที่ 2 กับ 3 ไปด้วยกัน</p>
<p>ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Doing) เป็นขั้นตอนการดำเนินงาน ที่ขับเคลื่อนตาม</p>		
<p>แผนงานโครงการและกิจกรรม การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาของ สถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ เน้นการมีส่วนร่วมโดยการสร้าง ความตระหนัก สร้างเป้าหมาย หาวิธีการในการพัฒนาร่วมกัน ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และนิเทศติดตามเป็นระยะ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p>	<p>ตัดข้อความออก</p>	<p>นำไปบูรณาการในองค์ประกอบที่ 2</p>

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.1 กำหนดผู้รับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ 2.2 กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน 2.3 ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติ ตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้ กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ		
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ ผลการดำเนินงาน (Checking) เป็นการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัด การศึกษา โดยบุคคลและหน่วยงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 3.1 วางกรอบแนวทาง ในการประเมิน และจัดทำ เครื่องมือการประเมิน	ตัดข้อความออก	นำไปบูรณาการในองค์ประกอบที่ 2
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ บริหาร	ปรับชื่อองค์ประกอบและ ควรบูรณาการองค์ประกอบ ที่ 2 กับ 3 ไว้ด้วยกัน	องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ที่เกิดจากการบริหารตามศาสตร์พระราชา ที่ 2 กับ 3 ไว้ด้วยกัน
3.2 ดำเนินการประเมินวิเคราะห์ ข้อมูลตรวจสอบและปรับปรุง คุณภาพการประเมิน 3.3 กำกับติดตาม เสริมแรงจูงใจ ในการแก้ไขปัญหา และรายงาน ข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	ตัดข้อความออก	นำไปบูรณาการในองค์ประกอบที่ 2
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและ พัฒนา (Action) เป็นการร่วมกัน สะท้อนผลการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา โดยการถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันหา แนวทางในการแก้ไขปัญหาและ	ตัดข้อความออก	นำไปบูรณาการในองค์ประกอบที่ 2

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 4.1 การถอดบทเรียนเพื่อหา แนวทางในการแก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 4.2 ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อยอด ผลการดำเนินงาน 4.3 ปรับปรุงการทำงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์		
องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	ควรปรับชื่อและนำมาเป็น องค์ประกอบที่ 3 เนื่องจากองค์ประกอบที่ 3 เดิมบูรณาการกับ องค์ประกอบที่ 2 แล้ว	องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ตามศาสตร์พระราชา
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของ ผู้เรียน 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด คำนวณ 2) มีความสามารถในการวิเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ ตัดข้อ 6 ออก	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการวิเคราะห์และ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น แก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข 3) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร 4) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา 5) มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพ

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ		
องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	ควรปรับชื่อและนำมาเป็น องค์ประกอบที่ 3 ที่บูรณาการ กับองค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ตามศาสตร์พระราชา
1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน 1) การมีคุณลักษณะและ ค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษา กำหนด 2) ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่างและหลากหลาย 4) สุขภาวะทางร่างกายและ ลักษณะจิตสังคม	ปรับและเพิ่มเติมข้อความ	1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1) นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความพอเพียง และสามารถ พึ่งพาตนเองได้ 2) นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทย 3) นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่างและหลากหลาย พร้อมรับ การเปลี่ยนแปลง 4) นักเรียนน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการ บริหารและจัดการ	ปรับออก	
2.1 การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนด ชัดเจน		
2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพ ของสถานศึกษา		
2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย		
2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ		
2.5 จัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและสังคมที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ		

รายการตรวจสอบ	ข้อเสนอแนะ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข
ความเหมาะสม	ของผู้ทรงคุณวุฒิ	ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	ควรปรับชื้อและนำมาเป็น องค์ประกอบที่ 3 ที่บูรณาการ กับองค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ตามศาสตร์พระราชา
2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้	ปรับออก	
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	ปรับออก	
3.1 จัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตได้		
3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้		
3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก		
3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียน อย่างเป็นระบบ และนำผล มาพัฒนาผู้เรียน		
3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้		
องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยความสำเร็จ		
องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัย ความสำเร็จ	ปรับข้อความ	องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ ของการบริหารตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

รายการตรวจสอบ ความเหมาะสม	ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปประเด็นการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
2) กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา	ปรับออก	
3) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	ปรับออก	

ผู้วิจัยปรับแก้ไขรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดทำแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสมรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบอีกครั้ง โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ตาราง 8 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา	4.70	0.43	มากที่สุด
1. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังต่อไปนี้	4.67	0.44	มากที่สุด
1.1 เข้าใจ โดยการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจปัญหา เข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท ของสถานศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา			
1.2 เข้าถึง โดยการระเบิดจากข้างในเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประกอบด้วยครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก			

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
<p>เกี่ยวกับปัญหาในการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดปัญญาในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1.3 พัฒนา โดยการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืนที่เริ่มต้นจากผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดกับครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครู นำความรู้ ความเข้าใจในปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อนำไปหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เริ่มจากตนเอง โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาจนสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาสถานศึกษาและมีการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ</p>			
<p>2. หลักการมีส่วนร่วม โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 ร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจ เข้าถึง ปัญหาด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและด้านการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2.2 ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>2.3 ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และ สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2.4 ร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>2.5 ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>	4.73	0.43	มากที่สุด
<p>องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา</p> <p>1. เข้าใจ เป็นการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาร่วมกันโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p>	4.69	0.50	มากที่สุด
<p>1. เข้าใจ เป็นการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาร่วมกันโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p>	4.75	0.43	มากที่สุด

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.1 การศึกษาข้อมูล ดังนี้	4.75	0.43	มากที่สุด
1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)			
1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม (D)			
1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)			
1.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลแก้ไขในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)			
1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้	4.59	0.49	มากที่สุด
1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกลุ่มและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล (P)			
1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาลำดับของความสำคัญของข้อมูล (D)			
1.2.3 ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)			
1.2.4 ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และการจัดกลุ่มข้อมูล การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่ต้องไปใช้ในการสร้างความเข้าใจในปัญหากับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสร้างความเข้าใจในปัญหาของสถานศึกษา (A)			

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา ดังนี้	4.61	0.69	มากที่สุด
1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนในการทำ ความเข้าใจปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเพื่อนำไป เป็นแนวทางในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักให้กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (P)			
1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ทำความเข้าใจปัญหาในด้าน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และรายงานปัญหาของสถานศึกษา ให้กับผู้ปกครองนักเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ (D)			
1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกัน ประเมินผลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)			
1.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับ การทำความเข้าใจปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในการทำความเข้าใจกับ กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)			
2. เข้าถึง เป็นการระเบิดจากข้างใน การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนา เพื่อการสร้างปัญญาในการเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา หน่วยงานที่สนับสนุน ส่งเสริมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้	4.67	0.41	มากที่สุด
2.1 การระเบิดจากข้างใน ดังนี้	4.78	0.44	มากที่สุด
2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อวางแผนหาแนวทาง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาร่วมกัน (P)			

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอนโดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิตวิญญาณความเป็นครู สร้างเป้าหมาย ทาวิธีการในการพัฒนาร่วมกันและส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (D)			
2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันตรวจสอบผลการดำเนินการในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการเปลี่ยนแปลง (C)			
2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันปรับปรุงการดำเนินการในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเพื่อทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (A)			
2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้	4.75	0.43	มากที่สุด
2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนในการดำเนินการทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหา เพื่อสร้างปัญญานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา(P)			
2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ทำความเข้าใจกับกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)			
2.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินการด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)			
2.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการสร้างปัญญาในการหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)			

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2.3 การสร้างปัญญา ดังนี้	4.66	0.70	มากที่สุด
2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวางแผนดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)			
2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้จากการศึกษาดูงาน การสืบค้นทางเทคโนโลยี เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)			
2.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตรวจสอบประเมินผล การสะท้อนผลถอดบทเรียนจากการดำเนินงานรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ (C)			
2.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปรับปรุงดำเนินการดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)			
3. พัฒนา เป็นการเริ่มต้นพัฒนาด้วยตนเอง ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้	4.75	0.50	มากที่สุด
3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง ดังนี้	4.67	0.70	มากที่สุด
3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนหาแนวทางในการสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอนโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจากความต้องการของตนเอง (P)			
3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการบริหารสถานศึกษา โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับการทำงาน สร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจ และการเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (D)			

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (D)			
3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการสร้างแรงบันดาลใจและการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน (C)			
3.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงการดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจและครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพ (A)			
3.2 การพึ่งพาตนเองได้ ดังนี้	4.75	0.43	มากที่สุด
3.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (P)			
3.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (D)			
3.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วัดและประเมินผลการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (C)			
3.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา เพื่อการเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ (A)			

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ ดังนี้	4.66	0.70	มากที่สุด
3.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการดำเนินงาน ร่วมกันในการจัดทำคู่มือและจัดทำแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานและเป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ (P)			
3.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จัดทำคู่มือ และจัดทำแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้ตามศาสตร์พระราชา (D)			
3.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประเมินผลคู่มือการดำเนินงาน และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา (C)			
3.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงคู่มือการดำเนินงาน และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (A)			
3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้	4.75	0.50	มากที่สุด
3.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา (P)			
3.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)			
3.4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประเมินผล การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)			
3.4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงาน ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)			

รายการ	n=9		
	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา	4.71	0.42	มากที่สุด
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	4.66	0.45	มากที่สุด
1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน			
1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและ การคิดคำนวณ			
1.2 มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข			
1.3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร			
1.4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา			
1.5 มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ			
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.72	0.44	มากที่สุด
2.1 นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเองได้			
2.2 นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย			
2.3 นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ หลากหลายพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง			
2.4 นักเรียนน้อมนำศาสตร์พระราชาไปใช้ในการดำเนินชีวิต ประจำวัน			
องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา	4.78	0.44	มากที่สุด
ประกอบด้วย			
1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ พระราชา			
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงาน และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา			
รวม	4.70	0.47	มากที่สุด

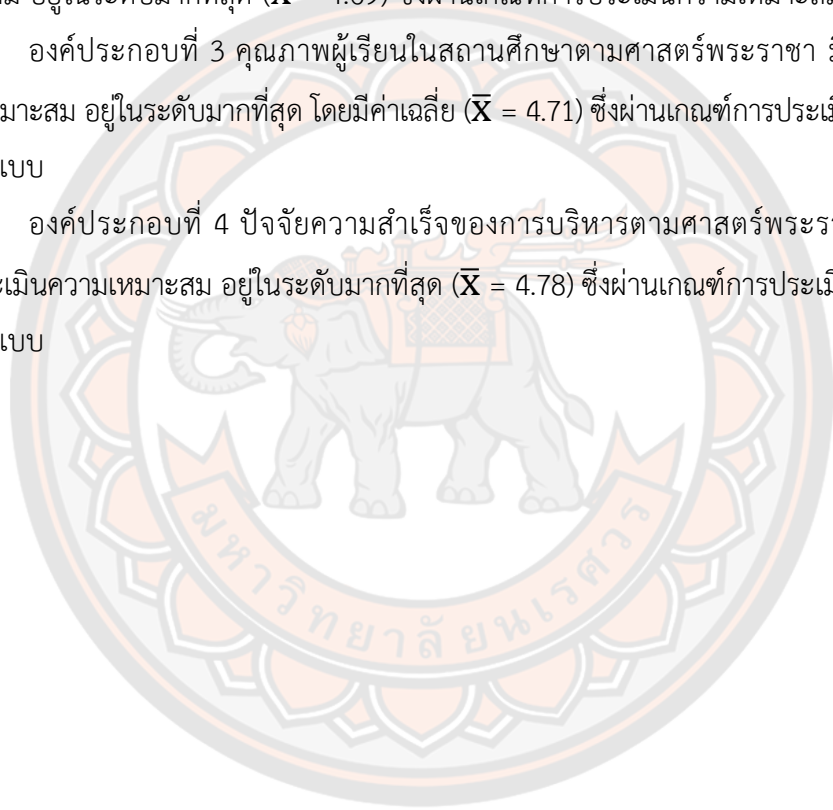
จากตาราง 8 พบว่า รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชາเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวม มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบมีผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ดังนี้

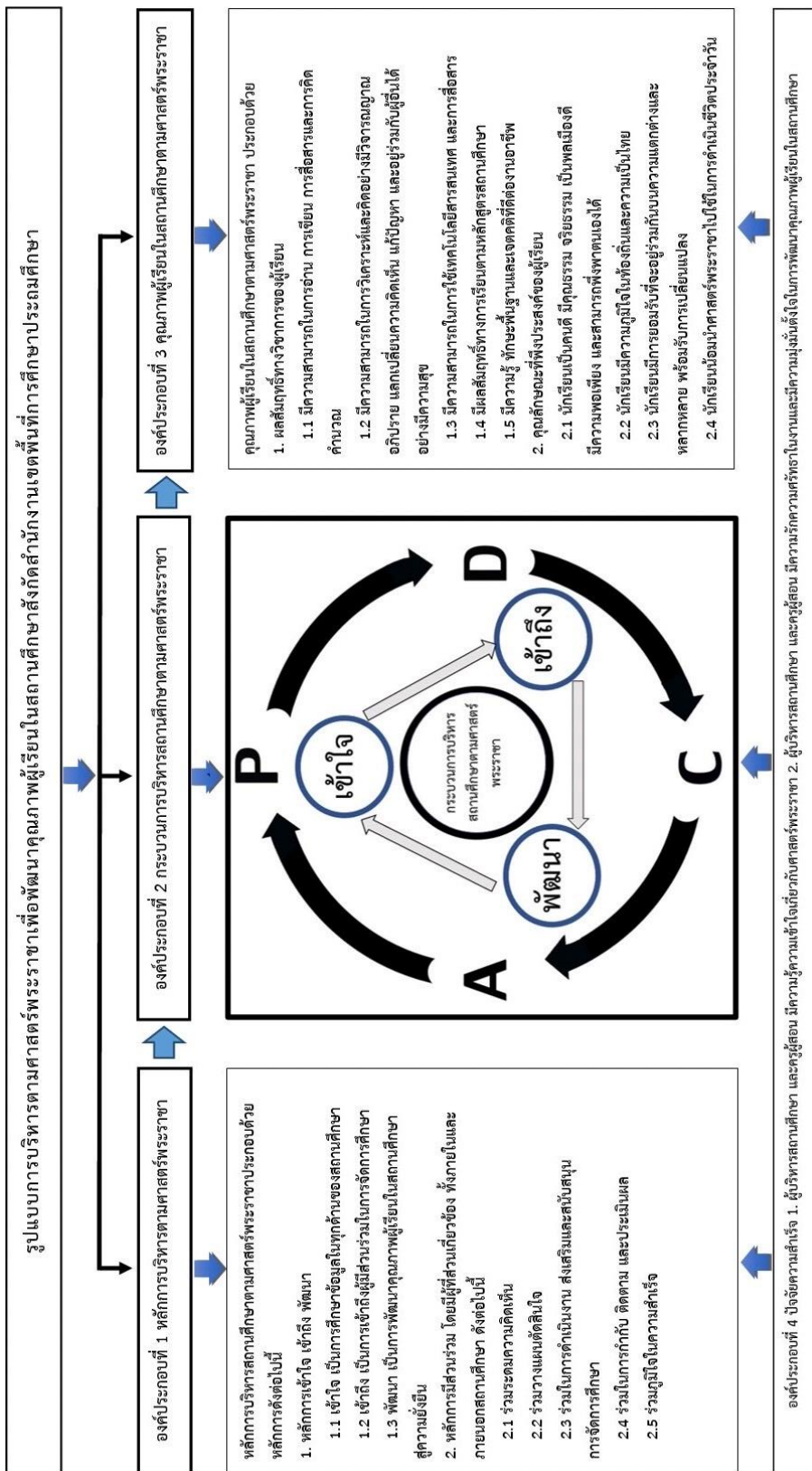
องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.71$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

ภาพ 6 แสดงรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษา

จากภาพ 6 แสดงรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ โดยมี รายละเอียดดังนี้

ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา

1. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

1.1 เข้าใจ โดยการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานบริหารทั่วไป ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจปัญหา เข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท ของสถานศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2 เข้าถึง จากการระเบิดจากข้างในเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมายโดยผู้บริหาร สถานศึกษาเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ ให้ความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาด้าน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดปัญญาในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา

1.3 พัฒนา คุณภาพสถานศึกษาสู่ความยั่งยืนที่เริ่มต้นจากผู้บริหารสถานศึกษาสร้าง ความรักและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครู นำความรู้ ความเข้าใจในปัญหา การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเพื่อหาแนวในการแก้ไขปัญหาที่เริ่มจากตนเอง โดยการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาจนสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้เป็นต้นแบบในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาและมีการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ

2. หลักการมีส่วนร่วม โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกัน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ร่วมระดมความคิดเห็น เพื่อให้เข้าใจ เข้าถึง ปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.2 ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยกำหนด เป้าหมาย และนโยบาย มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา

2.4 ร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผลด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.5 ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย

1. เข้าใจ เป็นการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษา ร่วมกันโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 การศึกษาข้อมูล ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพ ปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม (D)

1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และจัดกลุ่มข้อมูลแต่ละด้านของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา (C)

1.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา ให้ถูกต้อง ตรงกับเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด (A)

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผน วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูล โดยจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

1.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมตรวจสอบความถูกต้องผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา (C)

1.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลจากการวิเคราะห์ ให้ถูกต้องตรงตามสภาพปัญหาของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา (A)

1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา ดังนี้

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนในการทำความเข้าใจกับปัญหา การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล (P)

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน รายงานปัญหาของสถานศึกษาให้กับ ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ได้รับทราบข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล (D)

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดำเนินการการทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา เพื่อแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

1.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลร่วมสะท้อนผลเกี่ยวกับปัญหาของ สถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)

1.3.5 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาให้ถูกต้อง ตรงกับเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนด (A)

2. เข้าถึง เป็นการเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มีส่วน ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 การระเบิดจากข้างใน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักโดยการเข้าถึง บุคคล เข้าถึงชุมชน และ เข้าถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ด้วยการประสานความ ร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อวางแผนหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา (P)

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอนโดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิตวิญญาณความเป็นครู สร้างเป้าหมาย หารวิธีการในการพัฒนาร่วมกัน และส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมการตรวจสอบผลการดำเนินการในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการเปลี่ยนแปลง (C)

2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันปรับปรุงการดำเนินการในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการเปลี่ยนแปลง (A)

2.2 ทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม โดยทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวางแผนดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน (P)

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ทำความเข้าใจกับกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อมูลทุกด้านที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

2.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินการด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (C)

2.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (A)

2.3 การสร้างปัญญา ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ดำเนินการศึกษาวางแผนรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา (P)

2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

2.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบประเมินผล การสะท้อนผล ถอดบทเรียนจากการดำเนินงานรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ (C)

2.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงด้านการดำเนินงานรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ร่วมกัน (A)

3. พัฒนา โดยดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน ดังต่อไปนี้

3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง โดยดำเนินงาน ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนหาแนวทางสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดกับครูผู้สอนโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจากความต้องการของตนเอง โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับการทำงาน (P)

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการบริหารสถานศึกษา การสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจและการเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (D)

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยการศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (D)

3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน (C)

3.1.5 ครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (A)

3.2 การพึ่งพาตนเองได้

3.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนในการรวบรวมองค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)

3.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน รวบรวมองค์ความรู้ และการสร้างองค์ความรู้ จากการศึกษา ค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

3.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

3.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วัดและประเมินผลด้านองค์ความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)

3.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเน้นการพึ่งตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (A)

3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้

3.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการดำเนินงานร่วมกันในการจัดทำคู่มือและจัดทำแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานและเป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ (P)

3.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จัดทำคู่มือ และจัดทำแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้ตามศาสตร์พระราชา (D)

3.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประเมินผลคู่มือการดำเนินงานและแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา (C)

3.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานและแหล่งเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ (A)

3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้

3.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการดำเนินงาน และดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนและบุคลากร โดยวิธีที่หลากหลาย (P)

3.4.2 ครูผู้สอนมีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)

3.4.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)

3.4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประเมินผลด้านการปฏิบัติงานการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการดำเนินงาน อย่างหลากหลายใช้หลักในการมีส่วนร่วม (C)

3.4.5 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุง ด้านการปฏิบัติงาน ให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ (A)

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ

1.2 มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

1.4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

- 1.5 มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
  - 2.1 นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความพอเพียง และสามารถพึ่งพาตนเองได้
  - 2.2 นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
  - 2.3 นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
  - 2.4 นักเรียนนำศาสตร์พระราชาไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 362 คน ได้รับการตอบแบบประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ กลับคืนจำนวน 362 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ปราบกฎผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	181	50.00
ครูหัวหน้างานวิชาการ	181	50.00
รวม	362	100
2. ขนาดของสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดเล็ก	208	57.46
สถานศึกษาขนาดกลาง	136	37.57
สถานศึกษาขนาดใหญ่	18	4.97
รวม	362	100
3. ที่ตั้งสถานศึกษา		
จังหวัดกำแพงเพชร	50	13.81
จังหวัดนครสวรรค์	62	17.13
จังหวัดตาก	26	7.18
จังหวัดพิจิตร	32	8.84
จังหวัดพิษณุโลก	50	13.81
จังหวัดเพชรบูรณ์	54	14.92
จังหวัดสุโขทัย	34	9.39
จังหวัดอุทัยธานี	26	7.18
จังหวัดอุตรดิตถ์	28	7.74
รวม	362	100

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามด้านตำแหน่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
สถานศึกษา จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นครูหัวหน้าครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 181 คน
คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านขนาดของสถานศึกษา เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 208 คน คิดเป็น
ร้อยละ 57.64 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 37.57 สถานศึกษาขนาดกลาง
จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.97 ด้านที่ตั้งสถานศึกษา แบ่งเป็นสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.81 จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.13 จังหวัดตาก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.18 จังหวัดพิจิตร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.84 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.81 จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92 จังหวัดสุโขทัย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.39 จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.18 และจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.74

**ตาราง 10 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตาม
ศาสตร์พระราชาศาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวม**

รายการประเมิน	n = 362							
	ความเป็นไปได้				ความเป็นประโยชน์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ผลการ ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ผลการ ประเมิน
องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาศา	4.48	0.42	มาก	ผ่าน เกณฑ์	4.62	0.48	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาศา	4.31	0.40	มาก	ผ่าน เกณฑ์	4.74	0.40	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา ตามศาสตร์พระราชาศา	4.43	0.49	มาก	ผ่าน เกณฑ์	4.69	0.42	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ ของการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาศา	4.48	0.39	มาก	ผ่าน เกณฑ์	4.69	0.46	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
รวม	4.43	0.43	มาก	ผ่าน เกณฑ์	4.68	0.42	มากที่สุด	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง 10 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.31-4.48 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษา ($\bar{X} = 4.48$) และองค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษา ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชารักษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.62-4.74 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษา ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาองค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชารักษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) และองค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และองค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชารักษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$)

ตาราง 11 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตาม
 ศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา
 หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

รายการ	n = 362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังต่อไปนี้						
1.1 เข้าใจ โดยการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ในการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย การ บริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจ ปัญหา เข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท ของสถานศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการ แก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	4.64	0.48	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด
1.2 เข้าถึง โดยการระเบิดจากข้างในเพื่อให้เกิด ความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหาร สถานศึกษาเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหา ในการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย การบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดปัญญาในการแก้ไขปัญหาในพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	4.85	0.35	มากที่สุด	4.97	0.16	มากที่สุด

ตาราง 12 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตาม
ศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชาร
หลักการมีส่วนร่วม

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. หลักการมีส่วนร่วม โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้						
2.1 ร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจ เข้าถึง ปัญหาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	4.59	0.49	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด
2.2 ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ในพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.50	0.63	มาก	4.54	0.63	มากที่สุด
2.3 ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และ สนับสนุนการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	4.64	0.48	มากที่สุด	4.98	0.16	มากที่สุด
2.4 ร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด การศึกษา	4.17	0.38	มาก	4.33	0.47	มาก
2.5 ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา	4.45	0.50	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด
รวม	4.47	0.50	มาก	4.60	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์
พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชาร หลักการมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
ด้านหลักการบริหารตามศาสตร์พระราชาร หลักการมีส่วนร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ร่วมดำเนินงาน
ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมา คือ ร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจ เข้าถึง

ปัญหาการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและด้านการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) ร่วมวางแผนและตัดสินใจในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวม องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการบริหาร ตามศาสตร์พระราชา หลักการมีส่วนร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.98$) รองลงมา คือ ร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจ เข้าถึง ปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและด้านการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.59$) ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

ตาราง 13 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตาม
ศาสตร์พระราชาศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาศาสตร์
เข้าใจ

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
<p>1. เข้าใจ เป็นการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และ ทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาร่วมกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>1.1 การศึกษาข้อมูล ดังนี้</p> <p>1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (P)</p> <p>1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและ ปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงาน ทั่วไปของสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และ การสอบถาม (D)</p> <p>1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้านการบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p>	4.46	0.42	มาก	4.92	0.09	มากที่สุด

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลแก้ไขในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาในพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ให้ครบถ้วนรอบด้าน ได้ข้อมูลถูกต้องตรงกับเป้าหมายที่สถานศึกษา ต้องการ และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษา (A)						
1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้	4.54	0.50	มากที่สุด	4.79	0.41	มากที่สุด
1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกลุ่ม และจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล (P)						
1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูลและจัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการ แก้ไขปัญหาตามลำดับของความสำคัญของข้อมูล (D)						
1.2.3 ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (C)						
1.2.4 ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และการจัดกลุ่มข้อมูล การจัดลำดับความสำคัญ ของข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องไปใช้ในการสร้าง						

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความเข้าใจในปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสร้างความเข้าใจในปัญหาของสถานศึกษา และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา (A)						
1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา ดังนี้						
1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน						
วางแผนในการทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักให้กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (P)						
1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน						
ทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยสะท้อนถึงปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษา และรายงานปัญหาของสถานศึกษาให้กับผู้ปกครองนักเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ (D)						
1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันประเมินผลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)						
1.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน						
ปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในการทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)						
รวม	4.45	0.45	มาก	4.78	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ เข้าใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ เข้าใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และการทำความเข้าใจปัญหาด้านผู้เรียนของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ การศึกษาข้อมูล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมกระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ เข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาศาสตร์ เข้าใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษาข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) รองลงมา คือ การวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$) และการทำความเข้าใจปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$)

ตาราง 14 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตาม
ศาสตร์พระราชาศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาของค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาศึกษา
เข้าถึง

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
<p>2. เข้าถึง เป็นการกระเปิดจากข้างใน การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อการสร้างปัญหาในการเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หน่วยงานที่สนับสนุน ส่งเสริมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 การกระเปิดจากข้างใน ดังนี้</p> <p>2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษา ในทุกด้าน เพื่อวางแผนหาแนวทาง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)</p> <p>2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอนโดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิตวิญญาณความเป็นครู สร้างเป้าหมาย ทาวิธีการในการพัฒนาร่วมกันและส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)</p> <p>2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันตรวจสอบผลการดำเนินการในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการเปลี่ยนแปลง (C)</p>	4.08	0.27	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันปรับปรุงการดำเนินการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเพื่อทำความเข้าใจ กับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (A)						
2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้	4.44	0.33	มาก	4.88	0.32	มากที่สุด
2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนในการ ดำเนินการทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษา เพื่อสร้างปัญญา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)						
2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ทำความเข้าใจ กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)						
2.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินการ ด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับปัญหา ด้านพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)						
2.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการสร้างปัญญาในการหาแนวทางในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)						
2.3 การสร้างปัญญา ดังนี้	4.28	0.38	มาก	4.82	0.36	มากที่สุด
2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานวางแผนดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ และสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (P)						

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้จากการศึกษาดูงาน การสืบค้นทางเทคโนโลยี เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการสร้างองค์ความรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา (D)						
2.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา						
2.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานปรับปรุงด้านการดำเนินการรวบรวม องค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน (A)						
รวม	4.26	0.32	มาก	4.76	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 เข้าถึง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 เข้าถึง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ การสร้างปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และการระเบิดจากข้างใน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 เข้าถึง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชารวมมององค์ประกอบที่ 2 เข้าถึง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ การสร้างปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และการระเบิดจากข้างใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$)

ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตาม
ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาร
พัฒนา

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
<p>3. พัฒนา เป็นการเริ่มต้นพัฒนาด้วยตนเอง ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง ดังนี้</p> <p>3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนหาแนวทางการสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดกับครูผู้สอนโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจากความต้องการของตนเอง (P)</p> <p>3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการบริหารสถานศึกษา โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับการทำงาน สร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจ และการเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (D)</p> <p>3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (D)</p> <p>3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการสร้างแรงบันดาลใจและการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน (C)</p> <p>3.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงการดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจและครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพ (A)</p>	4.44	0.43	มาก	4.81	0.37	มากที่สุด

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.2 การพึ่งพาตนเองได้ ดังนี้	4.16	0.35	มาก	4.72	0.44	มากที่สุด
3.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนร่วมวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาจากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (P)						
3.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้สอน ดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหา เข้าถึงในปัญหา และใช้ทรัพยากรในทุกด้านที่มีอยู่ในสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า (D)						
3.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วัดและประเมินผลการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (C)						
3.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปรับปรุงการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาจากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึงในปัญหา เพื่อการเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ (A)						
3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ ดังนี้	4.15	0.53	มาก	4.74	0.42	มากที่สุด
3.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในการจัดทำคู่มือและจัดทำแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานและเป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ (P)						
3.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จัดทำคู่มือ และจัดทำแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้ตามศาสตร์พระราชา (D)						

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประเมินผลคู่มือการดำเนินงานและแหล่งเรียนรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)						
3.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปรับปรุง คู่มือการดำเนินงานและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ทางระบบสนเทศ ทางการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดี ในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (A)						
3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้	4.25	0.32	มาก	4.55	0.47	มากที่สุด
3.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนในการเป็น แบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการนำศาสตร์ พระราชามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา (P)						
3.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตน เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำ ศาสตร์พระราชามา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)						
3.4.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประเมินผล การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชามา เข้าใจ เข้าถึง และ พัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)						
3.4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปรับปรุง การดำเนินงานด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา อย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพา ตนเอง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ จากการน้อมนำศาสตร์พระราชามา เข้าใจ เข้าถึง และ พัฒนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)						
รวม	4.31	0.40	มาก	4.74	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมกับการพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมกับการพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเริ่มต้น ที่ตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) การพึ่งพาตนเองได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และการเป็นต้นแบบ เผยแพร่องค์ความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมกับการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาพรวม องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมกับการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ บริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมกับการพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเริ่มต้นที่ตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) รองลงมา คือการเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.74$) การพึ่งพา ตนเองได้ ($\bar{X} = 4.72$) การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.72$) และการเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)

ตาราง 16 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์ พระราชาร่วมกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่ตามศาสตร์พระราชาร่วมกับการพัฒนา

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	4.39	0.53	มาก	4.72	0.40	มาก
1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน						
1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ						
1.2 มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข						

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร						
1.4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา						
1.5 มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ						
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน						
2.1 นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเองได้						
2.2 นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย						
2.3 นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่างและหลากหลายพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21						
2.4 นักเรียนน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และทักษะอาชีพ						
รวม	4.39	0.53	มาก	4.72	0.40	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่เกิดจากการบริหารตามศาสตร์พระราชามา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกด้าน

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชามาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชามา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ทุกด้าน

ตาราง 17 แสดงผลการประเมินความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์
พระราชอาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชอา

รายการ	n=362					
	ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. ปัจจัยความสำเร็จของการบริหาร						
ตามศาสตร์พระราชอา ประกอบด้วย						
4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชอา	4.79	0.41	มากที่สุด	4.63	0.48	มากที่สุด
4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	4.17	0.38	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด
รวม	4.43	0.43	มาก	4.68	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์
พระราชอาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชอาอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชอา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธา
ในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชอาเพื่อการพัฒนา
คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 4
ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชอาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งผ่านเกณฑ์
การประเมินความเป็นประโยชน์ทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชอา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วัตถุประสงค์เฉพาะ คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา จากเอกสาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสังเคราะห์เอกสาร เกี่ยวกับแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา จำนวน 5 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ เป็นนักวิชาการ ผู้บริหาร การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ที่น้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารงานตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1

มายกร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา แล้วนำไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 362 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาในแต่ละจังหวัด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า

1.1 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา 2) กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา 3) คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา 4) ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย 1) หลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มี 1) เข้าใจ 2) เข้าถึง 3) พัฒนา และ 2) หลักการมีส่วนร่วม มี 1) ร่วมระดมความคิดเห็น 2) ร่วมวางแผนและตัดสินใจ 3) ร่วมดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา

4) ร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 5) ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา พบว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ เข้าใจ มี 1) การศึกษาข้อมูล 2) การเคราะห์ข้อมูล 3) การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา เข้าถึง มี 1) ระเบิดจากข้างใน 2) เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา 3) การสร้างปัญญาพัฒนา มี 1) เริ่มด้วยตนเอง 2) พึ่งพาตนเองได้ 3) การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารงานตามศาสตร์พระราชา พบว่า มี 2 ปัจจัย คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวม มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า ความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.31-4.48 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา ($\bar{X} = 4.48$) และองค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่เกิดจากการบริหารตามศาสตร์พระราชาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ เมื่อพิจารณา

รายองค์ประกอบ พบว่า ความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.62-4.74 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินความเป็นประโยชน์ทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาองค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาที่เกิดจากการบริหารตามศาสตร์พระราชาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) และองค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และองค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จะประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา รวมถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา มีหลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา คือ หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และหลักการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ส่งผลให้ผู้เรียนคุณภาพตามศาสตร์พระราชา และที่สำคัญ ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาประสบความสำเร็จ ซึ่งจากรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาข้างต้น สอดคล้องกับ สุนัน พรเวียง (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาหลักการทรงงานและแนวทางการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การจัดกลุ่มหลักการทรงงาน โดยจัดกลุ่มออกเป็นเป้าหมายและวิธีการ 2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาแนวทางการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้ ด้านคน ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ 18 แนวทาง

ครูผู้สอน มีบทบาทและหน้าที่ 12 แนวทาง ด้านงาน ประกอบด้วย 1) ขอบข่ายงาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้และจัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเครือข่ายการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดระบบการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และการระดมทรัพยากร ดำเนินการโดย การวิเคราะห์บริบท การวางแผน การดำเนินงาน การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม การวัดและประเมินผล 2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์บริบท การวางแผน การดำเนินงาน การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม การวัดและประเมินผล และด้านเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ รong ปัญสังกา และคณะ (2561) ได้ดำเนินการทำวิจัยรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนสีขาว ตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า 1) สภาพการดำเนินงาน โดยรวม พบว่า มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก และด้านที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ การบริหาร จัดการ ความเข้าใจรองลงมาคือ การป้องกัน และการค้นหา 2) ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนา สถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนสีขาวตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ลักษณะของรูปแบบเป็นการดำเนินงานเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) โดยมีผลย้อนกลับทุกขั้นตอน ซึ่ง กระบวนการพัฒนาประกอบด้วย 1) เข้าใจ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) รู้จักวิเคราะห์ปัญหา และ 2) ศึกษาให้ประจักษ์ 2) เข้าถึง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ใช้หลักระเบิดจากข้างใน 2) แก่ไขจากจุดเล็ก 3) ลงมือทำให้สำเร็จ 4) รู้ชอบเขตภูมิสังคม และ 3) พัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ง่าย เหมาะสมเชื่อมโยงแนวทางแก้ไข 2) มีส่วนร่วม เกิดประโยชน์ส่วนรวม 3) รวบรวมนำมาสะท้อนผล 4) เผยให้คนเกิดแรงบันดาลใจ 3) ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการใช้รูปแบบการ พัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนสีขาวตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ด้านความรู้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาในโรงเรียนแต่ละขนาด มีความรู้หลังการพัฒนาสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือการใช้รูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นในการอภิปรายแต่ละองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย 1) หลักการ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มี 3 ข้อ คือ 1.1) เข้าใจ ได้แก่ 1.1.1) การศึกษาข้อมูล 1.1.2) การวิเคราะห์ข้อมูล 1.1.3) การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา 1.2) เข้าถึง ได้แก่ 1.2.1) การระเบิดจากข้างใน

1.2.2) การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา 1.2.3) การสร้างปัญญา และ 2) หลักการมีส่วนร่วม มี 5 ข้อ ได้แก่ 2.1) ร่วมระดมความคิดเห็น 2.2) ร่วมวางแผนและตัดสินใจ 2.3) ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา 2.4) ร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา 2.5) ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ทั้งนี้ เป็นเพราะหลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชามีคุณภาพและ เป็นที่ยอมรับของชุมชนตลอดจนประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืนนั้นสถานศึกษา จำเป็นต้องมีหลักการบริหารตามศาสตร์พระราชาก็ชัดเจน ซึ่งต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพ ดังที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับ การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้อง บูรณาการความรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ตั้งแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ สมบัติ นพรัก (2561) ได้สรุปหลักการของศาสตร์พระราช่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราช่าเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงใช้เป็นวิธีการทรงงานมาตลอดรัชสมัยของพระองค์โดยที่ทรงศึกษา ข้อมูล และสภาพปัญหาในพื้นที่จนเข้าใจอย่างถ่องแท้ในโครงการพระราชดำริที่ทรงงานอย่างเข้าถึง ประชาชนจึงนำมาสู่การพัฒนาที่ได้ผลในที่สุด เข้าใจ (Understanding) คือการเรียนรู้ (Learning) โดยต้องเข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คน เข้าใจปัญหาทางด้านกายภาพ จารีตประเพณี และวัฒนธรรม ด้วยกระบวนการเรียนรู้แต่ต้องให้ผู้คนที่เราไปทำงานกับเขานั้นเข้าใจในตัวของเราด้วย เข้าถึง (connecting) คือ การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เมื่อรู้ปัญหาแล้วเข้าใจแล้ว ก็ต้องเข้าถึงคือการจัดระบบความรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ เมื่อเข้าถึงแล้วจะดำเนินการอย่างไร ให้เกิดผลให้เขาอยากเข้าถึงในตัวเราด้วย การพัฒนา (Developing) คือการนำไปสู่ความสำเร็จตาม เป้าหมายและการขยายเครือข่าย คือองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO) จะทำ อย่างไรหากต่างเข้าใจกันอย่างไรเข้าถึงการพัฒนาเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่ายโดยผู้ให้ และผู้รับ ทำให้เกิดเครือข่ายในชุมชนเพิ่มขึ้นด้วย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมี หลักการทรงงานเข้าใจ (Understanding) เข้าถึง (Connecting) และพัฒนา (Developing) อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ สุพิมล ศรศักดิ์ (2561) ได้สรุปหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา คือ หลักการ ของศาสตร์พระราช่า เพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ และพัฒนา ชีวิตของประชาชน ดำเนินการอย่างมีแผนผ่าน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีใช้ความสำเร็จเพียงชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น หากแต่เป็นการพัฒนา เพื่อความยั่งยืน หลักการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ทรงยึดแนวทาง แบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน หากแต่ให้เกิด

ความสอดคล้องกับความเป็นอยู่โดยไม่ให้เกิดความขัดแย้งกัน บ้านก็มีผู้นำ วัดมีพระสงฆ์ และโรงเรียน มีครู ประธานสัมพันธ์ในชุมชน รวมถึงหลักการมีส่วนร่วม ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาร่วมกันโดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ สำนักกรรมการ 1 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2560) ได้สรุปหลักการทรงงาน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงคิดค้นแนวทางการพัฒนาการทำงานเพื่อมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนที่ควรยึดถือเป็น แบบอย่างในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ การมีส่วนร่วม: ทรงนำ "ประชาพิจารณ์" มาใช้ในการบริหารเพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชนประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้มาร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชน หรือ ความต้องการของสาธารณชน อีกทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา ตามศาสตร์พระราชา เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน ตามแนวทาง ดังนี้ 1) ร่วมกำหนดแนวนโยบายและการวางแผน 2) ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 3) ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพ และบรรยากาศ ภายในสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ส่งเสริมการเรียนรู้ และการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่บ้าน และสถานอื่น ๆ 5) ร่วมติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) เข้าใจ ได้แก่ 1.1) การศึกษาข้อมูล 1.2) การวิเคราะห์ข้อมูล 1.3) การทำความเข้าใจปัญหาของ สถานศึกษา 2) เข้าถึง ได้แก่ 2.1 การระเบิดจากข้างใน 2.2) การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนา 3) การสร้างปัญญา และ 3) พัฒนา ได้แก่ 1) การเริ่มต้นด้วยตนเอง 2) การพึ่งพาตนเองได้ 3) การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการดำเนินงาน ทั้งนี้ เป็นเพราะการบริหารงานตามศาสตร์พระราชาต้องดำเนินงานตามหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา อย่างต่อเนื่อง และทุกขั้นตอนดำเนินงานด้วยระบบคุณภาพ PDCA ทั้งนี้เป็นการบริหารตาม ศาสตร์พระราชาเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเป็น คนดี และมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนจำเป็นต้องมีการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบและการรายงานในทุกขั้นตอน เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานที่มี ผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยตรง ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีกระบวนการและ

มีวิธีการ มีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชายังเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ จากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราช พบว่า การดำเนินตามกระบวนการ จะส่งผลให้การดำเนินงาน มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2557) กล่าวถึง กระบวนการบริหารวิชาการ ว่ามีความสำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการบริหาร PDCA ดังนี้ 1) การวางแผน (Plan: P) เป็นการดำเนินงานเพื่อจัดเตรียม วางแผน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนได้แก่การวางแผนงานวิชาการการวางแผนพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 2) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) เป็นการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ และการจัด การเรียนรู้ 3) การตรวจสอบ (Check: C) เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับผู้เรียน ผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพื่อสรุป ประเมินผลว่าสามารถ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การนิเทศภายใน การวัดและการประเมินผล 4) การปรับปรุง (Act: A) เป็นการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาผลผลิตจาก การดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จารุณี แก้วเอี่ยม (2557) กล่าวว่า แนวคิดของ Edward Deming (PDCA) เป็นนักบริหารที่มีแนวคิดมุ่งเน้น การพัฒนาคุณภาพ ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับความนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นได้นำ แนวคิดของ Edward Deming ไปใช้ในงานอุตสาหกรรมและการบริหารทำให้เจริญก้าวหน้าอย่าง รวดเร็ว ดังนั้นการบริหารตามแนวคิดของ Edward Deming สามารถหมุนได้หลายรอบและถ้าวงจร PDCA หมุนได้หลายรอบการบริหารจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กระบวนการบริหารตามแนวคิดนี้ จึงกำหนดออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) Plan (P) หมายถึง การวางแผนในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีการวางแผนวิชาการของสถานศึกษา 2) Do (D) หมายถึง การนำแผนบริหาร สถานศึกษาที่วางไว้ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม 3) Check (C) หมายถึง การตรวจสอบเมื่อปฏิบัติงาน ตามแผนบริหารไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคก็สามารถหาแนวทางและ ทำการแก้ไข 4) Action (A) หมายถึง การนำแผนบริหารที่แก้ไขแล้วมาปฏิบัติใหม่ พร้อมทั้งตรวจสอบ ขณะดำเนินการในแต่ละขั้นตอนทิศทางนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สำนักบริหารงานการศึกษา ภาคบังคับกระทรวงศึกษาธิการ (2558) สรุปวงจรคุณภาพ (PDCA) วงจรคุณภาพเป็นกระบวนการ พัฒนาการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan) ครอบคลุมถึงการกำหนด กรอบที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ใช้ข้อมูลใดบ้าง ระบุ วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้กำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

2) การดำเนินการตามแผน (Do) การปฏิบัติเป็นการลงมือเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินที่ได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action) พิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบว่าการดำเนินการเหมาะสมเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร อีกทั้งยังสอดคล้องกับ มยूरियั แพร์หลาย (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านลักษณะของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือ การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่วนอุปสรรคด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือ ระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นปัจจุบัน และการขาดแคลนบุคลากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กตามกระบวนการ PDCA ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อการจัดทำ แบ่งงาน และมอบหมายงานให้บุคลากรพร้อมจัดทำระบบสารสนเทศและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย

1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย ส่งผลให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐาน ดังผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานตามศาสตร์พระราชาจากหน่วยงาน โครงการในพระราชดำริ และจากสถานศึกษาที่บริหารงานตามศาสตร์พระราชาที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้จัดทำประกาศกระทรวงเกี่ยวกับ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ รัฐดิวรรณ ลีฟหวนิช (2550) ได้กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วน คือ ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้อยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามความคาดหวังของหลักสูตร อันเป็นผลมาจากการที่หน่วยงานและ บุคคลทุกฝ่ายทุกระดับทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพระวิมลธรรมคุณี (เลี้ยว ทองสาม, 2557) ได้ทำการวิจัยองค์ประกอบ การบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนการกุศลของวัด ในภาคใต้ พบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้านคือ 1) การจัดการเรียนการสอน โดยนั้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 3) การพัฒนานักเรียนให้เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ และ 4) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจางง แจ่มจันทรวงษ์ (2553) ได้ทำการศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบระบบเครือข่ายเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการพัฒนารูปแบบและตรวจสอบรูปแบบเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามการประเมินรูปแบบ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหารผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารระบบเครือข่าย เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น คือ รูปแบบเครือข่ายปฏิสัมพันธ์ เชิงยุทธศาสตร์ (SINM Model) โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) ระบบเครือข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายโรงเรียนหรือหน่วยงานการศึกษาและเครือข่ายที่ไม่ใช่หน่วยงานทางการศึกษา 2) การบริหารระบบเครือข่าย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ การทำแผนยุทธศาสตร์ การนำ แผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ การควบคุมและประเมินเชิงยุทธศาสตร์ ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน และ 3) ด้านคุณภาพการศึกษาโดยองค์รวม ได้แก่ คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพนักเรียนและคุณภาพ สังคม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Patti, L. Chance, & Susan, N. Segura (2009) ได้ทำการศึกษา เรื่องวิธีการทำงานร่วมกันของโรงเรียนในชนบทเพื่อพัฒนาโรงเรียน โดยการศึกษาในครั้งนี้ จะตรวจสอบเหตุการณ์และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และยั่งยืน ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมในชนบท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปรับปรุงที่สำคัญและความสำเร็จที่ยั่งยืน จะใช้ระยะเวลา 3 ปี ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) ผลการทดสอบ 2) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) การเข้าศึกษาต่อและอัตราการสำเร็จศึกษา การวิเคราะห์เชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติ ของบุคคลในองค์กร และพฤติกรรมการเป็นผู้นำ มีส่วนช่วยในการพัฒนาที่จะให้เกิดการทำงาน ร่วมกันให้ประสบความสำเร็จซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การทำงานร่วมกันที่จะประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) เวลาที่กำหนดไว้สำหรับการทำงานร่วมกัน 2) การมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ในความร่วมมือเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ

3) พฤติกรรมผู้นำที่เน้นการวางแผนและความรับผิดชอบที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารงานตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ทั้งนี้ เป็นเพราะการที่สถานศึกษาจะบริหารงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญที่ช่วยสนับสนุนองค์ประกอบในการบริหารคุณภาพให้ประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการที่ผู้วิจัย ได้ศึกษาการดำเนินงานในสถานศึกษาที่ได้บริหารงานตามศาสตร์พระราชาและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ จำนวน 5 โรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชารวมถึงมีความรัก ความศรัทธา มุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน สอดคล้องกับ สุบัน พรเวียง (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาหลักการทรงงานและแนวทางการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การจัดกลุ่มหลักการทรงงาน โดยจัดกลุ่มออกเป็นเป้าหมายและวิธีการ 2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาแนวทางการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้ ด้านคน ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ 18 แนวทาง ครูผู้สอนมีบทบาทและหน้าที่ 12 แนวทาง ด้านงาน ประกอบด้วย 1) ขอบข่ายงาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้และจัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเครือข่ายการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การจัดระบบการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม และการระดมทรัพยากร ดำเนินการโดย การวิเคราะห์บริบท การวางแผน การดำเนินงาน การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม การวัดและประเมินผล 2) กระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์บริบท การวางแผน การดำเนินงาน การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม การวัดและประเมินผล และด้านเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา ด้านคนระดับบุคคล ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะมี 10 แนวทาง ได้แก่ 1.1) มีจิตสำนึกเข้าใจหลักการทรงงาน 1.2) สามารถนำวิชาการที่ได้ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติ และฉลาดที่จะวินิจฉัยให้เห็นทางเสมอ พร้อมทั้งทางที่จะให้พ้นความเสื่อมดำเนินไป

ให้ถึงความเจริญ 1.3) มีวิสัยทัศน์ มองอย่างครบวงจร ทั้งเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข อย่างเชื่อมโยง 1.4) กล้าเผชิญความเสี่ยงและหาทางป้องกัน 1.5) มีความรอบรู้ ความเข้าใจอัน กระจ่างและเพียงพอในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ ทั้งหมด 1.6) มีใจหนักแน่นรู้จักรับฟังความคิดเห็น 1.7) มองปัญหาในภาพรวมแล้วแก้ไขปัญหามาจาก จุดเล็ก ๆ ที่สำคัญ 1.8) รู้จักการให้และเสียสละ 1.9) มีจิตสำนึกทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน 1.10) มีความสุข เมื่อทำประโยชน์ให้ผู้อื่น 2) ครูผู้สอน มีคุณลักษณะ 11 แนวทาง ได้แก่ 2.1) รู้จัก การพึ่งตนเอง คิดเป็น ทำเป็น 2.2) เข้าใจถึงสถานการณ์ และเข้าใจผู้ที่จะรับการพัฒนา 2.3) สามารถ พึ่งตนเองได้ 2.4) สนับสนุนช่วยเหลือชุมชนเพื่อประโยชน์สุขร่วมกัน 2.5) มีใจกว้างขวางหนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น 2.6) รู้จักรับฟังอย่างฉลาดและนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ 2.7) รู้จักการให้และการเสียสละ 2.8) มีจิตสำนึกในการทำ ความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน 2.9) มีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และผู้อื่น 2.10) มีความรักที่จะเข้าไปลงมือ ปฏิบัติแก้ปัญหาที่นั้น และทำงานร่วมมือ ร่วมใจเป็นหมู่คณะ 2.11) มีความรักความผูกพันต่อตนเอง และครอบครัว เพื่อร่วมงานและหน่วยงาน มีความสามัคคี และตั้งใจทำงานทดแทนคุณแผ่นดิน ไม่คิดถึงเฉพาะการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จูริย์ สร้อยเพชร (2554) พบว่า ครูผู้สอนเป็นผู้รักในงานสอน แสวงหาความรู้ มีความสนใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีความสามารถ มีวุฒิการศึกษาตรงตามที่สอน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน บุคลากรเป็นผู้มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการอุทิศตนต่องานรักอาชีพการเป็นครู เอาใจใส่ผู้เรียนเสียสละ เวลากับการทำงาน เคารพเชื่อฟังผู้บริหาร พัฒนาตนเองอยู่เสมอ สนใจในการพัฒนาการสอน สามารถทำงานเป็นทีม และพัฒนาระบบได้เป็นอย่างดี บรรยากาศของโรงเรียนเป็นบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้ ทั้งด้านอาคารสถานที่ และบรรยากาศในชั้นเรียน

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์ พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการประเมินความเป็นไปได้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีหลักการ ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ชัดเจน รวมถึงการมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ตลอดจนผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลในการบริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากสถานศึกษาที่บริหารงานตามศาสตร์พระราชาจนสามารถเป็น แบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา รวมถึงผ่านการตรวจสอบความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ก่อนที่นำไปให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเป็นผู้ประเมิน ซึ่งผลการประเมินของผู้ใช้รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาก็เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ สอดคล้องกับสุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ (2551, น. 175-177) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาและการพัฒนาครูตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี: บทเรียนจากโครงการพระราชทานความช่วยเหลือทางการศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า หลักการดำเนินงานในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูตามแนวพระราชดำริ มีดังนี้ คือ 1) สร้างศรัทธา โดยทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความตระหนักว่างานที่ทำเป็นสิ่งที่มีความหมาย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีความสำคัญ และมีต้นแบบในการทำงานที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ 2) สร้างความผูกพันโดยผู้บริหารให้อิสระในการทำงาน ให้ความไว้วางใจและให้การยอมรับ 3) เสริมกำลังใจ โดยผู้ปฏิบัติงานได้รับการตรวจเยี่ยมจากผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงได้รับคำชมเชยหรือชื่นชมในผลงาน 4) เสริมความรู้โดยผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรเปิดโอกาสให้ครูศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเปิดโอกาสให้ครูได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาอยู่เสมอ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเชื่อว่าหากสถานศึกษานำรูปแบบการบริหารงานตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ไปประยุกต์และปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษาอย่างจริงจัง จะส่งผลให้เกิดคุณภาพของการบริหารงานตามศาสตร์พระราชามาในสถานศึกษา สิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ คือ คุณภาพของนักเรียนที่สถานศึกษาต้องมุ่งเน้นในการส่งเสริม ดูแลและพัฒนาอย่างรอบด้าน บนพื้นฐานของหลักการคุณภาพว่า มุ่งให้ความสำคัญกับลูกศิษย์หรือผู้รับบริการ นั่นคือนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน พัฒนาระบบการอย่างต่อเนื่องเชิงระบบผ่านการดำเนินงานรูปแบบคณะกรรมการและทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การบริหารงานตามศาสตร์พระราชามีคุณภาพอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการตามหลักการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา อย่างเป็นระบบร่วมกัน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เข้าถึง ในข้อมูลด้านปัญหาของสถานศึกษาทำให้เกิดปัญญาในการแก้ไขปัญหาปัญหาของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความยั่งยืน รวมถึงการบริหารโดยใช้หลักในการมีส่วนร่วม โดยร่วมระดมความคิดเห็น ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และ สนับสนุนการจัดการศึกษา ร่วมกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา และร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่องสามารถปฏิบัติได้ตามบริบทของสถานศึกษา โดยมุ่งที่การสร้าง ความพึงพอใจให้นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนเป็นหลัก

1.2 ด้านกระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชาสมาสามารถปฏิบัติได้ตามบริบทของสถานศึกษา ด้วยระบบ คุณภาพ PDCA ทุกขั้นตอน ซึ่งการดำเนินงานควรนำกรอบการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชา ในปีที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาปีถัดไป เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลการกำหนดแนวทาง/วิธีการ ปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

1.3 ด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนควรกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.4 ด้านปัจจัยความสำเร็จของการบริหารงานตามศาสตร์พระราชา ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอน ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชามีความรักความศรัทธา ในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยและพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อน การบริหารงานตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน

2.2 ควรวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการบริหารงาน ตามศาสตร์พระราชา

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2562). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ฉบับปรับปรุง สำหรับปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางการดำเนินงาน โครงการสถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมกิจการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมกิจการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญนิภา พรหมณ์พิทักษ์. (2554). *จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณภาพผู้เรียน เส้นทางสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2556)*. วารสารวิชาการ, 14(3), 3 - 13.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ทำอย่างไรให้สัมฤทธิ์ผล. การศึกษาวินัย รายสัปดาห์*, 7(315), 340.
- โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *ประเด็นหลักและนัยทางการศึกษาจาก PISA 2015: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

- จรุณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.
- จำนง แจ่มจันทรวงษ์. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบเครือข่าย เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ช่วงโชติ พันธุ์เวช. (2552). *การจัดการคุณภาพ TQM (Total Quality Management)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ช่วงโชติ พันธุ์เวช. (2553). *ชุดคู่มือการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่คุณภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชีรวัดน์ นิจนตร (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี (ฉบับอิเล็กทรอนิกส์)*, 4(2). สืบค้น 15 มกราคม 2564, จาก file:///C:/Users/CP-COMP/Downloads/123081-Article
- ฐิติวรรณ ลีพหวนิช. (2550). *การศึกษาภาวะผู้นำกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระชัย ช่างบุญศรี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นฤกร ปิ่นสกุล. (2557). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: ตีรณสาร.
- นันทพร เตศิริ. (2554). *พฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555). *วิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษกร วัฒนบุตร, พระครูโสภาสนนทกิตต์, และพระอุดมสิทธินายก. (2561). *ศาสตร์พระราชากับการพัฒนามาคนไทย*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเตอร์ คอร์ปอเรชั่น.
- ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์. (2558). *การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ. ลาดพร้าว.
- ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์. (2558). *ยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย: การวิจัยช่วยได้จริงหรือการประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2558*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ. ลาดพร้าว.
- ปิ่นรส มาลากุล ณ อยุธยา. (ม.ป.ป.). *การบริหารการเปลี่ยนแปลง*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- พงษ์ศักดิ์ สวัสดิ์มงคล. (2557). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการกับวินัยในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พรทิวา วันตา. (2553). *องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระวิมลธรรมคณี (ลิ้ว ทองสาม). (2557). *องค์ประกอบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน โรงเรียนการกุศลของวัดในภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พัฒนา พรหมมณี. (2560). *แนวคิดการสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านการสาธารณสุขสำหรับนักสาธารณสุข. วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ฉบับอิเล็กทรอนิกส์), 6(2)*. สืบค้น 15 มกราคม 2564, จาก http://apheit.bu.ac.th/journal/science-july-2560/13_04_guidline_proof2_formatted.pdf

- พินศักดิ์ พลสารรัมย์, และเพ็ญจันทร์ แสนประสาน. (2541). *เอกสารประกอบการประชุม National Forum ครั้งที่ 1*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- พิชามญช์ ม่วงแก้ว. (2559). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิมพกา ธรรมสิทธิ์. (2554). *หลักการบริหารการศึกษา*. อุดรดิตต์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพลิน บุญนา. (2559). *ลักษณะความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภัคพร บุญเกล้า. (2555). *ยุทธวิธีการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเขตตรวจราชการที่ 13 (ปริญญาโทปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูติศ พัดพิน. (2555). *การพัฒนาแบบการบริหารสถานจัดการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญาโทปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- มยุรีย์ แพร่หลาย. (2554). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก (ปริญญาโทปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธณชัย ทิพย์อุทัย. (2554). *การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รสสุคนธ์ มั่นคง. (2558). *การพัฒนาบุคลากรที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- รอง ปัญญา และคณะ. (2561). รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนสีขาวตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่ความยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- รัตน์ บัวสนธิ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (ฉบับอิเล็กทรอนิกส์), 2(4). สืบค้น 15 มกราคม 2564, จาก file:///C:/Users/CPCOMP/Downloads/10014-Article%20Text-21085-1-10-20130709%20(2).pdf
- วิจารณ์ พานิช. (2552). การจัดการความรู้: ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- วีระยุทธ ชาศะกาญจน์. (2557). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล, และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2552). การบริหารการเปลี่ยนแปลง. สืบค้น 20 เมษายน 2552, จาก advisor.anamai.moph.go.th/download/Mchange.pdf
- สมบัติ นพวิทย์. (2561). ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาศาสตร์บริหาร. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- สหชัย วันทอง. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). นวัตกรรมการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สัมมา รัตนีย์. (2553). เอกสารคำสอน หลักทฤษฎีบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักกรรมการ 1 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ เรื่อง การขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสู่การปฏิรูปประเทศ. กรุงเทพฯ: รัฐสภา.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาสุขภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9. สืบค้น 3 ตุลาคม 2562, จาก <http://swww.thaibealth.o.th/Content>

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2551). จากปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). พระมหากษัตริย์นักพัฒนา
เพื่อประโยชน์สุขสู่ปวงประชา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. 2561 - 2580 : ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา/สำนักงานเลขานุการของ
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2549). คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่
ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารเปลี่ยนแปลง. นนทบุรี:
สหมิตรพริ้นติ้ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุบัน พรเวียง. (2555). การน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้
ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุพิมล ศรศักดิ์. (2561). ศาสตร์แห่งพระราชากับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย.
- สุรินทร์ แก้วมณี. (2558). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมขององค์คณะบุคคลเพื่อส่งเสริม
ประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2560). ปรัชญาการศึกษาไทยตามพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 (การศึกษาสมบูรณ). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- อนุวัฒน์ ศุภชุตีกุล. (2541). ก้าวแรกของ IQMICO! ในโรงพยาบาล. กรุงเทพฯ: ดีไซน์.

- อรรถวรรณ แสงสุวรรณ (2558). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1* (ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์บัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *การศึกษายุทธศาสตร์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์บัณฑิต)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2545). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- Barnard, C. (1926). *Organization and management* Cambridge. Mass: Harvard University.
- Bennette, J., & O' Brien, M. (1994). The building block of the learning organization. *Training*, 31(6), 41-49.
- Chance, P.L., & Segura, S.N. (2009). A rural high school's collaborative approach to school improvement. *Journal of Research in Rural Education*, 24(5).
- Cheng, Yin Cheong. (1996). *School effectiveness and school-base management: A mechanism for development*. London: The Falmer.
- Drucker, P.F. (2001). *The essential Drucker: Selections from the management work of Peter f. Drucker*. New York: Harper Collins.
- Gamage, D.M., & San Antonio, D. (2006). *Effective participatory school administration, leadership, and management: Does it affect the test levels' of stakeholders? international*. *Journal of Educational Leadership Preparation*, 1(2), 2.
- Garvin, D.A. (1993). *Learning organization*. Boston: Harvard University.
- Gephart, M.A. (1996). *Learning organizations come alive*. *Training and Development*, 50(12), 230.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Gulick, L., & Unwick, L. (1937). *Papers on the science of administration*. New York: Institute of Public Administration.
- Gustova, W.C. (1992). *Community participation*. New York: McGraw-Hill.
- Hall, E.E. (1976). *Educational connoisseurship and criticism: Their form and functions in education evaluation*. N.P.: Aesthetic Education.

- Hersey, P., Blanchard, K.H., & Johnson, E.D. (2001). *Management of organization behavior: Leadon human resources* (8th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Hersey, P., Kenneth, H.B., & Dawey, E.J. (2001). *Management of organizational behavior: Leading human resources* (8th ed.). New Jersey: Prentice.
- Ivancevich, J.M. (1989). *Management: Principles and function*. Boston: Richard D. Irwin.
- Keefe, W.J. (1994). *Leadership in middle level education*. N.P.: Virginia National.
- Keeves, P.J. (1997). *Educational research methodology and measurement: An international handbook*. Oxford, England: Pergamon.
- Keeves, P.J. (1988). *Model and model building education research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford, England: Pergamon.
- Keeves, P.J. (2005). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon.
- Koontz, H., & Weihrich, H. (1990). *Essentials of management*. New York: McGraw-Hill.
- Lamberton, G. (2005). *Sustainable sufficiency: An internally consistent version of sustainability*. N.P.: Sustainable Development.
- Marquardt, M. (1996). *Building the learning organization*. New York: McGraw-Hill.
- Myer, D., & Stonehill, R. (1993). *School-based management*. N.P.: n.p.
- Robbins, S.P., & Coulter, M. (2007). *Management* (9th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Schermerhorn, J.R. (2008). *Introduction to management* (9th ed.). Asia: John Wiley & Sons (Asia) Pte.
- Senge, P.M. (1990). *The fifth disciplines: The art and practice of learning organization*. London: Century Business.
- Smith, R.H. (1980). *Management: making organizations perform*. New York: Macmillan.
- William, P.A. (1978). *Participative management*. Massachusetts: Addison Wesley.

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์
รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวัตติ ยงบุตร อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
2. ดร.เพชรริน สงค์ประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำร้อน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 1
3. ดร.จิรันธนิน ทองจีน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 1
4. ดร.บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนวังขวัญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
5. นายทวีศักดิ์ เดชสองชั้น อดีตผู้อำนวยการเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 1

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์
แนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. ดร.สุบัน พรเวียง อาจารย์ภาควิชาพื้นฐาน และการพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ดร.ไท พานนนท์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 3
3. นายพนม จันทร์ดิษฐ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไผ่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 3
4. นายอาษา เขมะวิบูลย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไม้เสี้ยว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5
5. นายภควัฒน์ ตรีจักร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำน้ำบึง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาหาฉันทามติ (Consensus) เพื่อตรวจสอบ
ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร ลิ้มสุข อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ภูเจริญ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
4. ดร.ภูวนาท มุลเขียน อดีตศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดเพชรบูรณ์
5. นายสุรินทร์ มั่นประสงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 1
6. ดร.แดนสวรรค์ ศรีบุรินทร์ อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเลย เขต 3
7. ดร.สุทัศน์ ธิยานันท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่งนกแก้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
8. ดร.จำเนียร แสงเสนา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศิลา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
9. ดร.มณฑลภรณ์ ภัคดีชน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบางมูลนาก (ราษฎร์อุทิศ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ภาคผนวก ข แบบวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC)

งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง

ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณา ร่างแบบสัมภาษณ์ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการพิจารณาให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง (เฉพาะตอนที่ 2) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เกณฑ์การให้ค่าความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องตามเนื้อหา/จุดประสงค์

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน มา ณ โอกาสนี้

นางจารุวรรณ ตาลสุกเรื่อง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ .....
2. ตำแหน่ง .....
3. สถานที่ทำงาน .....
- .....
- หมายเลขโทรศัพท์ .....
4. วันเวลาที่ทำการสัมภาษณ์ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
5. สถานที่ทำการสัมภาษณ์ .....
6. เริ่มสัมภาษณ์เวลา ..... น. สิ้นสุดเวลา ..... น.

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ข้อความ	ระดับ ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา				
1.1. ท่านมีหลักการอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา				
1.2. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา				

ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกหรือไม่ (โปรดระบุ)

.....

.....

ข้อความถาม	ระดับ ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา				
2.1 ท่านคิดว่าศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา ประกอบด้วยอะไรบ้าง				
2.2 ท่านมีแนวทางอย่างไรในการน้อมนำศาสตร์พระราชา ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา				

ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกหรือไม่ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ข้อความถาม	ระดับ ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร				
3.1 ท่านมีแนวทางอย่างไรในการนำกระบวนการบริหาร ตาม PDCA ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา				

ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกหรือไม่ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ข้อความ	ระดับ ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา				
4.1 ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา				

ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกหรือไม่ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อความ	ระดับ ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา				
5.1 ท่านคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาประกอบด้วยอะไรบ้าง				

ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกหรือไม่ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
งานวิจัย เรื่อง : รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตอนที่ 2 แบบแสดงความคิดเห็นข้อมูลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องตามเนื้อหา/จุดประสงค์

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน จากผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา									
1.1	ท่านมีหลักการอย่างไรในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์ พระราชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2	ท่านมีหลักการอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา									
2.1	ท่านคิดว่าศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
2.2	ท่านมีแนวทางอย่างไรในการน้อมนำศาสตร์ พระราชาไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร									
3.1	ท่านมีแนวทางอย่างไรในการนำกระบวนการ PDCA ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน จากผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3	4	5			
องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา									
4.1	ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา									
5.1	ท่านคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยทางการศึกษา เรื่อง “รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยได้รับถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นางจรรุวรรณ ตาลสุกเรื่อง

นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงาน .....
4. หมายเลขโทรศัพท์ .....
5. วันเวลาที่ทำการสัมภาษณ์ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
6. สถานที่ทำการสัมภาษณ์ .....
7. เริ่มสัมภาษณ์เวลา ..... น. สิ้นสุดเวลา .....

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 หลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

1.1 ท่านมีหลักการอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ท่านมีหลักการอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

2.1 ท่านคิดว่าศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านมีแนวทางอย่างไรในการน้อมนำศาสตร์พระราชาไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

3.1 ท่านมีแนวทางอย่างไรในการนำกระบวนการ PDCA ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

4.1 ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

งานวิจัย เรื่อง : รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง

ประเด็นการพิจารณาความเหมาะสมฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประเด็นการพิจารณาความเหมาะสมฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

องค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นางจรรุวรรณ ตาลสุกเรือง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความเหมาะสม

1. ชื่อ-สกุล ผู้ประเมิน.....
2. ตำแหน่ง .....
3. สถานที่ทำงาน .....
- หมายเลขโทรศัพท์ .....
4. วันเวลาที่ทำการประเมิน วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
- เวลา ..... น. สิ้นสุดเวลา ..... น.

ตอนที่ 2 ประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของ องค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.1 หลักในการมีส่วนร่วม โดยมีบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1.1 ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 ภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน

1.2 กระบวนการมีส่วนร่วมโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1.2.1 การมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น

1.2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

1.2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษา

1.2.4 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

1.2.5 การมีส่วนร่วมในความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

ประเด็นที่ 2 ความเหมาะสมของศาสตร์พระราชาร่วมเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 2.1 ด้านความเข้าใจ เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในทุกด้านของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกัน
- 2.2 ด้านความเข้าถึง เป็นการเข้าถึงบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
- 2.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน โดยการเริ่มที่ตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นต้นแบบในการเผยแพร่ความรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการดำเนินงาน

ประเด็นที่ 3 ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

- 3.1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning)
- 3.2 การดำเนินงาน (Doing)
- 3.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Checking)
- 3.4 การปรับปรุงและพัฒนา (Action)

ประเด็นที่ 4 ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

- 4.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
- 4.2 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ประเด็นที่ 5 ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

- 5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
- 5.2 กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชาร่วม
- 5.3 การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

รายการพิจารณาความเหมาะสม

ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 1 หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1.1 หลักในการมีส่วนร่วม โดยมีบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ 1.1.1 ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน			
1.1.2 ภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน			
1.2 กระบวนการมีส่วนร่วม โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้ 1.2.1 การมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา			
1.2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน			
1.2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา			
1.2.4 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา			
1.2.5 ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา			

ประเด็นที่ 2 ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษา

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>2.1 ด้านความเข้าใจ เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในทุกด้านของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยการเข้าใจในงานเข้าใจในคน เข้าใจในบริบท และเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>2.1.1 การศึกษาข้อมูล</p> <p>1) การศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม</p> <p>2) การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และจัดกลุ่มข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>			
<p>2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>1) การวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนโดยการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p> <p>2) การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลโดยจัดลำดับความสำคัญข้อมูลด้านปัญหาด้านผู้เรียนของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>			
<p>2.1.3 การทำความเข้าใจปัญหาผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1) การทำความเข้าใจกับปัญหาด้านผู้เรียนในสถานศึกษา โดยละเอียดจากการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>2) การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p>			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>2.2 ด้านความเข้าถึง เป็นการเข้าถึงบุคคลที่มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>2.2.1 การระเปิดจากข้างใน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักโดยการเข้าถึงบุคคล เข้าถึงชุมชน และ เข้าถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ด้วยการประสานความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1) บุคคลภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้</p> <p>1.1) ครูโดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิตวิญญาณ ความเป็นครู สร้างเป้าหมาย หาวิธีการในการพัฒนาร่วมกัน และส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p>			
<p>1.2) ผู้ปกครองนักเรียน โดยการสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ข้อมูลของสถานศึกษา ในทุกด้านเพื่อประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1.3) คณะกรรมการสถานศึกษาโดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษา ในทุกด้านเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>			
<p>2) หน่วยงานภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้</p> <p>2.1) การสื่อสาร โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูล ของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อประสานความร่วมมือ</p>			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2.2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรายงาน และเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>			
<p>2.2.2 ความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา</p> <p>1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจ กับครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อสอบถามความต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p> <p>2) การลงพื้นที่ เข้าถึงชุมชน การสื่อสารเชิงบวก โดยการทำความเข้าใจกับ ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน ชี้แจงถึงปัญหา สอบถามความต้องการในการพัฒนา และ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม</p>			
<p>2.1) การสื่อสาร โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2.2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรายงาน และเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>			
<p>2.2.3 การสร้างปัญญา</p> <p>1) การสร้างความตระหนัก และสร้างแรงบันดาลใจ ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการใช้ข้อมูลจากสภาพปัญหาของสถานศึกษา</p> <p>2) การรวบรวมองค์ความรู้ เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>			
<p>3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ ในการทำงาน เพื่อดำเนินการหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p> <p>4) การสร้างเครือข่าย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วม</p>			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>2.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>2.3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง</p> <p>1) สร้างความรักและความศรัทธาโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจากความต้องการของตนเอง โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับการทำงาน</p> <p>2) สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู โดยการสร้างความศรัทธาในวิชาชีพ การสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจและการเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>3) ครูสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการศึกษา ค้นคว้าเรียนรู้ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ</p>			
<p>2.3.2 การพึ่งพาตนเองได้</p> <p>1) การรวบรวมองค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>			
<p>2) การสร้างเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>3) การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเน้นการพึ่งตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา</p>			
<p>2.3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้</p> <p>1) การจัดคู่มือในการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการเผยแพร่องค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา</p> <p>2) การจัดทำแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้</p>			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
3) การเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศทางการศึกษา ของสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ 2.3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการดำเนินงาน 1) ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและแบบอย่างที่ดีในด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา			

ประเด็นที่ 3 ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning) เป็นการศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ บริบท และปัญหาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จากการประชุมโดยใช้กระบวนการ PLC การศึกษา และการวิเคราะห์ปัญหาซึ่งเกิดจากความต้องการของครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาวางแผนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาร่วมกัน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 1.1 การศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหา ของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน 1.2 นำข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา 1.3 กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และ เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 1.4 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา			
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Doing) เป็นขั้นตอน การดำเนินงานที่ขับเคลื่อนตามแผนงานโครงการและ กิจกรรม การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เน้นการมีส่วนร่วมโดยการสร้าง ความตระหนัก สร้างเป้าหมายหาวิธีการในการพัฒนา			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>ร่วมกัน ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และนิเทศติดตามเป็นระยะ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 กำหนดผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่</p> <p>2.2 กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน</p> <p>2.3 ดำเนินการตามแผน ปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง</p>			
<p>ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Checking)</p> <p>เป็นการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา โดยบุคคลและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>3.1 วางกรอบแนวทางในการประเมิน และจัดทำเครื่องมือการประเมิน</p> <p>3.2 ดำเนินการประเมินวิเคราะห์ข้อมูลตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการประเมิน</p> <p>3.3 กำกับติดตาม เสริมแรงจูงใจในการแก้ไขปัญหา และรายงานข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p>			
<p>ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Action)</p> <p>เป็นการร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>4.1 การถอดบทเรียนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>4.2 ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อยอดผลการดำเนินงาน</p> <p>4.3 ปรับปรุงการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และมาตรฐานของสถานศึกษา</p>			

ประเด็นที่ 4 ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 4 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน</p> <p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <p>1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ</p> <p>1.1.2 มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ แก้ปัญหา</p> <p>1.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม</p> <p>1.1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร</p> <p>1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>1.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องาน อาชีพ</p> <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <p>1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่ สถานศึกษากำหนด</p> <p>1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย</p> <p>1.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ หลากหลาย</p> <p>1.2.4 สุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม</p>			

**แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการศึกษา เรื่อง “รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประเด็นการพิจารณาความเหมาะสมฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นางจรรุวรรณ ตาลสุกเรือง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมินความเหมาะสม

1. ชื่อ-สกุล ผู้ประเมิน.....
2. ตำแหน่ง .....
3. สถานที่ทำงาน .....
- .....
4. หมายเลขโทรศัพท์.....
5. วันเวลาที่ทำการประเมิน วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
เวลา ..... น. สิ้นสุดเวลา ..... น.

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยระดับการประเมิน
ดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>1. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังต่อไปนี้</p> <p>1.1 เข้าใจ โดยการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจปัญหา เข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท ของสถานศึกษา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1.2 เข้าถึง โดยการระเปิดจากข้างในเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดปัญญาในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1.3 พัฒนา โดยการดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่ความยั่งยืนที่เริ่มต้นจากผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครู นำความรู้ ความเข้าใจในปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อนำไปหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เริ่มจากตนเอง โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาจนสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาสถานศึกษาและมีการเผยแพร่ องค์ความรู้สู่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 1 หลักการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2. หลักการมีส่วนร่วม โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 ร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจ เข้าถึง ปัญหาการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและด้านการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2.2 ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>2.3 ร่วมดำเนินงานส่งเสริม และ สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2.4 ร่วมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา</p> <p>2.5 ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.1 เข้าใจ เป็นการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาร่วมกันโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>2.1.1 การศึกษาข้อมูล ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลแก้ไขในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครบถ้วนรอบด้านและได้ข้อมูลถูกต้องตรงกับเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกลุ่มและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามลำดับของความสำคัญของข้อมูล (D)</p> <p>3) ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา (C)</p> <p>4) ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และการจัดกลุ่มข้อมูล การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องไปใช้ในการสร้างความเข้าใจในปัญหาให้กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสร้างความเข้าใจในปัญหาของสถานศึกษา (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนในการทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักให้กับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา และรายงานปัญหาของสถานศึกษาให้กับผู้ปกครองนักเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันประเมินผลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา ในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในการทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.2 เข้าถึง เป็นการระเบิดจากข้างใน การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อการสร้างปัญญาในการเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หน่วยงาน ที่สนับสนุน ส่งเสริมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>2.2.1 การระเบิดจากข้างใน ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการ ประชุม สันทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล ของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อวางแผนหาแนวทาง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน โดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างความตระหนักในจิต วิญญาณความเป็นครู สร้างเป้าหมาย หาวิธีการในการพัฒนาร่วมกันและส่งเสริม ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันตรวจสอบผลการดำเนินการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการเปลี่ยนแปลง (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันปรับปรุงการดำเนินการในการสร้างความรู้ความ เข้าใจ และความตระหนักเพื่อทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนในการดำเนินการทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษา เพื่อสร้างปัญญานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา ทำความเข้าใจกับกับครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินการด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการสร้างปัญญาในการหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.2.3 การสร้างปัญญา ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวางแผนดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ และสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้จากการศึกษาดูงาน การสืบค้นทางเทคโนโลยี เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตรวจสอบประเมินผล การสะท้อนผล ถอดบทเรียนจากการดำเนินงานรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปรับปรุงด้านการดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.3 พัฒนา เป็นการเริ่มต้นพัฒนาด้วยตนเอง ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ความรู้ และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>2.3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนหาแนวทางในการสร้างความรักและความศรัทธาให้เกิดกับครูผู้สอนโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิดจากความต้องการของตนเอง (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอน โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจ และมุ่งมั่นในการบริหารสถานศึกษา โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับการทำงาน สร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจ และการเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ทางสื่อเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (D)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการสร้างแรงบันดาลใจและการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (C)</p> <p>5) ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงการดำเนินการสร้างแรงบันดาลใจและครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพ (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.3.2 การพึ่งพาตนเองได้ ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ร่วมวางแผนการดำเนินงาน ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจ ปัญหาและเข้าถึงในปัญหา (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการพึ่งพาตนเอง โดยการสร้างองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหา และเข้าถึงในปัญหา (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วัดและประเมินผลการดำเนินงาน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้าง องค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึง ในปัญหา (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงาน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการพึ่งพาตนเองโดยการสร้าง องค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจากมีความเข้าใจปัญหาและเข้าถึง ในปัญหา เพื่อการเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ความรู้ ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ในการจัดทำคู่มือและจัดทำแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานและเป็นต้นแบบ ในการเผยแพร่องค์ความรู้ (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จัดทำคู่มือ และจัดทำแหล่งเรียนรู้ ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็น แหล่งศึกษาดูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้ตามศาสตร์พระราชา (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ประเมินผลคู่มือการดำเนินงาน และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานและ แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ทางระบบ สสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา อย่างยั่งยืน (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>2.3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้</p> <p>1) ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา (P)</p> <p>2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (D)</p> <p>3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประเมินผล การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (C)</p> <p>4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม พึ่งพาตนเอง จากการน้อมนำศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (A)</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
<p>มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน</p> <p>1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</p> <p>1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ</p> <p>2) มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข</p> <p>3) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร</p> <p>4) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>5) มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ</p> <p>1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p> <p>1) นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดี มีความพอเพียง และสามารถพึ่งพาตนเองได้</p> <p>2) นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย</p> <p>3) นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>4) นักเรียนน้อมนำศาสตร์พระราชาไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน</p>					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพสถานศึกษาตามศาสตร์พระราชา (ต่อ)

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาประกอบด้วย 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา 4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา					

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

**แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราช
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นางจรรุวรรณ ตาลสุกเรือง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลือ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน แต่ละข้อตามข้อมูลที่เป็นจริง

1.1 ตำแหน่งปัจจุบันของท่าน

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้างานบริหารวิชาการ

1.2 ขนาดของสถานศึกษาที่ท่านดำรงตำแหน่ง

สถานศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-120 คน)

สถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121-600 คน)

สถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601 คน ขึ้นไป)

1.3 ที่ตั้งสถานศึกษาของท่าน

จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดตาก

จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์

จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดอุตรดิตถ์

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารตามศาสตร์พระราชาร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการประเมินของท่าน โดยระดับการประเมิน ดังนี้

5 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชา

รายการ	ระดับความเป็นไปได้					ระดับความเป็นประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<p>องค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชาประกอบด้วย</p> <p>4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา</p> <p>4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความรักความศรัทธาในงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง สรุปรูปการศึกษารายองค์ประกอบและแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

แนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1. หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงาน และมีแนวทางในการมีส่วนร่วม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมวางแผนในการพัฒนา 2. ร่วมดำเนินการในการพัฒนา 3. ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน 4. ร่วมสะท้อนปรับปรุงผลการดำเนินงาน 5. ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของหน่วยงาน <p>2. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจ เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน โดยการศึกษาทุกมิติ การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องข้อมูล และการใช้ข้อมูลที่ต้องการในการดำเนินงาน 	<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1. หลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาประกอบด้วย หลักการมีส่วนร่วม กับบุคคลได้แก่ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหาร สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน เครือข่าย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล/จังหวัด โดย กระบวนการมีส่วนร่วม มีแนวทางในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมระดมความคิด วางแผน ตัดสินใจ กำหนดนโยบาย ทิศทาง มาตรฐานของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2. มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการดำเนินงานดำเนินงานโดยเป็น คณะทำงาน และปฏิบัติงานร่วมกัน 3. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 	<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>หลักการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้ หลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักในการมีส่วนร่วม <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ภายในสถานศึกษา 1.2 ภายนอกสถานศึกษา 2. กระบวนการมีส่วนร่วมโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การระดมความคิดเห็น 2.2 การวางแผนตัดสินใจ 2.3 การดำเนินงาน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา 2.4 การกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา 2.5 การร่วมชื่นชมในความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	<p>2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำข้อมูลมาใช้แก้ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>2.5 ร่วมชื่นชม ร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จในการดำเนินงาน</p>	
<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. เข้าถึง เป็นการเข้าถึงชุมชน เข้าถึงประชาชน เป็นการระเบิดจากข้างใน โดยการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ความรักต่อท้องถิ่นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา วางแผนหาแนวทางในการดำเนินงาน และสร้างปัญญา จากการรวบรวมองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเผยแพร่องค์ความรู้ในการดำเนินการ</p> <p>3. พัฒนา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเป็นการเริ่มต้นด้วยตนเอง เน้นการพึ่งตนเอง การพัฒนาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เป็นต้นแบบในการเผยแพร่ องค์ความรู้ โดยจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ จัดทำคู่มือการดำเนินงาน เอกสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานเผยแพร่องค์ความรู้ผ่าน อินเทอร์เน็ต</p>	<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ประกอบด้วย</p> <p>1. เข้าใจ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>1.1 การศึกษาข้อมูลโดยการศึกษาสภาพภูมิสังคมรอบของสถานศึกษา และรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก</p> <p>1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกัน</p> <p>1.3 การทำความเข้าใจในปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและรวบรวม ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p>	<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา</p> <p>1. ความเข้าใจ เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในทุกด้านของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยการเข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจในบริบท และเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>1.1 การศึกษาข้อมูล การศึกษารวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้อง กับสถานศึกษาทุกด้าน โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม การตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูล และจัดกลุ่มข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
		<p>โดยการวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องปัญหาของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษา การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลโดยจัดลำดับความสำคัญข้อมูลด้านปัญหาของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p>
<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>	<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. หลักการ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ประกอบด้วย</p> <p>2. เข้าถึง ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>2.1 ระเบิดจากข้างใน โดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างความไว้วางใจ สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างความรัก ความศรัทธาสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและสร้างความตระหนักในจิตวิญญาณความเป็นครู ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างเป้าหมายหาวิธีการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน</p> <p>2.2 การทำความเข้าใจ</p> <p>กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา โดย ลงพื้นที่เข้าถึงชุมชน การสื่อสารทางบวก การจัดเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจ</p>	<p>1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา โดยทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาในทุกด้าน โดยละเอียดจากการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p> <p>2. ด้านความเข้าถึง เป็นการเข้าถึงบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 การระเบิดจากข้างใน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก โดยการเข้าถึงบุคคล เข้าถึงชุมชน และ เข้าถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ด้วยการประสาน</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	<p>เข้าใจและเพื่อสื่อสาร สอบถาม ความต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>2.3 การสร้างปัญญา โดยการ รวบรวมองค์ความรู้จากการไป อบรมและศึกษาดูงาน การ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการ ทำงานร่วมกัน การสร้างเครือข่ายใน การเชื่อมโยงข้อมูลในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน</p>	<p>ความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ความ ร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันบุคคล ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนา โดย ลงพื้นที่เข้าถึง ชุมชน การสื่อสารทางบวก การจัด เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำ ความเข้าใจในพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p>
	<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>3. พัฒนา ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>3.1 เริ่มต้นด้วยตนเอง โดยสร้าง ความเข้าใจ ส่งเสริมให้ทำในสิ่งที่ เกิดจากความต้องการ จากใจของ ตนเอง จัดวางตัวบุคลากรให้ เหมาะสมกับการทำงาน การ ส่งเสริมให้ทำความดีด้วยใจและ สร้างจิตสำนึกในความเป็นครู และ มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>3.2 พึ่งพาตนเองได้ โดยการปฏิบัติ จริงด้านการทำงาน พัฒนาตนเอง การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากความ เต็มใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน</p>	<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2.3 การสร้างปัญญาโดยสร้างความ ตระหนัก และสร้างแรงบันดาลใจ ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา การรวบรวมองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จาก ประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อดำเนินการหาแนวทางในการ แก้ไขปัญหาและการสร้างเครือข่าย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม</p> <p>3. พัฒนา ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>3.1 เริ่มต้นด้วยตนเอง โดยสร้าง ความเข้าใจ ส่งเสริมให้ทำในสิ่งที่ เกิดจากความต้องการ จากใจของ</p>

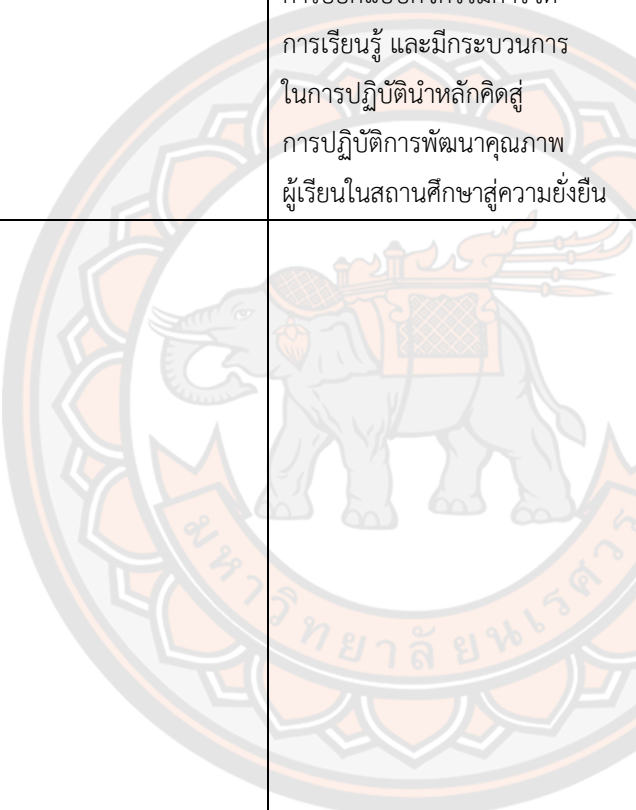
แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	<p>สถานศึกษา</p> <p>3.3 เป็นต้นแบบในการเผยแพร่ องค์ความรู้โดยการจับคู่มือในการ ดำเนินงานของสถานศึกษาและ จดหมายข่าวทางการศึกษาการ เผยแพร่ทางระบบสนเทศทาง การศึกษาและอินเทอร์เน็ต</p> <p>3.4 เป็นแบบอย่างด้านคุณค่าโดย การสร้างความรู้ความเข้าใจ และ นำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ดำเนินการจัดทำสื่อและ การออกแบบกิจกรรมการจัดการ เรียนรู้ และมีกระบวนการในการ ปฏิบัตินำหลักคิดสู่การปฏิบัติการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สู่ความยั่งยืน</p>	<p>ตนเอง จัดวางตัวบุคลากร ให้เหมาะสมกับการทำงาน การส่งเสริมให้ทำความดีด้วยใจ และสร้างจิตสำนึกในความเป็นครู และมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>3.2 พึ่งพาตนเองได้ โดยการปฏิบัติ จริงด้านการทำงาน พัฒนาตนเอง การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากความ เต็มใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา</p>
		<p>องค์ประกอบที่ 1 หลักการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่องค์ ความรู้ โดยการจับคู่มือในการ ดำเนินงานของสถานศึกษาในการ เผยแพร่องค์ความรู้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาตาม ศาสตร์พระราชาร การจัดทำแหล่ง เรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อเป็น แหล่งศึกษาดูงานในการเผยแพร่ องค์ความรู้และการเผยแพร่ทาง ระบบสนเทศทางการศึกษาของ สถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ</p> <p>3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
		การดำเนินงาน โดยครูเป็น แบบอย่างที่ดีด้านการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและ แบบอย่างที่ดีในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา</p> <p>ด้านความเข้าใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาข้อมูล โดยศึกษา รวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันใช้ ข้อมูลที่ถูกต้องในการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูล จากการศึกษามาทำการวิเคราะห์มา สร้างเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน 3. การทดลอง โดยศึกษาทดลอง การดำเนินงานในโครงการก่อน นำไปปฏิบัติและนำผลจากการ ทดลองขยายผลต่อหน่วยงานต่าง ๆ 4. การสร้างทักษะ โดยทำงานแบบ องค์รวมตามลำดับขั้นตอน มีส่วน ร่วมกับบุคคล และภูมิปัญญา ท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทสำคัญในการ สร้างทักษะในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน 	<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา</p> <p>ด้านความเข้าใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจ ดำเนินการ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูล สภาพปัจจุบันปัญหาด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาอย่าง เป็นระบบจากภายในจากนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและ ภายนอกสถานศึกษาจากกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและ ชุมชน 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และหา แนวทางในการพัฒนาร่วมกัน 1.3 การทำความเข้าใจในปัญหา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดย นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและ รวบรวม ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 	<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเข้าใจ เป็นการศึกษา ข้อมูลในทุกด้านของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบร่วมกัน โดยการ เข้าใจในงาน เข้าใจในคน เข้าใจ ในบริบท และเข้าใจปัญหาของ สถานศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้ ในการแก้ปัญหา และพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การศึกษาข้อมูล <ol style="list-style-type: none"> 1.1.1 การศึกษารวบรวมข้อมูล สภาพปัจจุบันและปัญหาของ สถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับ สถานศึกษาทุกด้าน โดยละเอียด และเป็นระบบ จากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และ การสอบถาม 1.1.2 การตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูล และจัดกลุ่มข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	<p>ร่วมกัน</p> <p>1. การศึกษาข้อมูลโดยการศึกษาสภาพภูมิสังครอบของสถานศึกษา และรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของสถานศึกษาทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา</p>	<p>และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาาร่วมกัน</p>
<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา ด้านความเข้าถึง</p> <p>1. ระเบิดจากข้างใน โดยสอบถามความต้องการในการพัฒนา สร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงหาแนวทาง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p> <p>2. เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา โดยทำความเข้าใจกลุ่มคนในชุมชน ท้องถิ่น วางแผนหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนาร่วมกัน</p> <p>3. สร้างปัญญา โดยการรวบรวมองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p>	<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา</p> <p>2. เข้าถึง ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>2.1 ระเบิดจากข้างใน โดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างความไว้วางใจ สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างความรัก ความศรัทธาสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและสร้างความตระหนักในจิตวิญญาณความ เป็นครู ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างเป้าหมายหาวิธีการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนาร่วมกัน</p> <p>2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา โดยลงพื้นที่เข้าถึงชุมชน การสื่อสารทางบวก การจัดเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจและเพื่อสื่อสารสอบถามความต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2.3 การสร้างปัญญา โดยการรวบรวมองค์ความรู้จาก</p>	<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>1.2.1 การวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องปัญหาของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาาร่วมกัน</p> <p>1.2.2 การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลโดยจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลด้านปัญหาของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1.3 การทำความเข้าใจปัญหาของสถานศึกษา</p> <p>1.3.1 การทำความเข้าใจกับปัญหาของสถานศึกษาในทุกด้าน โดยละเอียดจากการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>1.3.2 การหาแนวทางในการแก้ไข</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	การไปอบรมและศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการทำงานร่วมกัน การสร้าง เครือข่ายในการเชื่อมโยงข้อมูล ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาาร่วมกัน
<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา ด้านการพัฒนา</p> <p>1. เริ่มต้นด้วยตนเอง โดยการ ปลูกฝังค่านิยมที่ตึงามบนพื้นฐาน ทางด้านวัฒนธรรม แนะนำให้ ความรู้ และส่งเสริมด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. พึ่งพาตนเองได้ โดยเน้นการ พึ่งตนเอง การพัฒนาสอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของบุ คคลในชุมชน ด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน</p> <p>3. เป็นต้นแบบในการเผยแพร่องค์ ความรู้ โดยจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ จัดทำคู่มือการดำเนินงานด้านการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเผยแพร่องค์ ความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต</p> <p>4. เป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณค่า . การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีด้านคุณค่า โดยการ สร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p>	<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา</p> <p>3. พัฒนา ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>3.1 เริ่มต้นด้วยตนเอง โดยสร้าง ความเข้าใจ ส่งเสริมให้ทำในสิ่งที่ เกิดจากความต้อการ จากใจของ ตนเอง จัดวางตัวบุคลากรให้ เหมาะสมกับการทำงาน การ ส่งเสริมให้ทำความดีด้วยใจและ สร้างจิตสำนึกในความเป็นครู และ มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>3.2 พึ่งพาตนเองได้ โดยการปฏิบัติ จริงด้านการทำงาน พัฒนาตนเอง การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากความ เต็มใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา</p> <p>3.3 เป็นต้นแบบในการเผยแพร่ องค์ความรู้โดยการจัดคู่มือในการ ดำเนินงานของสถานศึกษาและ จดหมายข่าวทางการศึกษา การเผยแพร่ทางระบบสนเทศ ทางการศึกษาและอินเทอร์เน็ต</p>	<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>2. ด้านความเข้าถึง เป็นการเข้าถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา และเข้าถึงหน่วยงานที่มี ส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา โดย ดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 การระเบิดจากข้างใน เพื่อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก โดยการเข้าถึงบุคคล เข้าถึงชุมชน และ เข้าถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา ด้วยการ ประสานความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่ ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>2.1.1 บุคคลภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้</p> <p>1) ครูโดยการพูดคุย เปิดใจ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	3.4 เป็นแบบอย่างด้านคุณค่า โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ดำเนินการจัดทำสื่อและ การออกแบบกิจกรรมการจัด การเรียนรู้ และมีกระบวนการ ในการปฏิบัตินำหลักคิดสู่ การปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน	สร้างคมตระหนักในจิตวิญญาณ ความเป็นครู สร้างเป้าหมาย หาวิธีการในการพัฒนาร่วมกัน และ ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
		องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา 2.2.2 หน่วยงานภายนอก สถานศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ องค์กรเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาโดยมี วิธีดำเนินการดังนี้ 1) การสื่อสาร โดยการประชุม สนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับ ข้อมูลของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรายงาน และเชื่อมโยงข้อมูล ด้านต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2. สอบถามความต้องการ

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
		<p>ในการพัฒนา และเปิดโอกาส ให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น แบบมีส่วนร่วม</p> <p>2.3 การสร้างปัญญา โดยการสร้าง ความตระหนัก และสร้างแรง บันดาลใจในการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2.3.2 การรวบรวมองค์ความรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน</p> <p>2.3.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อดำเนินการหาแนวทางในการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนร่วมกัน</p> <p>2.3.4 การสร้างเครือข่าย ในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยการมี ส่วนร่วม</p>
		<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาสู่ความยั่งยืน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>3.1 การเริ่มต้นด้วยตนเอง</p> <p>3.1.1 สร้างความรักและความ ศรัทธาโดยส่งเสริมให้ทำงานที่เกิด จากความต้องการของตนเอง โดยจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสม กับการทำงาน</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
		<p>3.1.2 สร้างแรงบันดาลใจให้กับครู โดยการสร้างความศรัทธาในวิชาชีพ การสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ส่งเสริมให้ทำความดีจากใจและ การเป็นครูมืออาชีพที่ใช้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>3.1.3 ครูสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ทางสื่อ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การอบรม การศึกษาดูงาน และนำความรู้ไปสู่ การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็น แบบอย่างที่ดีในการดำเนินงาน มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน</p> <p>3.2 การพึ่งพาตนเองได้ โดยการ รวบรวมองค์ความรู้ การสร้าง องค์ความรู้ และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาการสร้าง เครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาโดยการมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน</p>
		<p>องค์ประกอบที่ 2 ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p> <p>3.2.3 การนำความรู้ที่ได้จาก การศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท</p>

<p>แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร</p>	<p>แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา</p>	<p>สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p>
		<p>สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เน้นการพึ่งตนเอง โดยการมี ส่วนร่วมของ ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>3.3 การเป็นต้นแบบเผยแพร่ องค์ความรู้</p> <p>3.3.1 การจัดคู่มือในการดำเนินงาน ของสถานศึกษาในการเผยแพร่ องค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาตามศาสตร์ พระราชาร</p> <p>3.3.2 การจัดทำแหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งศึกษา ดูงานในการเผยแพร่องค์ความรู้ และการเผยแพร่ทางระบบสนเทศ ทางการศึกษา</p> <p>3.4 การเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน การดำเนินงาน</p> <p>3.4.1 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้าน การปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>3.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี คุณธรรม จริยธรรมและแบบอย่าง ที่ดีในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา</p>
<p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ บริหาร</p> <p>1. การวางแผนในการดำเนินงาน (Planning) โดยวางแผนการดำเนิน ร่วมกัน โดย ผู้บริหาร ครูและ</p>	<p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ บริหาร</p> <p>แนวทางในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามกระบวนการ PDCA 1.P (Planning) การวางแผน ควร</p>	<p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ บริหาร</p> <p>ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน การดำเนินงาน (Planning) เป็นการศึกษาข้อมูล และวิเคราะห์</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
<p>บุคลากร สร้างความรู้ ความใจ ความตระหนัก ร่วมกันและ ดำเนินการจัดทำแผนในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน</p> <p>2. การดำเนินงาน (Doing) โดย ดำเนินตามแผนในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนร่วมกัน กำหนด ผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน ดำเนินการตามแผนงาน ปฏิบัติตาม ขั้นตอนในแผนงานที่ได้กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง</p> <p>3. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Checking) โดย วางกรอบในแนว ทางการประเมิน จัดทำเครื่องมือ การประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล และ สรุปผลการประเมิน</p> <p>3.4 การปรับปรุงและพัฒนา (Action) โดยสะท้อนผลดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน</p>	<p>ดำเนินการดังนี้</p> <p>1.1 การศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน และปัญหาการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยการ วิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน เพื่อ วางแผนในการแก้ไขปัญหา</p> <p>1.2 กำหนด มาตรฐานการศึกษา นโยบาย และเป้าหมายในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาร่วมกัน</p> <p>2. D (Doing) การดำเนินงานโดยนำ ข้อมูลที่ได้จากการวางแผนมา ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ดังนี้</p> <p>2.1 กำหนดผู้รับผิดชอบตาม บทบาทหน้าที่</p> <p>2.2 กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน</p> <p>2.3 ดำเนินการตามแผนงาน เป้าหมายมาตรฐานศึกษาของ สถานศึกษา ปฏิบัติตามขั้นตอนใน แผนงานที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็น ระบบและมีความต่อเนื่อง</p> <p>3. C (Checking) การตรวจสอบ การดำเนินงานโดยดำเนินการดังนี้</p> <p>3.1 วางกรอบและจัดทำเครื่องมือ การประเมิน</p> <p>3.2 ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพ การประเมิน การกำกับติดตาม และ รายงานข้อมูลเป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง</p>	<p>ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบท และ ปัญหาของสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ จากการประชุมโดยใช้ กระบวนการ PLC การศึกษาและ การวิเคราะห์ปัญหาซึ่งเกิดจาก ความต้องการของครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมา วางแผนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกัน</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Doing) เป็นขั้นตอนการดำเนินงาน ที่ขับเคลื่อนตามแผนงานโครงการ และกิจกรรม การดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เน้นการมี ส่วนร่วมโดยการสร้างความ ตระหนัก สร้างเป้าหมายหาวิธีการ ในการพัฒนาร่วมกัน ส่งเสริมให้เกิด การเปลี่ยนแปลง และนิเทศติดตาม เป็นระยะ</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบผล การดำเนินงาน (Checking) เป็นการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยบุคคลและหน่วยงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด การศึกษา</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
	<p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ บริหาร</p> <p>4. A (Action) การปรับปรุงและ พัฒนา ควรดำเนินการ ดังนี้</p> <p>4.1 การรายงานผลการดำเนินงาน และตรวจสอบผลการดำเนินงาน ว่าเหมาะสมเป็นไปตามแผน ที่วางไว้และบรรลุวัตถุประสงค์ หรือไม่</p> <p>4.2 การดำเนินการในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อยอด ผลการดำเนินงาน</p> <p>4.3 การสะท้อนผลการทำงาน ร่วมกันโดยสิ่งดีส่งเสริมพัฒนา ต่อเนื่อง สิ่งไม่ดีปรับปรุงแก้ไข ให้ดีขึ้น</p> <p>4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจาก หลายมิติ ทั้งจากเอกสาร ผู้รับ ผลกระทบ ปรับบนพื้นฐาน ข้อเท็จจริง จะได้ข้อมูลที่น่าไปสู่ การพัฒนา</p> <p>4.5 ปรับปรุงการทำงานให้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ภายใต้มาตรฐานการศึกษา</p>	
<p>คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของ ผู้เรียน</p> <p>1.1 มีความสามารถในการอ่าน การ เขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ</p>	<p>คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของ ผู้เรียน</p> <p>1.1 นักเรียนมีความสามารถ ในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ</p>	<p>เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็น ด้วยตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานจึงสรุปดังนี้</p> <p>คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของ ผู้เรียน</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
<p>1.2 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา</p> <p>1.3 มีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม</p> <p>1.4 มีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร</p> <p>1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ</p>	<p>1.2 นักเรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน</p> <p>1.3 นักเรียนมีความสามารถ ในการรู้เท่าทันด้านเทคโนโลยีและ ใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันได้ อย่างถูกต้อง</p> <p>1.4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนที่ดีตามหลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>1.5 นักเรียนมีความรู้ และทักษะ พื้นฐานในงานอาชีพ</p>	<p>1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ</p> <p>1.2 มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา</p> <p>1.3 มีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม</p> <p>1.4 มีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร</p> <p>1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ</p>
<p>คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน</p> <p>2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยม ที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทย</p> <p>2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่างและหลากหลาย</p> <p>2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และ จิตสังคม</p>	<p>คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียน</p> <p>2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยม ที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และ สามารถพึ่งพาตนเองได้</p> <p>2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทยบนพื้นฐานของ ความพอเพียง</p> <p>2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่างและหลากหลาย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และ จิตสังคม</p>	<p>คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน</p> <p>2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ ดีตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความ เป็นไทย</p> <p>2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบน ความแตกต่างและหลากหลาย</p> <p>2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิต สังคม</p>

แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชာเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสังเคราะห์เอกสาร	แนวทางการบริหารตามศาสตร์ พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	สรุปแนวทางการบริหารตาม ศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
<p>ปัจจัยความสำเร็จ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของทุกภาคส่วน 	<p>ปัจจัยความสำเร็จ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2. กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชาร 3. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 	<p>ปัจจัยความสำเร็จ</p> <p>ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารตามศาสตร์พระราชารเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 2. กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา 3. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน